SVENSKA CANADA TIDNINGEN HAS THE LARGEST CIRCULATION OF ANY SWEDISH PAPER IN CANADA.

En God Jul!

Svenska Canada-Tidningen

The Swedish Canada News

En Glad Jul!

ÅRG. (Year) 23. LÖSNUMMER 5 CENTS. WINNIPEG, MAN., ONSDAGEN DEN 15 DECEMBER, 1915. NO 50

FRID PÅ JORDEN, MÄNNISKORNA ETT GODT BEHAG!

Kulturuppgifter.

Några antydningar om svenska kulturuppgifter i Canada.

Af Rudolf Einhardt.

För Svenska Canada-Tidningen.

EN HVAR, som sökt klargöra för sig de möjligheter, som förefinnes för svensk kultur här i Canada, har säkerligen icke kunnat undgå att märka, att dessa, om rätt tillvaratagna och utnyttjade, äro ganska stora, äfven om de nödvändigtvis måste vidlådas af vissa begränsningar. Det är naturligtvis hvarken önskvärdt eller möjligt att på denna sidan Atlanten skapa ett miniatyr-Sevrige, men det är bådadera, ja, t. o. m. vår plikt att ingjuta en god portion af vårt svenska kynne i nationalkaraktären hos framtidens Canada. Allt Canadas folk behöfver "canadianiseras". Detta gäller icke blott dem, som hitförts från en aflägsen kust. Det gäller kanske i ännu högre grad de infödda, d. v. s. befolkningen i de östra provinserna. Vi kunna icke acceptera Ontarios ideal med dess ofördragsamhet och fördomar, dess inbilskhet och chauvinism, dess yrkespolitici och demagoger, dess fakirer och kvacksalvare som en fullödig och tillfredsställande uttrycksform för vårt framtida nationella lif. Det vore att påklåda vårt unga och stora land en tvångströja, som nödvändigtvis måste brista.

Ett större och rikare nationellt lif för framtidens Canada kan endast ernås under den förutsättning, att de olika nationaliteter, som skapat det, erhålla ett rimligt tillfälle att omsätta det bästa af sina gamla traditioner i den kommande canadensiska nationen. Vi svenskar hafva härvidlag en synnerligen ansvarsfull och på samma gång löftesrik mission. Vi få nämligen komma ihåg, att vi representera en kultur, som ridit ut mången fruktansvärd storm i månget långt och hårdt sekel, en kultur, som förmått adoptera vesterländsk civilisation till breddgrader, som öfverallt annorstädes på jorden endast anses beboeliga af halfciviliserade och barbariska stammar. Vi få vidare och framför allt komma i håg, att vår kultur är en renodlad frihetens produkt. Då nära nog alla andra jordens folk för kortare eller längre tid måst böja sin nacke under främmande eröfrares eller inhemska tyranners ok, har vårt svenska folk alltid varit ett fritt folk — fritt utifrån och inifrån sedan urminnes tid. Detta är vårt största och mäst enastående särsdrag. Med lite eftertanke borde vi lätt kunna inse, att vi mycket illa betjänade vårt adoptivland, om vi i tafatt undfallenhet och likgiltighet tillåte en sådan rar produkt att utträngas af de billigare kramvarorna.

De spår, som de olika nationaliteterna komma att lämna efter sig i Canadas historia, komma att blifva märkbara i proportion till dels det inträsse, med hvilket de omfatta det nya fäderneslandet, och den arbetsduglighet, de prestera, dels den sympati, med hvilken de förmå fatta andra nationaliteters sträfvan, dels den lojalitet, med hvilken de hålla fast vid sina egna urgamla traditioner, dels ock den insats och det offer, de äro villiga att göra för landets framtida nationella oberoende.

Nu är det så, att den tendens, som för närvarande gör sig gällande i Canadas politiska, sociala och kulturella lif, icke kan sägas gynna dessa förutsättningars fria inverkan på landets canadianisering. Tendensen är snarare den trängre, nämligen att skapa ett större Ontario, såsom en provins i det brittiska väldet, i stället för ett stort och fritt Canada. Man sträfvar efter att ontarionisèra Canada i stället för att canadianisera Ontario. Af allt att döma synes detta förhållande blifva af kort varaktighet, men tills chauvinistovädret lagt sig, kunna vi fördelaktigast använda vår tid och bäst rusta oss för vår framtida insats i Canadas nationella lif genom att koncentrera våra krafter på svenskhetens bevarande hos våra härvarande landsmän.

Hvad vårdandet af vårt svenska språk betyder för svenskhetens bevarande har så ofta omtalats och är så påfallande, att jag anser det onödigt att här närmare orda därom. Det är emellertid en synpunkt, som jag skall begagna tillfället att närmare utvecka, framför allt som jag aldrig förr sett den påtaktad eller ens omnämnd.

Vi veta alla, att under senare tid behofvet af ett universiellt handels- och sjöfartsspråk gjort sig allt mera kännbart. Försök ha gjorts att hopkonstruera ett nytt språk att fylla detta ändamål utan att dock uppnå det önskade resultatet. D. v. s. vi ha sett "volapyk" och "esperanto" hopkonstruerade, men ingen tyckes vara hågad att begagna dem. Nu ha vi emellertid redan ett språk med en synnerligen vidsträckt utbredning — det engelska — som genom sin lätthet att lära och sin stora absorbtionsförmåga af nya och främmande ord är synnerligen ägnadt att fylla detta ändamål, hvarför det kan knappast lida något tvifvel, att en snar framtid kommer att se det som ett i alla länder användt internationellt kommunikationsspråk. Men med detsamma det engelska språket uppnått denna ställning, börjar också dess förfall och tillbakagång på andra områden af mänskligt mellanhafvande. Omständigheten att brittiska väldet synes komma att uträda ur det pågående världskriget med betydligt minskadt inflytande, kommer också att påskynda detta förfall utan att därför inverka på engelskans användande i handels- och sjöfartslifvet. En person skrifver icke kärlekspref på "volapyk" eller "esperanto", icke häller kommer han att göra det på engelska, så snart den fördomen växt sig fast i hans medvetande, att det engelska idiomet är ett medium för prutande och köpslående på alla världens marknadsplatser. Folk kommer då — framför allt här i Amerika — att se sig om efter ett uttrycksmedium för de högre formerna af mänskligt umgänge — någonting, som kan användas vid helgdagstillfällen. De nationaliteter, som varit omtänksamma nog att bevara och värda sitt fädernespråk, komma då att skörda en riklig lön för sin möda. Framför allt för vårt svenska språk med dess manliga klang, dess urgamla och stolta anor komma utsikterna att te sig synnerligen ljusa, om vi icke själfva dessförinnan genom glömska och vanvärd kastat det på skräphögen.

För vården af vårt språk behöfva vi naturligtvis svenska skolor i så stor utsträckning och af så god beskaffenhet som möjligt. Våra landsmän måste upplysas om, att det är deras plikt både att understödja dessa skolor ekonomiskt och att låta den svenska ungdomen få åtminstone en del af sin uppfostran vid dem. Vi böra naturligtvis alla så fort som möjligt blifva hemmastadda i engelskan, men vi måste komma ihåg, att härmed är vår plikt mot oss själfva och vårt adoptivland endast till hälften fylld, och att den andra hälften består i att gifva vår ungdom en fullödig svensk uppfostran, ty eljest blir den ej i stånd att fullgöra det värf, som framtiden fordrar af densamma.

Skolor och uppfostran äro emellertid icke tillfyllest, om vi icke också själfva vinnlägga oss om vårt språks renhet, då vi begagna detsamma i vårt dagliga umgänge. Vi måste disciplinera oss; vi måste göra oss af med den svensk-amerikanska rotvälskan. Vi måste lära oss att tala antingen engelska eller svenska, men icke båda språken på samma gång. Vår svenska skolning är på sätt och vis bortkastad, om vi fortfarande "jumpa på en car", när vi ta en spårvagn eller frukta för att "lusa vår crop", då den ihållande torkan hotar att förstöra vår gröda.

Jag tror bestämdt, att i denna föreningarnes tid en på demokratiska grunder byggd sammanslutning för vården af vårt språk skulle visa sig mycket välsignelsebringande. För att vara medlem i en sådan organisation skulle endast fordras en förpliktelse att afstå från den svensk-amerikanska rotvälskan vid bruket af vårt språk. Det är visst icke den rena engelskan, som är vårt språks fiende här i Amerika, det är rotvälskan, som föranleder en hel del folk att snarare begagna sig af engelskan, då man vill uttrycka sig värdadt. Rotvälskan är ett kräftsår, som vi borde göra allt för att utrota, och jag är, som sagdt, öfvertygad, att en förening i detta syfte skulle snart kunna framvisa positiva resultat. En sådan förening borde kunna få mycket långt gående förgreningar bland våra landsmän i Amerika, emedan den blefve fri från all religiös, politisk och socialreformatorisk sektionalism. Den blefve en af de få och kanske den enda, som inom sig skulle kunna förmå samla alla svenskar till gemensam sträfvan. Omfattande de breda lagren och utgången ur dessa borde dess exekutiva myndighet snart kunna utveckla sig till en verkligen svensk akademi här i Amerika, hvars arbete komme att blifva så mycekt mera fruktbringande, som den stode i intimare beröring med massan af folket. Det största och kanske det enda felet med den Svenska Akademien hemma i Sverige och med våra kulturella svenska föreningar med liknande syfte här i Amerika är just, att de ha så svårt att komma riktigt i beröring med massan af folket. De utgöra i allmänhet utskott af hvad vi med en viss rätt skulle kunna kalla en andlig och intellektuell aristokrati, som har allt för svårt att nedstiga till demokratisk nivå och därför måste se sitt arbete bära sämre skörd, än det verkligen förtjänar. En och annan känner sig kanske hågad att "dra på smilbandet" inför prospektivet af en sådan "akademi", som jag antyder, och dess steg blefve nog i början något stapplande, men jag tviflar icke, att vi snart skulle blifva berättigade att med Paulus säga: "Jag hafver verkat mer än alla andra."

När nu en sådan förening, som jag här antydt, växt sig någorlunda stark, vore det naturligtvis ingenting, som hindrade, att den utvidgade sin verksamhet att omfatta äfven andra grenar af svenskt kulturlif, så länge den blott icke inlät sig på religiös eller reformpolitisk sektionalism. Det finnes naturligtvis många andra områden, hvarpå ett fruktbart arbete skulle kunna nedläggas för befrämjandet af svensk kultur och svenskhetens bevarande. Ett sådant vore t. ex. smyckandet af våra hem med alster af svensk konst, industri och slöjd.

För en hvar, som närmare tänkt öfver saken, måste det förefalla rätt besynnerligt, att man nästan aldrig ser något spår af svensk konst eller slöjd i våra svenska hem här i Amerika. Väggarne äro ofta öfversållade af "calenders" från handlare och redskapsagenter, men man söker förgäfves efter en reproduktion af något svenskt konststycke. Saken förefaller egentligen så mycket märkvärdigare, som dessa ingalunda äro så svåråtkomliga. Svenska jultidningar såväl som andra konstalster, säljas ju af en hel del af våra svenska importaffä-

(Forts. å sid. 6.)

Jul 1915.

Ej med mörsardån allena
brusar nu all jordens malm;
ännu höra vi de rena
klockorna till julens psalm.

Folken sargas och förblöda,
irrande på vägen hem;
deras hjärtan äro döda.
Klocksång, kan du väcka dem?

Klang af stilla jul i norden,
klang af Sveriges hvita fred,
ring till männen under jorden.
till Europas härar ned!

Ring förnyad tro på kränkta
drömmar bortom årens blod,
ring vår framtids återskänkta
tillförsikt och tålamod!

Anders Österling.

Swede Pete's julotta.

En julhistoria från ett skogsläger i norra Minnesota.

Af Johan Person.

För Svenska Canada-Tidningen

EHURU det fanns godt om både granar och snö, var det dock icke särdeles julikt däruppe i skogslägret i norra Minnesota, nära gränsen af Canada. Hela juldagen hade det arbetats som vanligt, det vill säga hårdt och tungt som oxar släpa timmer. Efter den bastanta måltiden, rik som vanligt och med mycket tillbehör och bakverk för kroppsvården skull, men ingenting som särskildt påminde om julafton, hade man krupit till kojs. Det vill säga de, som ej tago del i det sedvanliga kortspelet, hvilket fortgick lika länge som en lördagsnatt, därför att det ej skulle arbetas på juldagen.

Och likaledes som vanligt eldades det i den lilla järnplåtskaminen, så den var glödande röd, och det ångade från sura strumpor och andra plagg, som voro upphängda till torkning omkring den.

Så om det också ej var beredt någon särskild juliglädje häruppe, behöfde man åtminstone inte svälta och frysa, som så många stackare vid denna stora högtid. Och frisk luft att sofva i satte man ej värde på, när man hela dagen hade öfverflöd på riktig lungbalsam af det slaget.

Litet alkohol, som utspädt med vatten kunde göra tjänst som "julbränvin" åt dem som voro sentimentala för sådant, hade dock kanhända smugglats in från lönnkrogar, hvilka kunde uppspåras endast af dem som voro förtrogna med skogens djupa gömslen. Men det hölls hemligt och doldes mycket försiktigt, kanske ej så mycket af respekt för "basen" som af ömsesidigt misstroende. I några fall — och detta var ett af dem — kunde nämligen dessa skogsmännivara lika misstänksamma som de voro naivt lättrogna och öppenhjärtiga i andra.

I den tidiga ottan på juldagen var det kallt och otrefligt. Sedan det sista spelpartiet brutit upp, hade nattvakten fallit i sömn på sin bänk och den rödglödgade kaminen så småningom förlorat sin varma färgton. Alla sofvo och de flästa snarkade. Gjorde någon en rörelse, vände sig en eller kröp ihop i filten, så skedde det i sömn.

Men plötsligt reste sig en stor, rufsig och lurfvig figur i sittande ställning i sin "bunk". Han storknade, när han skulle draga ett djupt andetag; fnyste som en häst och brummade sedan som en björn, under det han kröp fram, halfklädd som han legat, och drog på sig filtdräkten med dess brokiga Mackinawtröja.

Han gjorde intet buller, men ändå var det en som vaknade, lyfte försiktigt på hufvudet och smög sedan handen under bosset vid hufvudgärden, hvarpå han blef stilla och somnade igen. Den som stod på golfvet och var färdig att gå ut märkte det icke.

Denne, som var så tidigt uppe i julottan och ute, där de höga, mörka grantopparne afteckna sig mot den mörkblå, stjärnströdda morgonhimlen, var Swede Pete.

Att han särskildt utmärktes med ett namn som antydde hans härkomst, när det fanns så många andra landsmän i skogslägret — de flästa voro af det slaget — kunde väl anses egendomligt. Men förmodligen hade han tidigare fått det i något annat läger, där han var den enda af sin nationalitet. Som han i flera afseenden utmärkt sig, bland annat genom sin storlek och kroppsstyrka jämte det sätt, hvarpå han i förekommande fall använde dessa goda gåfvor, fick detta namn en viss ryktbarhet, som gjorde att han ej behöfde skämmas för det. Hvilket han inte häller gjorde. För "kanuckeresare" (irländare) och andra folkslag, som påträffades i skogarne, hade det en viss förskräckelse med sig, och hvad landsmännen angick, så hade de ingenting emot att Swede Pete särskildt utmärktes som nationaltyp och ensam uppbar det svenska namnet, när han kunde det med så mycken heder och klang. Därför — hur många svenskar det än fanns i trakten, så var det dock bara en Swede Pete.

Denna imponanta personlighet, patetik och mystisk, där han med långa, säkra steg sköred fram öfver snön i uthuggningen, han mot den mörka skogen, föreföll allt annat än naturlig här i den stora stillheten och tystnaden. Det var inte häller naturligt att någon från lägret skulle ge sig af inåt skogen vid en sådan tid på juldagsmorgonen. Det fanns för öfrigt intet skäl, hvarför någon skulle vara uppe alls vid denna tid, förutom kocken och hans uppassare, som måste vara på benen vid en okristlig tid för att hinna med frukosten. Kocken var också den ende som fick se den mystiska skepnaden, hvilken han först tog för ett spöke, men vid närmare eftertanke beslöt att låta utspionera genom Tom, sin hjälpreda och en pigg pojke.

Swede Pete vandrade, omedveten härom och obekymrad för öfrigt, ett godt stycke in i skogen bland de majestätiska gamla träden och de små fina, snöprydda julgranarne, som voro spridda mellan pelarstammarne.

Därunder ljusnade himlen. Men de större stjärnorna fortforo alltjämt att tindra och blinka som millioner ljus i ett gränslöst lampel, långt, långt ute i rymden, där det hölls gudstjänst. Och skogen stod mörk, allvarlig, högtidlig.

Swede Pete gick tyst, allvarsam, andaktsfull, som man går till kyrkan på juldagsmorgon. Då han kommit till en backsluttning, där träden stodo glesare och hvarifrån man hade utsikt öfver åsarne och bort öfver den istäckta och snöklädda skogsmon, stannade han och stod länge orörlig. Att en skogsmänniska beter sig så där, behöfver inte nödvändigt tydas som tecken till sinnesförvirring. Det kan bero på ensamheten, naturens omedelbara närhet och den omständigheten, att människan är en tankande och kännande varelse äfven utan kulturträning — kanske ännu mera i saknad däraf. Hvad Swede Pete tänkte eller kände, kan man dock ej så noga veta. Han var dessutom en i flera afseenden så säregen person, att man inte gärna kan tänka sig i hans ställe.

När han åter rörde på sig, var det för att samla ihop torra kvistar och göra upp eld på en plats, som han med fötterna skrapat ren från snö. När högen fattat eld, satte han sig på en kullfallen trädstam framför brasan. De små lågorna fladdrade och sprakade bland kvistarne, och en tunn, rak, blå rökpelare steg högt, högt upp mot stjärnskyn, innan den bröts och förflyktade.

Nu började Swede Pete med hög röst, som ljod underligt mäktig i den stora, högtidliga stillheten, att sjunga en svensk julpsalm, "Var hälsad sköna morgonstund", under det hans blickar följde den stadigt uppstigande rökpelaren och blefvo fästade som på en stjärna... högt, högt upp... långt, långt borta...

När Tom kommit tillbaka till lägret, kunde han berätta för dem, som stigit upp och kommit ut ur det tjocka kvalmet i "shanty't", att Swede Pete fått "jim jams" och var uppe i skogen och sjong psalmer. Snart fingo äfven de, som ännu voro i "bunk", höra det och det påskyndade deras uppstigande.

Man rådgjorde om hvad som borde göras. Det var betänkligt att gå i vägen för Swede Pete, äfven då han var vid sina sunda sinnen och så mycket mera i det tillstånd, hvari han enligt rapporten befann sig. Men det gick dock ej an att låta honom vara. Han kunde göra sig något illa, eller kanske — ännu värre! — sätta eld på skogen.

Några af de mera tilltagsna bland landsmännen satte genast ut att söka upp honom, och nästan alla de andra följde så småningom efter, en spridd

(Forts. å sid. 7)

Budskap från en annan värld

Af Marika Stjernstedt.

När den lilla grå fiendetruppen aflägsnat sig från gården, vågade Jean sig fram ur sitt gömställe bakom husmoderns humlesäckar på vinden. Han hade haft ett fel på foten sedan han var barn och haltade starkt. Det var också orsaken till att han icke kallats ut till värnplikt. Träskorna hade han nu tagit af sig och linkade på bara fötterna utför den smala vindstrappan. Geväret hade han med sig.

I två hela dagar hade Jean gått och funderat för sig själf i det tomma huset sedan husbondfolket lämnat det i hans vård och flytt. Första dagen gick han igenom alla rummen och sedan alla uthusen, från golf till tak, som om han varit köpare, eller helt enkelt ägare till det hela. Det beredde honom en utomordentlig tillfredsställelse. Han iförde sig en omgång af skogvaktarens kläder, som denne lämnat kvar visserligen de sämsta, men likaväl husbondkläder! Han snokade i lådor och skåp, tog med händerna i matförråden och åt som det föll sig och när det föll sig. Godt om mat hade det lämnats honom, samt fyra höns i hönsgården. I sängkammaren var en spegel, och framför denna ställde han sig, gjorde grimaser åt sig själf och dansade i träskorna, så att det ekade genom huset; allt med känslan, att nu gjorde han precis hvad som föll honom in. Om natten sof han i husbondfolkets breda säng.

Men andra dagen lade sig öfverdådet. Ensamheten började redan trycka honom. Han erfor litet ånger och började tala till sig själf, alldeles som en skolmästare, sägande sig att han, Jean, 22 år, fattig och föräldralös dräng-pojke, blifvit iklädd ett stort, utomordentligt ansvar, och han greps af begär att utmärka sig. Han städade nu rummen, som ännu voro i oordning efter flykten, alla uthus läste han noga, matade hönsen och pysslade med dem, samt anvisade slutligen åt sig själf sofplats i det stora köket. Skogvaktaren hade lämnat kvar ett af sina fältgevär, och Jean lade detta intill sin bädd. Dunkelt föresväfvade honom, att han kanske skulle få lof att försvara huset.

Under denna natt, den andra, sof han sämre, spratt upp vid minsta ljud och lyssnade. Alla skräckhistorier, hvilka i en flodvåg vältrade öfver den ensliga skogvaktargården, togo nu, lefvande gestalt i hans fantasi. En dag, någon tid förut, hade flyktingar passerat: deras by var bränd till sista hus, sade de. Kvinnorna hade snyftat, medan de talade. Ett dödssjukt barn hängde som en påse öfver moderns arm. Jean hade sett och hört allt detta, medan man i köket bjudit de olyckliga mjölk och bröd; men först nu tyckte han sig begripa hvad som verkligen händt: en hel by, tänkte han, det är ju en hel hop hus, och i kvartenda hus bor det många, eller åtminstone några människor. Den ena är sjuklig, den andra är gammal, den tredje vanför, den fjärde... kanske en människa, som i hela sitt lif bara gjort godt. Och så måste de ändå ut, hvartenda en, alla möbler brinna upp, kläder, allt man är rädd om, skörden, t. o. m. pängar — och många bli på köpet ihjälskjutna. Så berättade flyktingarna att det gick till.

Jean vaknade på morgonen, drypande af svett efter feberdrömmar, uppfylld af harm och hat, och sprang upp. Gudi lof, det var en klar dag, tyst och lugn. Han arbetade en stund i trädgården, gripen af verksamhetslust, och gick därpå in för att äta. Det var då han fått höra taktfasta steg på skogsvägen, och när han försiktigt spejade ut, var det han blef varse dem.

Fienden!

De voro en liten trupp på ett tjugotal. Tjugo mot en, det går inte. Iskall af rädsla hade Jean gripit geväret och tinkat så fort han förmådde upp för vindstrappan, prisande sin lycka att han ännu icke hunnit göra eld i spisen.

Han hade hört hur man bultade på porten och hur man kom in i huset. Det blef tramp genom alla rummen. Tramp uppför vindstrappan. En röst: Är någon där? — Den karlen kunde jag alltid skjuta ner, hade han tänkt: alltid en mindre af dessa missdådare! — Men han hade likväl hållit sig stilla och tyst som en jagad fågel på marken, och stegen i vindstrappan hade åter aflägsnat sig. I två timmar hade de uppehållit sig därnere, de främmande karlarna, de trampade och pratade, os af mat trängde upp på vinden. Där var till och med en därnere, som sjöng. Jean var född i en gränstrakt och förstod deras språk. Sången hade lugnat honom, han hade icke kändt så stor fruktan mer, utan i stället börjat tänka på hur han skulle kunna skada dem.

Emellertid hade det blifvit tyst därnere, rösterna hördes utifrån, och Jean hade förstått, att man bröt upp. När ännu en tid förflutit, kanske en timma, vågade han sig ner.

I köket fann han spåren af fiendens måltid, potatisskal, brödkanter. I skafferiet hade man plundrat, det var det enda. Den stora osten, som matmor i sista stunden lämnat särskildt för hans, Jeans räkning, var slut. Förbannade tjufvar, muttrade han upprörd, ty åt osten hade han särskildt gladt sig.

I samma ögonblick gled en skugga förbi det öppna köksfönstret. Jean såg snabbt upp: en af dem, en af truppen hade kommit tillbaka, eller lämnats kvar, och stod på gårdsplanen.

Det var en liten, helt ung soldat. Han såg trött och villrådig ut, stod bara stilla och hängde med hufvudet. Bakom det öppna köksfönstret betraktade Jean honom, dold af gardinen. Nu eller aldrig, tänkte han. Knäpper jag honom, blir det min hemlighet till tidernas slut! Med ett vant, ljudlöst grepp tog han geväret, mer än en gång hade han varit ute med husbonden, och han var en flink och ifrig jägare. Men nu darrade hans hand och skottet brann af, innan han ens hunnit tänka vidare, ja egentligen mot hans vilja... nej, alldeles, helt och hållet mot hans vilja, det kände han med en kväljande förnimmelse, i samma ögonblick han fick se den lille grå villrådige därute på gårdsplanen kasta upp händerna, försöka springa ett par steg och därpå vackla ihop med ett stönande.

Jean stod stel och stilla. Det ryckte litet ur bösspipan och krutlukten stack honom i näsan. Men mannen därute var inte död; han reste sig nästan genast på armbågen och sökte med ögonen efter något eller någon, efter en förklaring, och utan jämmer, liksom böjd under ödet. Från sin observationsplats bevakade Jean honom girigt, och plötsligt möttes deras ögon ...Det var som om allt omkring dem därvid blifvit dubbelt tyst, gårdagens enslighet blef skrämmande. Hela världen tömdes ut ur Jeans medvetande, som om dess blod runnit bort, och endast dessa två män, han och den sårade lämnats lefvande kvar... Han lutade sig framåt, med ögonen bundna af den andres spörjande, undergifna blick, och han vaknade till först när ord ändtligen nådde hans öra, som en befrielse.

— Kamrat, hörde han den sårade be, jag kan inte resa mig.

Han sprang då ut, tog den andre på sina starka armar — lätt som ett fång tomma kläder, tyckte han — bar in honom och lade försiktigt ner honom på bädden i köket. Den sårade hade slagit armen om Jeans hals med ett grepp han fått lära sig för att underlätta bärningen. Han lade märke till den bärandes haltande gång och frågade med vänlighet:

— Är du också skadad?

— Nej, svarade Jean kort. Hvar fick du skottet?

—I foten, tror jag.

— Jojo, du liksom jag kan få komma att halta!

Därpå undersökte Jean foten och såg, att den var söndertrasad som om den malts i en kvarn.

II.

Jean förband sin fiende (ty så kallade han honom inom sig) efter bästa förstånd. Inom honom sjöd en bister triumfkänsla, men han gjorde sina händer så lätta och mjuka som möjligt. Rent skulle det vara, det hade han hört, och han ref därför en bred remsa ur sin egen bästa, skinande skjorta och lade rundt foten.

— Gör det ondt?

— Inte alls farligt.

Men trots detta tappra påstående blef den sårade allt hvitare och blekare. Jean gick då ner i källaren, där han visste att i mörkaste vrån stod en ankare gammalt godt körsbärsbrännvin och hällde upp ett mått åt den sjuke. Därpå hjälpte han honom att klåda af sig, granskade med nyfikenhet uniformen, lade mannen mellan lakan och gaf honom mat.

— Åt, preussare! sade han och gjorde rösten kärf för att visa, att det var han, som hade öfvertaget.

Den sårade tackade och åt, men inte mycket.

— Hvad heter du?

— Hans — eller Johann.

— Då har du egentligen samma namn som jag, sade Jean förnumstigt och nämnde med ökande välvilja sitt eget namn, samt äfven sin ålder och anställning.

— Tänk, sade den sårade och lyste därvid upp en smula, också jag är 22 år och jag var dräng hos en bonde.

— Är du också utan far och mor?

— Nej, jag har far.

— Hvad sade han, när du drog ut?

— Han grät.

— Sade han inte, att du gjorde orätt?

— Nej.

— Nej, ni äro nog likadana allihop därborta, ända till gubbtruttarna, ropade Jean då vredt och lämnade den andre för att städa upp litet i köket. Efter sådana lymlar skall man ha besvär! tänkte han. Sedan gick han efter vatten och efter ved, och för att väl låta märka att han fullkomligt skötte sig själf, sjöng han under tiden. För att hämta ris gick han upp i skogen. Jag blir länge borta, planlade han: där kan han ligga och sucka! I min säng ligger han också, det var då egentligen onödigt... Men redan efter en kort stund började han oroa sig för att den sjuke, trots allt, kanske släpat sig bort och måste springande bege sig hem.

— Du, sade han andfådd, då han kom in och slängde risknippan på golfvet. Hvarför kom du hit ensam, det har jag tänkt på. Var du inte med de andra här?

— Jo. Jag stack mig efter dem. Jag ville desertera. Jag längtade bort.

— Just snyggt! Desertera! Eller var det kanske för att du ändrat mening och nu håller med oss? I så fall...

— Nej, svarade Hans sanningsenligt, inte precis det...

— Såå, inte det! Vet du hvad, de dina bränna upp byar och skjuta ihjäl fredligt folk, har du reda på det?

— Ja... kom det trotsande.

— Ja? Han erkänner! — Jean flög fram till bädden med lågande ögon och höjd hand: Du också, alltså?

— Det är därför jag ville bort.

— Jasså, därför! Verkligen? Berätta då, men ljug bara inte för mig!

Den sjuke stönade litet, hans kinder hade blifvit hetare.

— Det var en gubbe... mumlade han, och kunde därpå inte säga mer.

— En gubbe, manade Jean hetsigt på: Hvad för gubbe, hvad hade han gjort?

— Jag vet inte.

— Nej, så där fara ni fram och veta inte ens hvarför! En gubbe här, ett barn där. Röfvarpack äro ni, och du borde inte få lefva en dag längre.

— Men ni, svarade Hans och hade rest sig på armbågen, åter blek, men nu med svarta och hotfulla ögon: Ni, skjuta på oss genom fönstren. Ni liggа i bakhåll.

— Det är lögn! Skrek Jean.

— Nå, hvad gjorde du själf då? Nyss.

— Då kom Jean ihåg hvad han verkligen nyss gjort och som alldeles fallit honom ur minnet, och kunde ingenting svara...

— Döda mig, om du vill, fortfor Hans utan ringaste fruktan i rösten. Det passar en lönnmördare att fullgöra sitt verk ordentligt.

— Sesså, svarade Jean, bråka inte mer... Det är nu i alla fall som det är.

Den andre vände sig då med en djup och trött suck mot väggen och Jean gick ut att hämta halm till en ny bädd åt sig själf på golfvet.

— Det är bättre vi inte träta, tänkte han.

III.

Dagarna gingo.

Huset var ett skogvaktarhus långt inne i skogen, ensligt, gömdt och — som det nu föreföll — glömdt af vän som fiende. Ibland hördes mullrandet från slagfälten, men doft och inte värre än åskvädret om augustikvällarna. Männen tänkte inte på det.

Efter en tid började det regna och regnade alla dagar.

Hans låg i sängen, Jean satt vid dörren och sysslade med halmflätning, något han var skicklig i. De talade föga.

Om nätterna låg Hans ofta vaken af smärtorna i foten. Han blygdes att jämra sig och stönade endast emellanåt litet med täcket för munnen. Han tänkte på sin barndom, på sin fars lilla gröntomvuxna hus, också i en skog. Han längtade dit. Egendomligt, att han aldrig mindes en regnväders-dag från den tiden, alltid var det sol, hvilken episod han än tog fram. Och när han for ut till kriget, hade det också varit solsken. En roligare tur hade han aldrig varit med om. Öfverallt blef man bjuden på något godt, och på en station kastade en vacker, ung flicka i hvitt en dyrbar, hvit ros, stor som en dahlia, rakt i ansiktet på honom. På en annan station skref han ett vykort hem till den gamle fadern, vykortet förestälde ett ståtligt slott. Så där hängde allting ihop, ingenting var tarfligt på den resan!

Sedan kom annat, som Hans i stället bjöd till att glömma bort, men det trängde sig på honom, och särskildt om nätterna var det svårt. Det var den brinnande byn... och gubben, som sprang. Tänk dig, Jean, mumlade han, ty det var en lättnad att berätta det, om också bara in i täcket: en gammal gubbe, nästan en krympling af bara ålder. Kanske nittio år — och sprang gjorde han ändå, det gick inte fortare än om han varit ett tre års barn. Det var order att skjuta efter dem, som försökte fly, men själf gjorde jag det inte, hör du, inte, jag sköt med flit i luften, jag har tänkt på det hundra gånger, det var väl omöjligt att jag kunde träffa honom? I alla fall så vacklade gubben till med ett par tokroliga steg, tog sig med handen åt ryggen och föll på knä. Försökte resa sig, föll, föll, försökte, föll. Det var otäckt. På armbågarna och på knäna låg han och försökte krypa, stackaren... När vi marscherade ut ur byn, stugo vi tätt förbi honom, och ännu lefde han. Men så förbi af blodförlust, blodig öfverallt, och inte kunde vi stanna. En sådan fasa det var, hans ögon... En gammal, gammal gubbe! Några af kamraterna vände sig bort, det såg jag... Då beslöt jag att ge mig ifrån det hela.

Då sitter Jean plötsligt upprätt i sin bädd på golfvet.

— Hvad är det med dig, Hans, du ropade. Yrar du?

— Förlåt mig, det var bara plågorna.

Jean går i alla fall upp, tänder ljus och bereder sig att lägga om förbandet. Hans har märkt, att foten värker mindre, när den ligger högt, och Jean har därför snickrat ihop en hel ställning, där den sjuka foten kan läggas upp som i en hängmatta.

— Det gör mig ledsen att besvära dig så här, midt i natten, säger Hans med sin vänliga röst.

— Tyst du! får han till svar, och Jean sysslar med förbandet, blandar till ny läskedryck, öppnar fönstret, ifall den andre ser mycket feberaktig ut. Han röjer inte att det bereder honom nöje. I stället för att skynda drar han nästan ut på tiden. Allra mäst tycker han om att få bädda om. Då lyfter han den sjuke som ett barn, slätar omsorgsfullt ut lakanen, ger kudden lämpliga puffar. En gång har han legat på sjukhus själf och vet af erfarenhet hur det går till där. Det stockar sig i halsen på honom och gör honom godt in i själen, medan han nu håller på och pysslar.

Obegripligt!

Om morgnarna steg Jean tidigt upp, gick ut i hönsgården och såg efter, om där blifvit några ägg. Ibland var det två, ibland bara ett, hur han än matade hönsen för att få dem att värpa. Äggen voro uteslutande för Hans' räkning, ehuru han nog eljest tyckte om ägg själf. Han löskokade dem noga, stående invid spiseln med klockan i hand. Hvar och en vet, att ägg äro stärkande föda, och han satte in stora förhoppningar på denna diet.

Foten läktes nämligen inte alls som den borde; tvärtom hade hela benet börjat svullna upp och värka, och det enda Jean hade att ge den sjuke mot plågorna var det gamla goda körsbärsbrännvinet. I början hade de druckit hvar sitt glas åt gången, men när brännvinsankaren blef half och det visade sig nödvändigt att spara, upphörde Jean att smaka något själf.

Det måtte vara därför att han alltid är så mild och tacksam, tänkte Jean.

Och på detta vis växte tillgifvenheten allt starkare in i hans eget hjärta. Om natten höll han sig vaken, lyssnande och påpasslig. Om dagarna hade han börjat arbeta på en halmmatta, som skulle bli en present till Hans, något för honom att taga med sig hem, när hans fot blifvit bra och kriget var slut, något att visa för dem alla därborta, den gamle fadern och hvilka de nu voro. Han arbetade flitigt och förteg arbetets ändamål, ty det skulle bli en öfverraskning.

IV.

Men Hans blef sämre och sämre.

Jean började förstå att något måste vara allvarligt på tok, trots all skötseln, och han beslöt att ge sig ut och söka läkarhjälp på ett eller annat vis.

Då tiggde och besvor honom Hans att inte lämna huset.

— Är du rädd att vara ensam?

— Nej. Men det är skönt, när jag hör och ser dig. Du är god... Ser du, Jean, om jag dör nu eller blir dömd som desertör, det kan komma på ett ut. Jag har gjort upp mitt konto. När jag for ut, var det som om det gällt en lustresa; jag visste nog hvad meningen var, uppretad var jag också, på sätt och vis, af allt som berättats, men likväl kunde jag inte tänka på något annat än den vackra dagen, alla de goda människor som mötte oss, sången och blommorna. På en station var det en fin, ung flicka, som kastade en stor snöhvit ros rätt i ansiktet på mig... hon såg så glad ut! Hvar dag tänker jag nu på, om hon fått veta hur sorgligt, hur fasansfullt, hur orättfärdigt det sedan gick... Hvad tror du? Och kan hon då ha en lugn stund mer? Om hon nu kommit hit in, också det har jag tänkt på, hvad skulle hon säga? Hans, hvar har du fått det såret ifrån? — Jean sköt på mig bakom ett fönster, måste jag svara. Bli inte ond, Jean...

— Ond, sade Jean, nej, det är ju sanningen.

— Ja, det är sanning. Men hur skulle hon kunna tro det? Han sköter dig som ett barn, säger hon, vakar om nätterna, lagar din mat, bäddar din säng. Nu yrar du bestämdt. Hvad tror du, Jean, skulle hon inte säga så?

— Beror på...

— Nej, hvad skulle det bero på? Äro vi inte människor som andra? Kan hon gissa sig till annat än det, hon ser? Allt är rent här, fint, vackert, stilla. Hon skulle inte tro dig om ondt, och inte häller mig, det är det underliga. Jag grubblar öfver detta, när jag ingen hvila får.

— Du skulle kanske grubbla mindre, sade Jean.

— Nej, nej. Jag minns, när vi tågade öfver gränsen litt, sade sergeanten till oss: nu gå vi in i fiendeland. Hvad var det för land, du? Jo, alldeles som hemma. Åkrar, träd, hus. På ängarna kreatur. Men från en minut till annan hade vi likväl kommit in i ett annat land—i fiendeland. Hvarje människa var vår fiende, som vi kanske måste döda. Deras bostäder förstörde vi. Med hvilken rätt? Och hur skulle de inte se på oss! Vi kallade dem fiender, och de oss detsamma. Ett gruvligt ord. Jag tänkte inte på det då, som nu, jag tyckte att allt var ju som det skulle. Så tyckte vi alla. Det ena följde naturligt på det andra. Men hade främmande människor tågat in på samma vis hemma, in i vår by till exempel, gått in i min fars hus, motat ut honom och genomsnokat allt, hvad hade jag väl då tänkt?

— Hvar får du också allt ifrån? sade Jean. Sådana tankar får man inte alla dagar!

— Det lämnar mig ingen ro, fortfor den sjuke. Ingen af mina kamrater på kompaniet var någon dålig karl, och hur såg jag dem inte förvandlas. Du skulle inte trott det!

— Jo, mumlade Jean lågt, jag förstår det. Det är som om man vore två... Men ligg nu stilla, Hans. — Han reste sig, gick fram till bädden och gaf en puff i kudden. Annars får du feber. Du ser så het ut.

Den sjuke stönade.

— Ack, du, sade han, hvad bekymrar det mig. Allting har förvandlats för mig, sedan jag kom hit och fick tid att tänka. Det är som om jag fått budskap från en annan värld.

Vid de orden tycktes det Jean, att något inom honom häftigt sammandrogs af sorg, hans läppar började darra, och han måste luta sig ned öfver halmflätningen för att dölja sitt ansikte.

Budskap från en annan värld, upprepade han inom sig. Hur väl finner inte Hans sina ord! Och det måste vara emedan han snart skall dö. Men hvad blir det då af mig?

V.

Jeans sorg vid tanken på vännens död, hvilken nu syntes honom oundviklig, var så stor, att han ej mer hade ringaste ro.

Matförråden i huset började tryta, och han funderade ut hur han skulle kunna ordna den sjukes kosthåll så, att denne ej märkte hur de inte mer åto samma mat. Hönsen måste han slakta, och han påminde sig med glädje, att han hört hönsbuljong prisas som den bästa sjukföda. I sin egen kopp slog han bara varmt vatten. Men Hans blef likväl för hvarje dag eländigare, långa stunder yrade han, ropade högt och sjönk sedan ihop.

En morgon kom ändtligen åter folk till skogshuset. De sista dygnen hade Jean märkt att mullret från stridslinjen hördes närmare och hotfullare, och han anade, att något kunde komma att hända. Nu tågade en liten trupp upp mot gården.

Det var trötta, smutsiga, hungriga karlar, ett tjugotal. Hans låg den dagen utan medvetande och vaknade ej vid deras buller. Några trädde in i köket, där han låg, de stötte sina gevärskolfvar i golfvet, men han hörde dem ej. De gjorde några frågor, och då de fingo höra, att den sjuke var en af deras egna, blefvo de uppmärksamma. Uniformen, som Jean hängt undan i ett skåp, togs fram, vändes och synades. Ena byxbenet var upprifvet och bar blodspår.

Löjtnanten frågade ut Jean.

— Kom han hit sårad?

— Det var jag, som sköt honom.

— Hvad säger du, karl!... Hvad har den sårade själf att säga?

Löjtnanten gick fram till bädden och rörde vid den liggandes arm. Men Hans såg och hörde honom lika litet.

— Gör i ordning en bår, befallde officeren. Han är illa däran. Kallbrand eller blodförgiftning, gissar jag. Hur länge har han legat här?

— Tre veckor, svarade Jean.

— Hvem har skött om honom?

— Jag.

— Hm.

Löjtnanten såg sig omkring. Rummet var ljust, rent, och allting var putsat där. I sängen voro lakanen rena. På bordet intill den stod en kopp klar buljong, ännu varm. Vid sängfoten låg en nyflätad halmmatta. Han gick genom de öfriga rummen. Jean hade stängt af dem, slutit fönsterluckorna och låst skåpen. Allt vittnade om ordning och ans. Fanns ingen plats för klander. Jean följde officeren ur rum i rum.

— Hm, sade denne blott.

En soldat gick under tiden igenom uthusen, enligt order.

— Ingenting misstänkt? frågade löjtnanten.

— Ingenting, svarades.

— Är båren i ordning?

— Ja, löjtnant. Men jag tror, att karlen redan är död.

— Död!

Det var Jean, som ropat till. De andra vände sig om och sågo på honom med förvåning och misstro; de förstodo honom inte. Hvad skulle man nu också göra med den, tänkte löjtnanten förargad: Han förefaller litet tokig.

Och han befallde endast, att Jean skulle bevakas och hindras att fly.

På eftermiddagen begrofvo de främmande soldaterna Hans och gåfvo honom till hvilolåger halmmattan, som Jean flätat, då denne enträget begärde detta. De ryckte på axlarna åt honom och hade alla fallit in i löjtnantens tankegång, att man hade med en mindre vetande person att göra. På aftonen bröto de upp från skogshuset, sedan de länsat det på resterna af matförråden och druckit ur det sista af körsbärsbrännvinet. Jean förde de med sig.

Jean ställdes inför krigsrätt.

Framför honom satt en grofvuxen och rörbrusig officer, inte olik de karrikatyrer han sett af fiendens befälhafvare, och på hvilka han närt sin föreställning om grymheten och råheten hos dessa. Under buskiga bryn betraktade officeren honom med ögon, som tycktes honom fulla af elakhet. Hans frågor kommo kort och otåligt. Några andra uniformerade män stodo rundt omkring och hörde på, men när Jean lyfte sina blickar mot dem, svarade ingen af dem med en blick tillbaka. Allt var likgiltighet, brådska.

På frågorna svarade Jean sanningsenligt. Om Hans hörde mig, skulle han kunna intyga allt, tänkte han, och bilden af vännen var honom alltjämt nära och förtog honom all fruktan.

Officerarna öfverlade en stund, och därpå förkunnade den rödbrusige:

— Emedan du skötte vår kamrat så omsorgsfullt, får du nu — trots allt — gå. Ge dig i väg och tag dig i akt för framtiden!

De hade inte trott hvad Jean berättat dem om skottet. Skjuter man på en person, menade de, så lagar man framförallt att man aldrig blir upptäckt. Det begriper hvem som hälst. Det här är en förryckt stackare, eller en, som vill göra sig inträssant...

Den fattige haltande drängen från skogvaktarhuset fördes ut ur lägret, och man gaf honom anvisning på den riktning han hade att taga för att inte besvära någon mer.

Han gick långsamt bort öfver öde och mörknande fält. Han var glad att ha sluppit fri, och han tänkte på husbondens hus, som han satts att vårda, och dit han inte tordes återvända. Han tänkte också på att han var hungrig och trött, ingenting hade att äta och ännu inte vågade stanna; och framförallt mindes han sorgset och blidt grafven, som de främmande soldaterna gräft, och där de sänkt hans käraste vän... Han gick bort, skymningen föll öfver landet och skuggorna uppslukades däri.

Öfver Jean var den vida himlen, där höstnattens uråldriga stjärnor tysta begynte tindra. Omkring vandrarens tinningar blåste vindar från fjärran trakter, om hvilka de ingenting röjde. Själf var han, där han försvann i natten och för oss blir borta, en människa, inte underligare, bättre eller sämre än tusenden af dem, som på jorden kallade hvarandra fiender. Och dock bar han för alltid, där han gick, inom sig en oskattbart dyr klenod, ett strålande minne, budskapet från en annan värld, hade den döde kallat det: uppenbarelsen af kärlekens dolda, stumma och sköna brödraskap i den stora villsamma världen af bitterhet och blindhet.

Den oskrifna lagen.

För Svenska Canada-Tidningen.

Af Nils Fison Brown.

Månen spred ett intensivt och mjölkhvitt sken. Skarpa slagskuggor kastades öfver marken, som ännu bar grönska, där gräs växte, och gulnad där säden stod tung och lofvande. På Albertas prärier kan månen vid höstetid lysa mer klart och skarpt än kanske på någon annan plats i Canada.

Hon låg gömd nere i diket till vägen, som ledde upp till farmen, hvilken verkade som en oas på den vida prärien. Det var onekligen en ganska egendomlig plats för gårdens härskarinna, och hon måste själf gång efter annan tänka sig in i situationen för att icke falla ur rollen och gå upp i boningshuset, som lyste ödsligt hvitt, endast några meter därifrån. Det egendomligaste kanske var, att hon, mrs Jones, den ärbara farmarhustrun, i handen höll en bössa, laddad med ett skarpt skott, afsedt att fälla vildmarkens djur, och att hon hvarje gång hon vidrörde pipans kalla stål och hanens lätta tryck fick en förnimmelse af, att hon lurade på sitt eget hem, som en mördare och bandit i natten vakar på sitt rof.

En mördare... Det var då dit hon till sist drifvits, det ödet hade sålunda blifvit henne gifvet. Och med hvilken kallblodighet och hvilket lugn gick hon icke det ödet till mötes. Hon låg här utanför sitt eget hem och väntade på sitt offer, som hon med ett välriktadt skott skulle fälla, och ändock voro hennes nerver, annars så upprifna, fullkomligt lugna, hennes hjärta och puls slogo normalt, och hennes tankar sysselsatte sig med alldagliga ting. Hon märkte, att husets veranda började se förfallen ut. Ja, hennes man var då så rädd för alla utgifter! Ladugårdens tak behöfde också en reparation. Tänk, att hon icke märkt det förut! Men hvad den lilla gården i alla fall, trots mörkret därinne, såg inbjudande ut, där den med lummig grönska aftecknade sig mot den öde prärien, hvilken låg afskräckande mörk och tom, och hvars enslighet förstärktes af markens vågiga gång, som i månljuset blef som breda och enformiga dyningar mot den mörka natthimlen.

Ensligheten, den tysta natten födde tankar, tankar, som i månatal tärt hennes nerver i vakna dagar och sömnlösa nätter. Som en väldig film rullades hennes förgångna lif upp för hennes inre öga. Det blef scen efter scen, som med fotografisk noggrannhet återgåfvo hennes lifs komedi eller drama eller hvad hon skulle kalla det. Hon såg sig själf som nygift, ung hustru — det var tio år sedan dess — och kunde riktigt känna den lyckokänsla, som den gången genomströmmade henne. Fattiga hade de varit, hon och hennes man, då de som nygifta kommo ut på sitt homestead på Albertas prärier. Det var ett sträfsamt och försakande lif, de måst föra, men trots fattigdom och hårdt arbete hade de känt sig lyckliga i sitt enkla hem och i ensamheten. De hade ju hvarandra och de älskade hvarandra. Deras ekonomiska ställning förbättrades med åren, nybygget blef en trefven farm, med uppodlade fält, som gåfvo en god bärgning. Den lilla kojan hade utbytts mot ett större hus med små men vackra rum. Den ena möbeln hade lagts till den andra, den ena saken till den andra, och till sist hade man lyckats skaffa sig ett i allo angenämt hem.

Men ensamheten, den förfärligt tärande ensamheten hade så småningom krupit in i sinnena och efter mycket trefvande fått grepp om dem. Några grannar funnos icke på flera mil, långt var det till staden och endast några gånger om året sökte sig vänner och bekanta ut till dem. De första åren hade väl båda drömt om, att ensamhetskänslan skulle försvinna, då barnjoller skulle fylla hemmet och små barnafötter beskäftigt trampa omkring i huset. Men några barn kommo icke... Både man och hustru kände detta bittert. De talade aldrig om det och undveko det ämnet med nästan sjuklig försiktighet. Men båda rufvade de däröfver, och i sina hjärtan kastade de skulden på hvarandra.

Lifvet blef helt enkelt trist. Sinnena blefvo tunga — hon hade ju också som svenska en viss fallenhet för grubbel, och det tunga nordiska lynnet blef henne i denna präriens ensamhet till en outhärdlig börda, den hon visserligen försökte kasta af sig, men som med hvar dag som gick blef allt tyngre och svårare att bli kvitt.

Så hände det, att de onda och skarpa orden kommo. Hur visste man knappast. Det var småsaker, som gingo på tok, det var rena bagateller, som gjorde sinnena retliga. Och efter hvarje sådant ord — i de flästa fall orättvist — och hvarje sådant uppträde blef klyftan mellan makarna allt större och kylan mera afskräckande och kännbar. Det var två präktiga människor, två arbetsmänniskor, som i grund och botten älskade hvarandra, hvilka genom ödsligheten och den tyngande ensamheten säkert och ofrivilligt drefvos från hvarandra. Hustrun undrade mången gång, hvart detta skulle bära.

Så en dag — det var nu två år sedan — fingo de grannar. En nygift farmare köpte land nära deras farm och bosatte sig där med sin unga hustru. Det var egentligen ganska hvardagliga människor. Han föreföll vara trög och ointelligent. Hon, som endast var tjugo år gammal, men hvilken syntes ha varit med om åtskilligt, var en ytlig, pratsjuk och ganska kokett varelse. Vacker var hon väl knappast. Hon hade en yppig figur, och hennes ögon och läppar vittnade om sinlighet. Hon var en kvinna, som slog an på männens sensuella sinnen, och hon syntes äfven vara medveten därom.

Charles och Anna Jones hälsade i alla fall grannarnes ankomst med glädje. Det var ändock människor, hvilka man nästan dagligen fick se. Det var ändock människoröster, som ljödo i den stora ödsligheten. Charles syntes återfå sin forna lifglighet och munterhet, och äfven Anna kände en lättnad och hoppades, att samvaron med grannarna skulle sammanföra dem själfva.

Hon visste icke riktigt, när det var hon först misstänkte, att allt icke stod rätt till, att ett förhållande uppstått mellan hennes man och den unga grannhustrun. Hon hade visserligen märkt, att Charles uppmärksammade denna redan från början, men hon hade icke fäst sig därvid. Hon hade t. o. m. tyckt det vara helt naturligt, att han, sällskaplig som han var, efter alla dessa årens ensamhet skulle finna behag i en glädtig kvinnas sällskap.

Men till slut började hon dock misstänka, att allt icke stod så rätt till. Mannens förhållande till grannhustrun syntes blifva rent af intimt. De utbytte allt som oftast blickar af samförstånd, och orden föllo så, att de andra måste förstå, att de hade någon hemlighet mellan sig. Misstankarna blefvo dock icke en verklighet hos Anna, förrän hon kom på sin man med att icke tala sanning. Hon hade funnit, att han icke gått till den eller den platsen, som han för henne uppgifvit, och förstod då, att han i hemlighet träffat grannhustrun. Mannen ljög för henne; det hade han aldrig gjort förut.

Men hon visste intet med säkerhet, kunde intet bevisa. Hon började därför i hemlighet följa mannen, ja, spionera på honom. Och en gång för ett år sedan fann hon de båda otrogna makarna i eldig omfamning. Hur hemsk och klar stod icke den vidriga scenen för henne! Då dog kärleken.

Hon blef efter detta hustru endast till namnet. Hon utförde sina dagliga sysslor som vanligt, men till mannen talade hon sällan. Knappast ett ord byttes dem emellan. Då Charles såg sig upptäckt, hade han, trots det hustrun aldrig förebrådde honom, hans snedsprång, börjat håna henne. Grannhustrun hade äfven uppträdt fräckt och hånande, och hennes man syntes vara allt för slö för att bry sig om saken — om han ens misstänkte något. De två, som lidelsen fört tillsammans, blefvo allt mera ogenerade och brydde sig knappast om att ens försöka dölja sitt förhållande.

Annas lif blef henne en förfärlig pläga. Mera ensam var hon nu än förr. Hon led af mannens förnedring; hon älskade honom icke mera, men ändå .. I långa vinternätter kunde hon ligga vaken och grubbla och grubbla. Stormen körde om knutarna, och vargens skrämmande tjut hördes långt ute på prärien. Mannen, som låg i ett annat rum, sof lugnt och tryggt som om han aldrig plågats af några samvetskval. Hon kunde höra hans tunga, och jämna andetag. Mörkret låg i sådana nätter som en isande kall hand öfver henne, och många onkar föddes...

Hvad skulle hon göra? Skulle hon söka skilsmässa eller helt enkelt lämna mannen? Något slut måste det blifva på eländet, det förstod hon. För att rädda sitt förstånd måste hon se till, att det blefve en ändring.

Till sist beslöt hon att begifva sig hem till sina föräldrar för att där i en annan omgifning tänka öfver sa-

(Forts. å sid. 11.)

Några ord om Frälsningsarméens sociala arbete.

Af Adjutant K. Larson.

För Svenska Canada-Tidningen.

I mars blir det 8 år sedan den Skandinaviska Frälsningsarmén började sin verksamhet i Winnipeg. Banbrytande arbete har nog alltid sina besvärligheter. Det blir nog föröfrigt alltid så, att skandinaviskt arbete i främmande land kommer att medföra erfarenheter, ja, äfven uppoffringar af det slag som man icke hade att "tass" med i gamla landet.

Detta får alla ansvariga arbetare erfara, både inom tidningsvärlden, föreningsvärlden och icke minst på det religiösa området. Men äro erfarenheterna säregna, så blifva segrarna, då någon vinnes, så mycket dyrbarare.

Arbetet på den skandinaviska kåren har under dessa snart 8 år medfört många uppmuntringar för dem, som haft ansvaret. På samma gång som jag är viss, att vi genom vårt arbete blifvit till uppmuntran för många. De första åren forgick arbetet i förhyrd lokal, 394 Logan ave. (Många minnas den lilla lokalen med stort ihträsse).

För tre år sedan flyttade vi in i vårt eget (d. v. s. vi ha ju icke betalt det än) nya trefliga Tempel, midt öfver gatan från den gamla lokalen.

Vi arbeta hand i hand med den canadensiska Salvation Army, och detta kommer oss synnerligen väl till pass, särskildt när det gäller att hjälpa de behöfvande.

Vi ha här i Winnipeg ett storartadt väl organiseradt socialt arbete. Det må kanske intressera läsaren att som

Poliskaptenen.

hastigast följa med på en rundresa. Vi börja då med den kvinliga sociala grenen.

Där ha vi då först Grace Hospital, med sin storartade bygnad vid Arlington street, söder om Portage ave. Inom dess väggar utföres ett storartadt arbete till mänsklighetens tjänst. I samband med hospitalet ha vi ett räddningshem för kvinnor, genom hvars arbete mången som råkat komma i lifvets utförsbacke, har blifvit hulpen och skänkts tillbaka till de sina och samhället.

Vidare ha vi ett s. k. mottagningshem, där de, som af en eller annan anledning råkat i tillfällig förlägenhet, kunna få stanna några dagar, tills de hinna se sig om efter lämpligt arbete.

Ett pensionat finnes, där unga kvinnor som komma till staden dels som

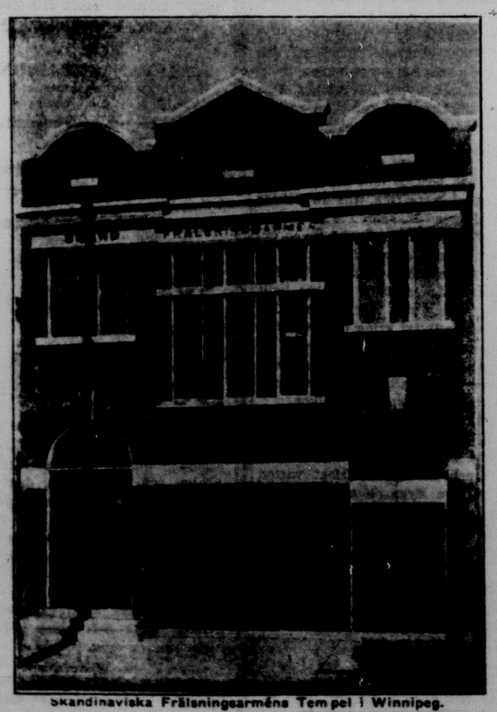

Skandinaviska Frälsningsarméns Tempel i Winnipeg.

emigranter och dels från sina hem på landet, kunna stanna några dagar eller veckor mot en låg afgift, och där de få hjälp att finna en lämplig plats.

Manitoba-regeringen har tvänne storartade institutioner, hvars ledning den har öfverlåtit åt frälsningsarmén. Det första af dessa är ett hem för vanartiga barn. Detta är nu inrymdt i gamla döfstumsskolan på hörnet af Sherbrooke och Portage ave. Det andra är Industrihemmet i Kildonan. Ett fängelsehem för kvinnor. Dit sändas kvinnor, som af domstolen dömes upp till 2 års straffarbete. I stället för att sändas till det kalla fängelset, skickas de till detta hem, där dörrarna visserligen äro reglade, men där de vårdas och vaktas af frälsningsofficerare som manats till detta arbete af kärlek till dem, som fallit.

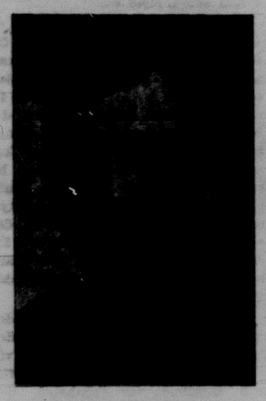

Adjutant Karl Larson,
ledaren af Skand. Frälsningsarmén i Winnipeg.

Så ha vi den manliga sociala grenen. Där har vi då först våra tvänne "store", där den fattige för en liten skärf kan köpa kläder och möbler m. m. T. ex. en kostym för $1.50, ett par strumpor för 5 cents, ett par skor för 20 cents o. s. v. I fall det där inga skärfvar finnas, gifvas tingen bort fritt.

Genom denna gren af vårt arbete har jag varit i tillfälle att hjälpa många skandinaver både i Winnipeg och ute på landet, både enskilda och familjer.

Så ha vi frälsningskaptenen, som hvarje morgon besöker polisdomstolen. Det händer ofta att unga män, som tillfälligtvis råkat i dåligt sällskap och kommit i rättvisans händer, i stället för att dömas till böter eller fängelse, lämnas af domaren i Arméns vård och ledsagas af frälsningskaptenen till något af våra hem för män, där han stannar tills vi lyckats skaffa honom arbete.

Vidare aflägger denne officer regelbundna besök vid fängelserna för att bistå fångarna med råd och särskildt när de ha "tjänat ut" och blifva fria, hjälpa dem till rätta.

Flera andra sidor af vårt sociala arbete skulle kunna framdragas, men jag tänker det sagda är nog att gifva läsaren en svag föreställning om det jättearbete, som dagligen utföres genom frälsningsarmén för den fattige och fallne, icke endast genom att tillse deras lekamliga behof, utan vi sikta alltid efter att föra dem till det rätta förhållandet till deras Gud, ty vi veta, att med Gudsfruktan följer mindre fattigdom, mindre nöd.

Jag vill afsluta denna artikel med att nämna ett par af de många fall då skandinaver blifvit hjälpta genom denna gren af vårt arbete.

Jag hade endast varit i Winnipeg ett par månader, då en dag poliskaptenen omtalade för mig, att det var en svensk man, som råkat i polisens händer. Genom samtal hade kaptenen fått det bästa intryck af mannen, och menade, att han borde hjälpas. Jag besökte mannen, och sedan han omtalat för mig sin historia, förstodo vi, att det var tillfällig nöd som var orsaken till hans fall.

Vi lade oss ut för honom hos myndigheterna, och han slapp straff.

Detta var på hösten. Mannen tog "homestead". Hjälp gafs honom, så att han kunde sända till Sverige efter sin familj, och innan julen var den hos honom i Canada. Det blef julfröjd.

Den andre hade blifvit dömd till 17 år på Stony Mountain. Jag fick höra om honom och besökte honom. Han påstod själf, att han var orättvist dömd, ja, t. o. m. att han var oskyldig. — Icke tror jag att han var oskyldig, men nog var hans straff något för hårdt.

Vårt sociala departement i Winnipeg ansökte hos vederbörande i Ottawa om hans benådning, med det resultat, att om Armén ansvarade för hans transport till Sverige, så skulle han blifva frigifven. Det var ju en ganska kostbar affär, men armén iklädde sig risken. I början af december i fjol blef mannen fri, omedelbart anträddes hemfärden och han kom lagom hem till jul. Det blef julfröjd.

Frälsarens ankomst.

För Svenska Canada-Tidningen.
Af pastor J. P. Zetterwall.

Text: Han kom till sitt eget, och hans egna mottogo honom icke. — Joh: 1:12.

Julen är minnenas fest.

När man blir äldre och minnet sviker, kan man ej minnas allt som sker, men julen den glömmer man icke så lätt. Till huru mången sådan högtid återgår icke vår tanke än så gärna! Vi minnas dem dessa högtidsdagar i älskad fädernebygd.

"där lifvet var gladt, och där friden blott log
i hembygdens skogar och dalar".

Fråga om vi minnas färden i arla morgonstund under hjällrors klang och klockors ljud förbi snöhöljda, drömmande granar, under det stjärnorna tindra och norrskenet flammar på himlapällen — färden till Herrens tempel. I minnet se vi dem, vi nu sakna, dem som gått hem och hvilkas röst var så ljuf men nu är så tyst.

Julen är gåfvornas högtid.

Bruket att gifva gåfvor har sitt ursprung från himlen, ty vår himmelske Fader gaf själf vid julen den största julgåfva, som någonsin gifvits.

Julen är vidare hemmets fest.

Annars äro familjens medlemmar skilda från hvarandra, men då vilja de gärna samlas kring hemmets härd. Oceanens leviatan hastar till hemlandets våna kust med en kär familjemedlem; ånghästen frustar och löper snabbare än vanligt, på det att skolungdomen må få komma hem och äta julgröt vid mammas bord.

Julen är framför allt barnens högtid.

Den firas ju till minne af ett barn. Ingen högtid har sådan förmåga att fängsla barnens lifliga fantasi som denna. De längta och undra och vänta och hoppas. Må vi som äldre hjälpa till att gifva dem sådana ljufva minnen, som värmt våra egna hjärtan så mången gång.

Julen är mänsklighetens jubelfest

med anledning af den Eviges inkarnation.

I. Jag önskar påminna Eder, att Gud lät flera underbara händelser inträffa i samband med Sonens ankomst.

Vi märka då först, att på vår gamla jord, som i årtusenden varit dränkt i tårar och blod, fred härskade. Intet krig eller rykte om krig hördes kring jordens vida rund, då Fridsfursten kom; spjut och sköld voro upphängda, krigsvagnen stod oanvänd och för en gångs skull var den icke befläckad med blod; trumpeten ljöd icke till väpnad trupp; konungarne på jorden sutto i högtidlig stillhet, som om de visste, att deras Herre var nära. Fridfull var natten, då han började sin regering på jorden. Betagen af bäfvan kysste vinden källans lugna yta och hviskade till den vilda oceanen om nya fröjder.

Betrakten med mig ett par eller tre scener i detta drama. På gamla Roms tron sitter nu kejsar Augustus. Han funderar på huru pengar skola inbringas till rikets skattkammare. Han finner på råd. En ny taxering skall företagas. Alla lydkonungar, guvernörer och landshöfdingar få befallning att sammankalla folket till en ny skattskrifning.

I en liten stad i Galiléen bor en kvinna, hvars förfäder bott i Betlehem. Själf är hon fattig, dock är hon af kunglig börd. Ehuru resan är både lång och besvärlig, särskildt under närvarande omständigheter, begifver hon sig af den långa färden till fädrens minnesrika stad.

I aflägsna östern, törhända i Persien, bo stjärnkunniga män. De ha upptäckt en ny stjärna i västern. Den stjärnan säges stå i förbindelse med att en ny konung blifvit född. Icke så mycket för att noggrannare observera stjärnan utan fastmer för att efterforska den nyfödde konungen, företaga de vise männen den långa färden till Jerusalem frågande: "Hvar är den nyfödde judakonungen?"

På de gräsrika höjderna nära Betlehem äro några herdar ute på marken och hålla vakt öfver hjorden, som blifvit dem ombetrodd. Detta var intet ovanligt. Palestina var ett jordbruksland, och boskapsskötsel var en af hufvudnäringarne. Herdar voro ute hvarje natt på alla kullar. Detta hade skett i tusentals år. Men dessa herdar, hvilkas namn icke ens blifvit nämnda, fingo en uppenbarelse från himlen, att den natten var betydelsfullare än någen annan, i det att en stor glädje skulle vederfaras allt folket.

Jag hoppas att mina läsare redan förstått, att det existerade ett inre samband mellan Augusti befolkning i Rom och den där domarns resa till Betlehem, mellan den nya stjärnan, som tindrade på himlen och de vise männens besök — mellan herdarnes hastiga färd till Bethlehem i tidig morgonstund och änglasången, som ljöd i Betlehems ängder. Men det hela låter ju så sagolikt, sådana händelser tima ju icke nu. Om Kristus var den vi tro honom vara, ha vi icke rättighet vänta ovanliga ting vid hans ankomst. Skulle icke Fadren kunna tända en ny stjärna för honom, som i skapelsens morgon tändt alla andra och släppt ut dem i omätlig rymd? Skulle världsalltets skapare icke kunna sända ut några utomordentliga budbärare för att bebåda enfödde sonens ankomst?

II. Låt mig påminna Eder hvem denne är som hälsas af änglar och inför hvilken jordens rika och mäktiga frambära sina skänker.

Han är den väntade.

Profet efter profet hade förutsagt hans ankomst. En hade talat om en stjärna från Jakob, en annan talade om en ny profet. Psalmisten sjöng om en ny kung. Esaias målade bilden af smärtornas man; Hesekiel kvad om en ny herde, som skulle vara bättre än alla andra. Och folket hade väntat och väntat. Kom han då aldrig? Hade Israels siare misstagit sig, var det endast en tom inbillning? Nej, här är en, som uppfyller de största förhoppningar, de djärfvaste anspråk och de mest vidtgående profetior. Skulle han bli en ny herde, som trognare än någon annan bevakar folkets intressen? I sanning, ty för att rädda sitt folk från den rytande ulfven gifver den gode herden sitt lif. En ny konung skulle han ju bli — ja, men han skulle icke härska blott och bart öfver det lilla Palestina utan från haf till haf, så långt solen lyser och månen skiner.

Han var nödvändig. Ingen annan kunde fylla mänsklighetens skriande behof. Ingen läkare fanns, hvilken kunde läka hjärtats sår. Ingen lärare kunde undervisa om frälsningens väg, om vägen till befrielse från synd. Men nu har han kommit, han som har balsam från Gilead för svidande hjärtesår. Han är läraren sänd från Gud; med auktoritet och makt talar han. Vi behöfde honom som ledare i ungdomen, som tröstare i sorgen, som styrka i svaghet, som hopp i döden. Vår text säger att han kom till sitt eget. I sann mening är det en persons eget, som behöfver honom, icke det han behöfver, utan det, som behöfver honom. Ditt barn är ditt icke endast på grund af födelse och natur, utan på grund af beroende. Barnet är ditt mest, då det är mest beroende. Det är aldrig så mycket ditt som då det beder om förlåtelse för någon olydnad. Med denna mening talar filantropen om "mina fattiga" och läraren om "mina barn". Då det säges om Jesus, att han kom till sina egna, betyder det att han kom till dem som behöfde honom. Huru ofta detta är illustreradt i Nya Testamentet. Synderskan, som smög sig fram till hans fötter, huru hon ägde hans sympati, tid och omsorg, därför att hon behöfde honom. Den blinde mannen som fick sin syn, och som fariseerna kastade ut ur synagogan, gjorde anspråk på Jesus, ty han kunde icke reda sig utan honom. Hvem af lärjungarne var mera Jesus än Petrus, som Kristus alltid fick hjälpa, då han var i nöd.

III. Huru blef han mottagen?

En sådan gäst äro väl alla intresserade uti? Nej, för honom fanns icke rum i härberget. Rum för alla andra, intet rum för honom. Smått om rum i världen. Nyfödd lägges han i en lånad krubba, död lägges han i en lånad graf. Rofvarne ha kulor, fåglarne ha nästen, men han har intet, han kan luta sitt hufvud till. Han kom till sitt eget, men hans egna mottogo honom icke.

Kristus önskar bo i våra hjärtan. Hvad erbjuda vi honom i stället? Vi bygga honom ståtliga tempel af sten, vi utgifva stora skatter för deras uppförande. Konsten fattar arktitekturens hand och båda tillsammans göra det till en dröm, ett sagotempel. Liljor kröna massiva pelare och sköna färger föröka intrycket af det hela. Då allt är färdigt säga vi: "Herre, kom till ditt tempel". Svaret kommer tillbaka: "Den högste bor icke i tempel, gjorda med händer. Jag bor hos dem som har en ödmjuk och förkrossad ande." Intet rum! Intet rum hos individen. Han strider icke längre emot evangelium. Det utträngs. Den kristna religionen har blifvit respektabel Man smädar icke nu som förr. Det är i öfverensstämmelse med god ton att tillhöra en kyrka. Aldrig fanns en tidpunkt, sedan Jesus lefde, då man talat mera vältaligt om Jesu karaktär och dock är Jesus utestängd från våra hjärtan. Religionen blir icke mött, som den blef tusen år sedan med väpnade soldater, med eld och svärd, eller som hundra år sedan med ironi och smädelse, utan nu, när Jesus kommer, är intet motstånd: huset är fullt, man har icke rum; tiden är upptagen, man har ingen tid för honom.

Blicka vi ut öfver världen i dag har den mindre rum för Jesus än någonsin. Fridsfursten lärde, att man skulle bedja för fienden, men i detta ögonblick är världen full af hat och mord. Kanoner dundra, jordens bäfvar, sårades jämmerskri uppfyller luften. Tjugo millioner män sluta hvarandra i blodig omfamning. Hus brinna, kvinnor gråta, döende barnens rop öfverröstas af stridslarmet. Hedendomens ragnarök har kommit. Hatet är Nifvelhems rimfrost, som förfryser mänskligheten. Änglasångens nåjder äro förvandlade till ett Armageddon. Blödande från mänget sår skall mähända mänskligheten öppna sitt hjärta för Ärones konung.

IV. Några ord om följden af hans ankomst. Vi samla endast några droppar utaf hans inflytandes haf. Det har sagts om Jesus att han lämnade inga minnesmärken; krubban han låg uti, den öfverlämnades snart åt något lastdjur; verkstaden han arbetade i öfvergick i annan ägo; grafven han låg i användes vid andra begrafningar. Har han då icke utfört något?

Han har visat oss vårt värde som människa, gör oss besläktade med Gud. Sålunda har han visat vårt sanna värde. Han bodde i ett hem, därför borde våra hem vara heliga; han arbetade, därigenom är arbetet upphöjdt; han hade vänner, följaktligen bör vänskapen vara sann och trofast.

Liksom det sades om Kristus att han kom i tidens fullbordan, så kan det sägas om hvar och en af oss. Du och jag ha existerat i Guds tanke af evighet. Gud kände din natur. Han hade en plan för ditt lif och en bild af dig i sitt eget sinne. I hans bok voro alla dina dagar uppskrifna, innan någon af dem kommen var.

Den förhärskande känslan på juldagen borde vara huru helligt och högt det lif är som Kristus lefde. Icke helgonets lif i det undangömda, utan det vanliga mänskliga lifvet. Kristus blef ett med oss, han delade vår lott, med våra erfarenheter är han förtrogen. Hvilken strålglans detta kastar öfver vårt lif; nu är det icke längre enformigt och mörkt. Fäder, edert arbete för barnen är icke en smärtsam plikt. Barn, eder lydnad för föräldrarna är icke slafveri. Grannar, edra dagliga hälsningar och artighetsbetygelser äro icke blott formens skull. Det är något gudomligt hos grannen.

Hvarje samvetets maning då du gör orätt, hvarje utbrott af hänförelse öfver det godas seger är som en bekant från din egen hembygd; din själfförebråelse öfver synd, dina dyrbaraste minnen, dina ljusaste förhoppningar vittna om att du är medveten om gudomligt ursprung.

Lika medveten är du, att du gått bort från fadershemmet. Då Kristus får rum hos en person, öppnar sig hans natur såsom då en blomma tages från ett kyligt klimat och omplanteras i sin egen rätta jordmån. Han blir lik ett barn, som blifvit bortstulet från sitt hem, då det föres tillbaka till fadersvård och moderskärlek. Se när han sitter där, huru dunkla minnens dyka upp, möblerna synas så familjära, barnakänslor länge frusna i själen smälta åter, gamla tankar komma igen, då det dagas för honom att han är hemma. Så är det med en förlorad son, då han kommer hem. Det är naturligt att vara hemma och abnormt att vara borta. Så många, som mottogo honom, dem gaf han makt att blifva Guds barn.

En judisk koloni i Egypten i sjätte århundradet före Kristus.

För Svenska Canada-Tidningen.
Af C. H. Lager, M.A., S.T.M.
Prof. i svenska och hebreiska i Brandon College, Man.

Följande skildring är ingen roman. Den grundar sig på en mängd papyrustexter, som bibliska fornforskare nyss eröfrat i Egyptens vänliga jord.

Djupt ned i Egypten, där Nilflodens blåa vatten rusar ned från Etiopiens skogskrönta höjder och formar ett väldigt "O" med en stor ö i midten, höja sig ruinerna af starka forntida fortifikationer. Faraoner bygde dem redan 2,000 år f. Kr. för att hindra fiendtliga anfall från inre Afrika. De nyligen upptäckta dokumenten visa, att långt före 525 f. Kr. existerade på denna ö en judisk militärkoloni, som bevakade gränsen men också bedref liflig handel med Afrikas inre. Dessa dokument, skrifna af dessa kolonister och daterade under femte århundradet f. Kr., sprida ett underbart och länge efterlängtadt ljus på bibelns helgade blad.

Ön, af egyptierna kallad Jeb och Elefantine, som länge varit ett bortglömdt ruinfält, har nyss uppgräfts af arkeologer. De oskattbara papyrusdokumenten upptäcktes här på ön, i den gamla s. k. arameiska staden, i hvilken våra judiska vänner fordom njöto sina fröjder och stridde sina strider.

Huru gärna vi önskade veta, när dessa judar bosatte sig i Yeb och hvarifrån de då kommo! De kunna ej vara hebreer, som kvarstannade i Faraos tjänst, då Mose förde Israels barn ut ur Egypten, ty våra vänner i Yeb talade och skrefvo arameiska. Detta förutsätter, att de kommit från Palestina. Möjligen voro de män, som trots Jeremias protester flydde från Mizpa till Egypten strax efter Jerusalems fall 5868. Säkert är, att Jeremia, då själf en ofrivillig gäst i Egypten, riktar en glödande profetia mot en judisk koloni i "Patros", ett egyptiskt ord för södra Egypten. Detta harmonierar väl med Jeb. Jmf. Jer. 44: 1, 15. Våra dokument försäkra, att kolonien existerade i Jeb 525 och att den redan då hunnit upprätta ett respektabelt samhällslif samt ett storartadt tempel till Jehova. Våra vänner säga oss äfven, att deras "förfäder bygde detta tempel i faraonernas dagar". Huru tacksamma vi hade varit, om de också angifvit namnen på de faraoner, de åsyftade. Ty vi veta häraf blott, att templet redan existerade 525 f. Kr., då den sista farao föll och den persiske kejsaren Kambyses underteckade sig Egypten.

Papyrusdokumenten skänka rikt material åt bibelforskningens olika grenar. Språkforskaren har funnit en guldgrufva, i hvilken han får tillfälle att under många år rifva och slita i gamla semitiska ordrötter. Historikern har satts i stånd att fylla åtskilliga luckor samt uppbygga nya argument. Arkeologen, behagligt berörd, vandrar drömmande bland Jebs ruiner. Hans flitiga och säkra spade och hacka ha ock uppdagat en mängd arameiska hus samt en lång, bred gata, i dokumenten gallad "konungens gata", vid hvilken judarnas tempel låg. Ett stort, imponerande egyptiskt tempel i hvilket den bockhufvade guden Knum och gudinnan Sati dyrkades, har ock uppgräfts.

Och här bodde och fröjdades våra judiska vänner. Männen voro soldater, uppdelade i sex kompanier och kommenderade af persiskt öfverbefäl. Deras kallelse att bevaka gränsen erbjöd dem också tillfälle att öppna starka affärsförbindelser med Afrikas inre. Härigenom utvecklade de materiel välmåga. Judarna i Jeb voro ingalunda isolerade. Bland dem bodde babylonier, fenicier, greker, araber, perser och egyptier. Med dessa, representerande vidt skilda sociala, politiska och religiösa tänkesätt, var vår judiska broder i daglig beröring, antingen han marscherade i ledet eller skördade sitt rika guld i affärsspekulationer.

Dokumenten gifva oss en detaljerad skildring öfver staden. Vi kunna på papper rekonstruera 14 bygnader på ön. Vi känna äfven namnen på personer, som bodde där och ägde dem, vi känna deras ålder, sysselsättningar, familjeförhållanden, deras sociala och politiska lif samt religiösa tankevärld. Deras efterlämnade papyrusskrifter skänka eftervärlden en idyllisk, stundom tragisk inblick i såväl deras sorger som fröjder. Vår judiska syster hade samma sociala rätt som mannen. Hennes kamp för "suffrage" var synbarligen förbi. Hon ärfde sina föräldrar och ägde stundom en mängd bygnader. Vår syster i Jeb var en flitig, liflig, nästan allsmäktig liten varelse. Kvinnans fulla likställighet med mannen var erkänd af egyptierna, forntidens högst civiliserade nation.

Låt oss nu samlas i våra judiska vänners tempel, sannolikt en miniatyr af Salomos imponerande helgedom. Dokumenten visa, att Jebs tempel hade en förgård, i hvilken folket samlades vid gudstjänster och högtider och där prästerna framburo offer på altaret. Den fyrasidiga förgården, som synbarligen hade fyra portar, omslöt den egentliga helgedomen, som var bygd af sten samt inredd med cederträ från Libanon. Helgedomen ägde dyrbara guld- och silfverkärl, mycket penningar samt troligen en sjuarmad ljusstake. Detta är ungefär allt, som dokumenten berättiga oss att säga. De angifva dock ej allt, som detta dyrbara tempel ägde.

Och i detta tempel dyrkade våra vänner sina fäders Gud. De kallade honom Jeho eller Jaho, vi kalla honom Jehova. Men han är samme Gud och samme Fader. I denna helgedom, omkransad af Egyptens skuggrika palmer och afspeglad i Nilflodens djupblåa spegel, genljödo sannolikt samma psalmer, som sjöngos af Jerusalems tempelkorer. Här begrundades troligen samma heliga skrifter, som prästerna föreläste i den salomonska helgedomen. Med vemod måste vi konstatera, att inga bibliska böcker ännu upptäckts. Allt hopp är dock icke förloradt: utgräfvarne ha ej ännu trängt ned till botten på alla håll och dessutom vänta åtskilliga grafvar på att bli öppnade. Då forntidens folk dogo och ingingo i den osynliga andevärlden, voro de ofta mer omtänksamma, än vi äro: de togo sina heliga skrifter med sig för att använda dem i sitt "eviga hem", som de kallade grafven.

Egyptens vänliga jord har skänkt oss så många bibliska handskrifter, att vi ständigt vänta flera. En bok, kallad Ahikar, var också funnen i Jebs ruiner. Den var läst af våra judiska vänner. Ahikar var en vis man, som samlade och författade en mängd visdomsord. Boken påminner mycket om Ordspråksboken. De två böckerna äro dock icke identiska.

Den kristna församlingen vördar och besjunger sina martyrer, de män och kvinnor, de barn och gränande troshjältar, som jublande offrade sina lif på sträckbänken, stupstocken eller bålet. Men vi glömma, att vår bibel delvis har vandrat samma väg. De bibliska handskrifter, vi i dag äga, ha räddats undan förföljares eldsflammor. Somliga gömdes i grottor och grafvar, andra rycktes ut ur bålets flammor och bära ännu märken efter eldsprofvet. Detta faktum, att Gud låtit bibelns helgade blad färgas i martyrers blod och bålets lågor, bör göra bibeln så mycket klarare för oss.

De olika folk och religioner, som möttes i Jeb, tvingades af omständigheterna att tolerera och söka förstå hvarandra. Våra judiska vänner med sitt naturliga anlag för affärsföretag förleddes lätt till religiös kompromiss. Äktenskap ingicks mellan olika trosbekännare. En rik judinna, Mibtakja, gifter sig med konungens arkitekt, som ock bodde i Jeb men dyrkade Knum och Sati. Hon synes dock ha ett varmt klappande hjärta ej blott för sin Askor — ty Askor var den ungliga arkitektens namn — utan ock för fädernas religion. Trofigen vann hon den unge egyptiern för sin religion, ty han antager genast det judiska namnet Natan och deras två söner erhålla judiska namn samt upptagas i judarnas församling.

Då viktiga affärer uppgjordes, måste båda parterna sammanträda inför den persiske domaren samt bekräfta öfverenskommelsen med ed inför gudomen. Egyptier aflägga här ed inför Jeho, egendomligt nog. Och den unga yra Mibtakja, som borde ha vetat bättre, aflägger ed inför den nubiske gudinnan Sati.

Toleransen var dock icke djupgående. Våra judiska vänner förlorade egyptiernas ynnest. En dag sammangadda sig de egyptiska prästerna och gå till kommendanten på ön. De gifva honom "guld och dyrbara skatter" på de villkor, att han skulle förstöra det hatade judiska templet. Han bifaller deras begäran, håller sina judiska soldater overksamma samt sänder ett bref till sin son Nepajan, som bodde i staden Assuan på andra sidan floden samt var arméfördelningens högste befälhafvare. Nepajan inkallar genast en trupp egyptiska soldater och gifver dem följande korta order: "Förstör Jehos tempel". De hasta öfver Nilen till ön Jeb. De bortröfva templets "guld, silfver och dyrbarheter samt bränna Jehos helgedom till grunden."

Förföljelse, förluster och missräkningar väcka religiöst allvar. Då dessa falla tätt och tungt, afklåda vi oss formalismens helgdagsdräkt samt framträda i hvardagslifvets okonstlade enkelhet och uppriktighet. Då våra judiska vänner nu förlorat sitt tempel, få vi ock tillfälle blicka in i deras hjärterelligion.

De falla i djup gråt, kläda sig i sorgdräkt samt fasta. Sorgen är uppriktig, den kommer från saknande hjärtan och sprider sig öfver hela kolonien. Vidare, de gå till Gud i bön, bedja om hans beskydd i farans tid samt om templets snara återuppbyggande. Detta är ett tilltalande drag. Men de bedja ock, att Gud måtte "straffa deras fiender med en hemsk död." Detta karaktärsdrag är naturtroget men ej vackert. Vidare beklaga de, att de ej mera kunna frambära offer på tempelaltaret och dymedelst naikas sina fäders Gud. Och slutligen vidtaga de energiska åtgärder för gudstjänstens återställande. Ehuru de genast sökte vederbörande myndighets tillåtelse att få återuppbygga templet, vägrades det.

Denna djupa missräkning förmådde dock ej beröfva dem förmågan att skapa nya initiativ. De skrifva till Bagoa, den persiske guvernören i Jerusalem, samt till guvernör Sanballats i Samaria två söner, bedjande dem att återuppbygga deras nedbrända helgedom. De vänta i tre långa år utan svar och utan undsättning. Dessa år måste ha varit hårda prövningsår. Dock, de voro vana vid lidanden. Historien känner intet folk, som förföljts, lidit och försakat så mycket som judafolket, och likväl har detta folk offrat en högre tribut för vår kristna civilisation än något annat folk.

Våra vänner i Jeb synas känna, hvad hvarje framgångsfullt geni upptäcker: då sista möjligheten är grusad, upptäcka tio nya möjligheter. De veta, att penningen är allsmäktig i Orienten. De skrifva därför ett nytt bref till Bagoa. Detta var år 407 f. Kr. Denna gång sända de honom dock "guld och dyrbara skatter" samt bedyra, att, om han återuppbygde templet, skullè de "oförtröttligt offra och bedja för Bagoa och hans familj" Detta hade åsyftad verkan. Ty senare — tiden är oss obekant, emedan papyrusfragmentet är här ohjälpligt sönderbrutet, — finna vi att han återuppbygt deras innerligt åstundade helgedom.

Och härmed vill meddelaren tacka sina ärade åhörare för tålamod och uppmärksamhet samt lämna Egypten och forntidens tjusande verkligheter för att fira en svensk jul i vårt kära Canada.

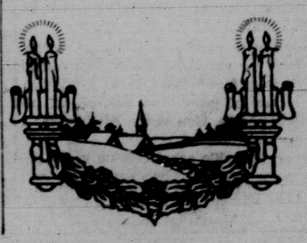

Solförmörkelsedagen.

Af Selma Lagerlöf.

Det var Stina från Buråsen och Lina från Fäglasången och Kajsa i Lillmyra och Maja från Storhöja och Beda i Finnmörkret och Elin, den nya moran på det gamla soldatbostället, och två eller tre andra gummor.

De bodde allesammans långt borta i socknen nedanför Storhöjda i en trakt, som var så mager och oländig, att ingen af de stora gårdsägarna hade brytt sig om att lägga vantarna på den. Och en af gummorna hade sin stuga liggande på en kal berghäll, en annan hade fått henne uppsatt i utkanten af en myr, en tredje hade den stående oppe på en kulle, som var så brandt, att det var ett riktigt arbete att nå opp till den. Andra återigen hade sina hem liggande så tätt under storhöjda, att den skymde bort solen för dem alltifrån höstmarknaden ända fram till Mariebebådelsedag.

Och allihop hade de odlat upp ett litet potatisland åt sig tätt bredvid stugan. Det hade öfverallt skett med möda och stort besvär för om det var sant, att det fanns många olika slag af jordmån där under berget, så var det också sant, att de alla voro svåra att göra fruktbärande. Somliga gummor hade måst plocka bor så mycken sten ur åkern, att den kunde ha räckt till en herrgårdslagård, andra hade måst gräfva diken så djupa som grafvar, andra hade måst bära ihop myllan säck för säck på sin rygg och breda ut den på blanka berget. De, som hade det bäst, hade jämt och ständigt att kämpa med tistel och molla som sköt upp med en kraft och en rikligt som om de trodde, att hela potatislandet var lordningställdt bara för dem.

Och alla gummorna sutto ensamma i sina stugor så lång dagen var. Somliga af dem voro ogifta eller änkor. Andra hade nog män, men de voro borta på arbete. Andra återigen hade vuxna barn, men de voro resta till Amerika. Ett par hade halfvuxna barn, men de gingo i skola. Några hade också riktigt små barn, och de stannade nog hemma hela dagen, men dem kunde man ju inte räkna som sällskap. Allihop hade de ett stort behof af att räkas någon gång vid ett par koppar kaffe. Inte för att de alltid voro så sams just eller hade någon så särdeles stor kärjek till hvarandra. Men somliga af dem ville gärna ha reda på hvad de andra togo sig till. Somliga blefvo tungsinta, där de sutto under berget, om de inte allt emellanåt fingo tala med andra människor. Somliga behöfde ge sitt hjärta luft och berätta om det sista Amerikabrefvet. Andra återigen voro skämtsamma och språksamma, och de fingo lof att någon gång få en användning för så stora och goda Guds gåfvor.

Det var inte häller någon svårighet att ställa till kaffekalas. Kaffekokare och koppar ägde de alla, och grädde fanns det att få låna, om man inte själf hade en ko att mjölka. Småbröd kunde man få hem med mejeriskjutsen från bagarn i municipalsamhället, om man ville ha det så fint och inte nöjde sig med att bjuda på en hembakad rågbrödslimpa. Landthandlare, som sålde kaffe och socker, fanns det i hvarenda by. Nej, att ställa till ett kaffekalas, det var det lättaste, som man kunde tänka sig. Det som var svårt det var att finna någon anledning.

För se allihop, både Stina från Buråsen och Lina i Fäglasången och Kajsa i Lillmyra och Maja från Storhöja och Beda i Finnmörkret och den nya hustrun på det gamla soldatbostället, voro eniga därom, att midt i blanka hvardagslaget gick det inte an att ställa till med en kaffebjudning. Om man så illa brukade tiden, som är det dyra, som aldrig kommer tillbaka, så kunde man rent af få dåligt namn om sig.

Och likaså voro de öfverens om både Stina och Lina och Kajsa och Maja och Beda och Elin, som var nykommen och de två eller tre andra att inte gick det an att ställa till kaffekalas på söndagarna eller de stora helgdagarna. För då hade somliga män och barn hemma, så att stugan var full bara af dem. Några ville vara lediga för att gå till kyrka eller bönhus, några ville göra besök hos släktingar och några ville ha det tyst och molstilla i stugan för att de riktigt skulle kunna känna, att det var helg.

Desto mer noga fick man vara med att begagna alla andra tillfällen. De flästa brukade ställa till med bjudningar på sina namnsdagar, och de, hvars namn inte stodo i almanackan, passade på att hålla kalas på sina mäns namnsdagar. Andra, som hade småbarn, kunde fira den dagen, då småttingarna fingo den första tanden eller då de lärde sig ta de första stegen. För dem, som brukade få penningbref från Amerika, var ju detta den allra bästa anledning och likaså gick det ju mycket väl för sig att bjuda gummorna tillsammans för att få hjälp med att sticka ett täcke eller att svepa på en väf eller för att roa någon långväga släkting som kommit på besök.

Fastän man kan tycka, att detta inte var så få anledningar, så räckte de ändå inte till, och ett år hände det, att en af gummorna höll på att bli rent rådlös. Hon visste, att hon var i tur och ordning att bjuda sina grannar, hon ville också mer än gärna göra sin plikt, men hon kunde rakt inte hitta på något att fira.

Inte kunde hon fira namnsdag för hon hette Beda, som har blifvit struket ur almanackan, och hon hade alla de sina på kyrkogården, så att hon hade ingen annans dag häller att sätta i stället. Hon var så gammal, så att ingen kunde tänka sig, att hon skulle behöfva ett nytt täcke, inga bref fick hon och ingen kom på besök till henne. Hon ägde bara en lefvande själ, som brydde sig om henne, och det var en katt. Den kärleken återgäldade hon nog, men hon kunde ändå inte komma sig för med att ställa till kalas för katten.

Under det att hon gick med dessa funderingar, hade hon läst i sin almanacka gång på gång för ur den tyckte hon, att hon borde kunna hämta ett godt råd i ett dylikt bekymmer. Hon började från början med Konungahuset och Tecknens Förklaring och läste ända till Årets marknader och Postförsändelser. Den ena gången efter den andra lade hon boken ifrån sig utan att finna något, men så började hon på nytt alldeles som skulle hon ha en aning om att det ändå var därifrån hjälpen skulle komma.

Då hon för sjätte gången läste igenom boken, stannade hennes blickar vid Förmörkelser i solen och månen och sålunda kom hon att läsa, att det året, som var det nittonhundrade och tolfte efter Kristi börd, skulle det bli solförmörkelse den sjuttonde april. Den skulle börja kl. 0 t. 20 m. e. m., och sluta kl. 2 t. 49 m. e. m. och omfatta 9/10 af soldiametern. Detta hade hon läst många gånger förut utan att fästa minsta vikt vid det. Men nu blef det på en gång skinande klart inom henne. "Nu vet jag hur jag vill ha det", tänkte hon.

Men det var bara för ett ögonblick, som hon var så där säker. Strax efteråt slog hon bort tanken. Hon blef rädd för att alla de andra skulle skratta ut henne.

Under de följande dagarna kom hon flera gånger ihåg det där infallet, men hon visade det ifrån sig. Det kom ihärdigt tillbaka i alla fall och till sist började hon tycka att det kanske inte var så förfärligt dumt.

För när hon tänkte rätt efter: hvad hade hon för en vän, som hon tyckte bättre om än solen? Stugan låg så, att hon inte kunde få in något solsken i den under vintern, utan då gick hon och räknade dagarna, tills solen skulle komma tillbaka till henne på våren. Solen var väl den enda, som hon längtade efter, den enda, som alltid var ljuflig och blid mot henne och som hon aldrig kunde få nog af. Hon kände sig gammal och hon var gammal. När hon såg sig i spegeln tyckte hon, att hon var så hvit och färglös, som skulle hon ha legat på bleke och händerna skakade på henne, som om hon stod i ett starkt och varmt och rikligt flödande solsken, som hon tyckte, att hon kände, att hon var något annat än ett lefvande lik.

Ju mer hon tänkte på saken, ju säkrare blef hon, att det inte fanns någon dag på året, som hon hällre ville fira än den, då hennes vän solen skulle strida mot mörkret och efter en härlig seger gå fram i ny prakt och väldighet.

Det var inte långt till den sjuttonde april, men nog hann hon att rusta till ett kaffekalas, om hon bara kunde bli färdig med sitt beslut.

Och när klockan slog tolf på solförmörkelsedagen, så sutto alla Storhöjda-gummorna, både Stina och Lina och Kajsa och Maja och alla de andra, och drucko kaffe hos Beda i Finnmörkret. De drucko både påtår och tretår och de talade om allt möjligt, bland annat också om det, att de inte visste hvarför Beda hade ställt till det här kalaset. Och under tiden gick solförmörkelsen sin gilla gång, men de tänkte inte så värst mycket på den. Det var bara en stund, då den stod på sin höjdpunkt, då himlen blef blygrå och allt i naturen tycktes ha fått ett grått öfverdrag och en tjutande vind kom farande, som hade med sig något af domsbasun och ytterstadagsjämmer, det var bara då, som de kände sig kusliga till mods en stund. Men så togo de sig en ny kopp kaffe och så gick det öfver.

Men när alltsammans var förbi, och solen hade öfvervunnit hemsökelsen och satt så blänkande glad på himlen, att de måste säga, att det inte hade varit sådana tag i henne förut på våren, då fingo de se gamla Beda gå bort till fönstret och ställa sig där med knäppta händer.

Hon såg ut öfver den solbelysta bergsluttningen och så började hon sjunga:

Din klara sol går åter opp.
Jag tackar dig, min Gud.
Med kraft och mod och nyfödt hopp
jag höjer glädjens ljud.

Hon stod tunn och nästan genomskinligt hvit i fönstret, men solstrålarna lekte omkring henne, liksom ville de ge henne med af sitt lif och sin kraft.

När hon hade slutat psalmversen, vände hon sig till de andra och sade liksom urskuldande:

"Se, jag har ingen bättre vän, jag, än sola, och därför tyckte jag, att jag ville ställa till det här kalaset på solförmörkelsedagen. Hon är den enda i världen, som jag längtar efter och därför ville jag, att vi skulle komma tillsammans och ta emot henne, när hon kom fram ur sitt mörker."

Nu förstodo de andra hvad den gamlas mening var. De blefvo rörda, så att de började tala väl om solen. De sade om henne, att hon var lika mot både rik och fattig, att det var hon, som gjorde det grönt och vackert om våren, att när hon kom in i stugan en vinterdag så var hon lika god som en eldbrasa och att de inte visste hur det skulle gå med allt här på jorden, om inte hon funnes.

När de gingo hem från kalaset till sina små stugor och små potatisland, så voro de så nöjda allihop. De kände sig rikare och hoppfullare, därför att de hade kommit att tänka på hvilken god och trogen vän de hade i solen.

Men som detta var en stor solförmörkelse, då hela nio tioandelar af solskifvan voro bortskymda, vållade den stor uppståndelse öfverallt, där den var synbar. Lärda forskare voro ute med sina instrument för att mäta och räkna. Vanligt folk svärtade glas och kikare och stodo länge och tittade på solen. Skolbarn fingo slippa ut ur sina klassrum för att kunna se sig mätta på solförmörkelsen, tidningarna kommo med långa redogörelser för hur himlen hade förändrat färg, hur fågelsången hade upphört och hur nära det hade varit, att man hade behöft tända ljus, då det var som värst.

Men hur mycken uppståndelse det än var för solförmörkelsens skull, inte har jag hört, att någon ställde till kalas för att fira solen, då hon segerrikt kom ut ur mörkret, mer än den gamla Beda i Finnmörkret.

Slagornas sång.

Ännu ljuder slagornas dunkande gång
från åldriga logar i Dalom.
Där ljommar den höstliga dagen lång
en ljudsträf och tonkarg, men trugande sång —
hej, dunkom, dunkom och malom!

Och vandrar jag vägen, där skogarna stå
i vådeld kring speglande Siljan,
då börjar mitt hjärta att dunka och slå
i takt med de vresiga kläppar, som trå
sin dans på den sjungande tiljan.

Så stannom och lyssnom till slagornas sång
från gränade lägdor och byar.
Den väcktes ur häfdernas gryning engång,
steg vingbred och mäktig, som dagen blef lång,
mot solrund och rufvande skyar:

Vi Svenske, vi plöja på fädernas sed
vår steniga teg utan ordan.
Vi mylla de sparade kärnorna ned
och stänga vår stugdörr och hålla vår fred
bak timrade väggen mot nordan.

Väl rister en isvind i regler och lås,
men segt är vårt järn som vår möda.
Väl tätnar ett mörker i kamrar och bås —
dess fagrare dröm under svartnande ås,
mens bränderna susa och glöda.

Och nalkas en vän till vårt vintriga hus,
vi reda en plats invid flamman.
Vi trycka hans näfve och putsa vårt ljus
och bryta vår kaka och dela vårt krus
och tiga och drömma tillsamman.

Då löses ur skuggornas villande spel
på engång en syn för vårt öga.
Vi skåda vår ringa och torftiga del
så stor och högtidligt förklarad och hel,
där nattliga vidderna snöga.

Vårt land, som vi älska så hemligt och tungt,
då trumpne vi vanka och sträfva,
nu möter oss strålande bruðklädt och ungt,
och allt blir så lekande lättnadt och lugnt,
fast djupast i hjärtat vi bäfva

Det landet, det landet, som ensamt är vårt —
hvem djärfves för nära det träda!
Här vilja vi hafva det ljufligt och svårt;
så sjungen, I slagor, och drabben I hårdt
att kärnan från agnarna skräda.

Ja, ännu går slagornas dunkande gång —
hej, dunkom, dunkom och malom!
Där ljommar den höstliga dagen lång
en ljudsträf och tonkarg, men trugande sång
från åldriga logar i Dalom.

Johan Nordling.

Leksand, oktober 1915.

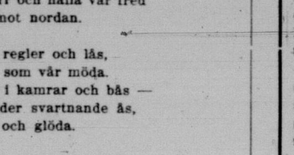

SAGAN OM PRINSESSAN OCH ÄRTEN.

Många gånger har min beundran för landsmaninnornas ovanliga — på samma gång mycket vanliga skönhet och landsmännens särdeles goda förstånd — som i vissa fall närmar sig snille — varit åtföljd af en viss förundran öfver hur någonting sådant kunde vara möjligt i vår annars tämligen så bristfälliga värld. Någon anledning måste naturligtvis finnas, ty här i lifvet har ju allting sin orsak, fast man inte alltid kan utforska den och äfven de lärda nödgas medge att det i de flästa fallen är bara gissning. Men den egentliga grunden till det nyssnämnda förhållandet har varit fördold för mig, till dess jag helt nyligen af en ren händelse fick ögonen på ett nyhetsmeddelande från Milwaukee, brännpunkten här i landet för den enda rätta och sanna kulturen liksom för den öltillverkning som är så nära förbunden med densamma.

Och i det nyhetsmeddelandet omnämndes att en herre vid namn J. W. Hutchinson hållit ett tal, i hvilket han framkommit med det påståendet — och skäl för detsamma — att kvinlig fägring såväl som manligt vett bäst befordras medelst — ärter.

Den omständigheten att talet hölls på ett konvent af ärtodlare i Wisconsin bör ej i någon mån minska vår tilltro till talarens ord. Inte all sanning är obehaglig.

Han hade först kommit underfund med ärternas märkvärdiga egenskaper genom att "ransaka skrifterna". Det är i många fall ett säkrare och äfven bekvämare sätt än att företaga experiment, innan man riktigt vet hur dessa skola utfalla. Under studiet af gamla testamentet kom han till öfvertygelsen om att ärter odlades på patriarkernas tid och visade sig vara mycket närande. Patriarkerna blefvo ju också mycket gamla och voro krya och raska vid en ålder då man nu för tiden har legat död en hel lifstid. Från studiet af ärterna i gamla testamentet leddes mr Hutchinson in på vidare forskningar som till komplett evidens bevisade att ärterna aistrade skönhet (hos fruntimmer) och klart förstånd (hos männen). Det var därför helt naturligt att han slöt sitt anförande med en uppmaning till sina åhörare och åhörarinnor att äta ärter för att bli visa och vackra. Eller visare och vackrare än de redan voro — ifall han ville stå riktigt väl hos sin publik.

Om man nu med detta nya ljus i okunnighetens mörker ser sig omkring, finner man en förklaring på det förhållande som ofvan påpekats. Det förefaller mycket antagligt att människans utseende till en mycket stor del beror på hvad hon äter — det vill säga det naturliga utseendet, ej det som åstadkommes på artificiellt sätt och med kosmetiska konster. Äfven själen torde icke vara så alldeles oberoende af födan. I brist på sådan brukar den helt sonika lämna kroppen och skilja sig vid honom alldeles som fruarne göra då deras män ej ge dem veckolönen. Och inte häller torde det vara alldeles likgiltigt för själen hvad kroppen åter och dricker, ehuru det ju inte egentligen hänföres till "själaspis". Ibland händer det att kroppen och själen ha olika smak. Då uppstår det konflikter. Min kropp, som visst är en smula tyskvänlig i likhet med så många andra landsmäns, tycker rätt bra om fläskskank och surkål. Men min själ, som ej gillar det tyska sättet att befordra kulturen, kan inte fördraga den rätten. Den gör honom dyster, förfärligt dyster och missnöjd. Och eftersom själen är förmer än kroppen, får den senare lof att ge med sig för att ej stöta sig alltför mycket med den förra. Kompromissa kan man emellertid få lof till i lifvets alla skiften — det är understundom till och med alldeles nödvändigt — och i enlighet med den etiken går "corned beef och cabbage" för sig i stället. Allra hälst som det ju är en irländsk nationalrätt och irländarne delat sina sympatier mellan ententemakterna och centralmakterna. Den kan således betraktas som en neutral rätt.

Den neutrala rätten respekteras ju inte numera af de krigförande, som vi veta. Men så länge man inte har ondt af det, fäster man sig inte så mycket därvid.

Men det var visst ärter som stod på matsedeln. Ärter och fläsk, förstås, ty de höra ju ihop. Hvar och en har sig väl bekant, till hvilken grad denna rätt ingår i det hemmasvenska lifvets sammansättning och hvilken viktig roll den spelar i nationens tillväxt och underhåll. I en stor del af det gamla hemlandet är det en institution att äta ärter och fläsk om torsdagarne. Lutfisk förekommer egentligen bara vid julhögtiden, hvarför det är orätt att kalla den nationalrätt, liksom det är oegentligt att framstående landsmän här i landet kalla sig för "lutfiskar". Den enda anledningen skulle då vara att några af dem kanske gått igenom "ekluten". Annars kan det inte finnas något egentligt skäl.

Ärter och fläsk däremot kunna rätteligen benämnas svensk nationalrätt, då den förekommer minst en gång i veckan hela året om — bland sjöfolk ombord på fartyg till och med hvarannan dag. Hvarför också sjöfolk, i fullkomlig öfverensstämmelse med Hutchinsons teori, är mycket mera kvicktänkt än landkrabbor. I synnerhet utmärker det sig ju för en liflig fantasi.

Och emedan det ätes ärter så mycket bland svenskarne, har den nationen blifvit så rikligt begåfvad med både yttre och inre företräden. Om skönheten, som egentligen förekommer hos kvinnokönet (vackra karlar äro ju, som ordspråket säger, oftast dumma karlar, och man kan inte vara både förståndig och vacker på samma gång), så är det ej lönt att orda vidare om den. Den är ju för öfrigt inte så djup och här i landet — beroende på klimatet eller andra omständigheter — går den för öfrigt så lätt af. Den kan emellertid ersättas, som vi veta. Låt det vara nog sagdt.

Om ärternas välgörande inverkan på förståndet, på hvilket sätt de visa sin effektivitet på mankönet, kunna vi däremot sysselsätta oss litet mera, ty det är inte förenadt med samma risk att komplimentera en karl för hans förstånd som om man försöker detsamma med en kvinna. Dessutom torde ärtkonsumtionen vara större bland landsmännen än landsmaninnorna. Och detta bevisar ju tydligt de förras goda förstånd. Det hänvisas till Hutchinson.

Hvad som nu blifvit sagdt om ärterna har förr i tiden sagts om fisk af alla slag. Fiskdiet har alltid påståtts, och påstås än, vara synnerligen välgörande för hjärnan. Det är väl för det fisken är så kvick, kan jag tro. Man mins ju att Mark Twain en gång besvarade en förfrågan om sannolikheten af den teorien och bekräftade den med tillägg att den frågande borde förtära en ordinär hvalfisk om dagen. Det får förlåtas den store humoristen att han ej visste eller kom att tänka på, att hvalen ej är en fisk utan ett däggdjur, men man får ju ständigt vara så öfverseende med de stora andarne och inte fästa sig vid småsaker hos dem. Tack vare den upptäckt som det mänskliga vetandet nu gjort, behöfver man inte längre för att ge sina andliga förmögenheter tillbörlig näring äta en hval (eller en val sill, om man vill hålla sig strängt till zoologien) om dagen. Man kan omväxla med en tunna ärter.

Om vi, som så många andra nationer, besjälades af egennyttiga motiv och själfvisk omtanke — hvilket ingalunda är förhållandet med oss — skulle vi ej tycka särdeles mycket om att världen i sin helhet fått veta den hemlighet som vi så länge, omedvetet i de flästa fall, gått och burit på. Om de öfriga nationerna nu skulle begagna sig af vinken och söka uppnå visdom och skönhet, blir konkurrensen svårare för oss än den hittills varit. Vi kunna emellertid trösta oss med att vi ha ett betydligt försprång i alla fall. Med all sannolikhet har det ätits ärter sedan långa tider tillbaka i Sverige. Det finns i alla händelser säkert historiskt bevis för att så skett på Johan den tredjes tid.

Äfven om svenskarne ej få vara ensamma om all skönhet och allt förstånd, kan det dock icke vara annat än glädjande, och skulle otvifvelaktigt vara till nytta och nöje för mänskligheten i dess helhet, om den blefve klok och vacker, i all synnerhet som det önskvärda resultatet kan uppnås på ett så enkelt sätt som bara med ärter. På samma gång skulle det också kunna uppdrifvas en betydlig export med svenska kokärter, östgöta- och skånska, som i alla fall äro de bästa och följaktligen böra frambringa det klaraste förståndet och den mäst bländande skönheten.

Af hvad som händer nu för tiden framgår tämligen tydligt att världen är i stort behof af ärter. Ja, det vill säga bara för förståndets skull, förstås, ingalunda för skönheten. Men jag tror att äfven de som äro i besittning af denna eller hålla på med att förskaffa sig den, ej skulle ha någonting emot att utbyta de besvärliga och i många fall rent af plågsamma metoderna mot den betydligt enklare att äta ärter — hvilket dessutom är godt.

När man nu ändtligen fått kunskapen, fins det rakt intet skäl, hvarför det skulle vara brist på förstånd, såvidt tillgången på ärter räcker. Och om brist skulle uppstå, kan man ju odla mer ärter.

Men dessvärre tyckes man fästa så föga afseende vid förståndet att man kanske inte alls bryr sig om att förbättra det, äfven om det kan ske jämförelsevis lätt och billigt. Hällre kostar man stora summor på galenskaper.

Det är därför knappast troligt att det blir någon större efterfrågan på ärter bland dem som hittills ej i anmärkningsvärd grad njutit däraf, okunniga om deras kraft och verkan, liksom vi, som dock af ren instinkt tillägnat oss de välgörande följderna af den välsmakande rätten.

Det finns tillfällen, då man riktigt önskar att det funnes en lag, som tillhölle folk att äta ärter — nu sedan man vet hvad de äro bra för — och det finns verkligen också en sådan i Sverige, vill jag minnas. Det var — och är väl än — den af k. mit gillade och stadfästa sjömanslagen, som bestämmer om ärter hvarannan dag på svenskt fartyg. Hvad verkan det nu kan ha på Sveriges neutralitet, är svårt att säga, men det kan dock inte nekas till att den upprätthålles med stor klokhet och att de små svenska kustbevakningsbåtarne ej låta bluffa sig hvarken af engelsmän eller tyskar.

Apropos kriget och med tanken på hvad mr Hutchinson förkunnade på ärtodlarnes konvent i Milwaukee:

"Let us have peas!"

Cornelius Corncob.

Jul.

Af Bertil Gripenberg.

Snölga furor mumla tungt,
världen hvilar i dvala,
stjärnorna brinna klart och lugnt,
drifvorna skimra svala.

Kampen stannar ett ögonblick.
Blickarna vändas tillbaka —
år som flydde och tid som gick
väckas i julnattsvaka.

Lifvet får allt hvad vi drömde bäst,
hvardagstankarna vika.
Hell dig, glömskans och minnets fest,
jul, du tysta och rika.

För julbordet

Lutning af fisk.

4 pund spillånga eller grå sej, 1.4 quart kalk, 6 ounce soda, vatten efter behof.

Beredning: Fisken sågas i två eller flera bitar, alltefter storleken, och får ligga i kallt vatten en vecka, hvarunder vattnet bytes två gånger. Den borstas därefter väl ren med rotborste, isynnerhet på skinnsidan. I bottnen af en balja strös ett hvarf af kalk, därpå läggas de tjockaste fiskbitarna och beströs med kalk, så åter fisk, och så fortsättes, tills all fisk är nedlagd, men af kalken sparas omkring nära en pint att strö öfver under lutningen. Sedan stötes och upplösles i 1 quart ljumt vatten. Sodalösningen blandas med så mycket kallt vatten, att den står öfver fisken. Den tillsättes försiktigt kring baljans kant, för att kalken ej skall sköljas af fisken. Allt efter som fisken svalnar, påspädes mera vatten och påströs litet mera af den sparade kalken.

De minsta bitarna äro vanligen färdiga efter 2, de stora efter 4 dagar. De upptagas allt efter som de blifva färdiga och få ligga i friskt vatten omkring fyra dygn, hvarunder vattnet bytes en gång om dagen. Denna sats räcker för omkring 30 personer.

Fläskkorf.

3 quart halfkokt potatis (6 pound), 2 pound benfritt oxkött, 6 pound magert småfläsk, 1 pound späckfläsk, 5 matskedar salt, 2 teskedar hvitpeppar, 1 liten matsked socker, 1/3 tesked saltpeter, 1½ quart kallt vatten, omkr. 6 yards blå- eller krokskinn. Till ingnidning: 4 matsk. salt, 1 matsk. socker, ¼ tesked saltpeter.

Beredning: Potatisen kokas dagen innan den skall användas, men skalas ej då. — Potatisen skalas och drifves en gång genom köttkvarn. Ox- och fläskköttet torkas med en duk, urvriden i hett vatten, skäres i bitar och drifves tre gånger genom köttkvarnen, sista gången tillsammans med den malda potatisen. Späcket skrapas och hälften däraf skäres i fina tärningar. Färsen arbetas kraftigt ¾ timme tillsammans med kryddorna, under det vattnet påspädes litet i sänder, hvarefter fläsktärningarna tillsättas och massan ånyo arbetas 15 minuter. Färsen afsmakas genom att steka ett litet prof och kryddas mera om så önskas. Den stoppas därefter ej för hårdt i de väl rengjorda skinnen. Korfvarna spolas med hett vatten, gnidas med saltblandningen och nedläggas dagen därpå i saltlake. — En bottentyngd pålägges. — Af denna sats fås omkring 14 pound korf. — Kokt kall mjölk kan användas i stället för vatten.

Klenäter (omkr. 350 st.)

15 äggulor, 1½ ägghvita, ½ pound florsocker, till kokning 3 pound smält ister, ½ pint extra tjock grädde, ½ vinglas konjak, 1½ pound hvetemjöl, 1 matsked brännvin.

Beredning: Äggen och sockret röres 1 tim. åt samma håll, därefter tillsättes den till hårdt skum slagna grädden, konjaken och sist mjölet. Degen arbetas mycket väl, så att den blir seg. Den täckes öfver och får hvila öfver natten, annars är den mycket svår att kafla. Den utkaflas till 2 mm tjocklek och utskäres med bakelsesporre till fyrkanter, som vikas i hörnen, band som vridas, eller till aflånga kakor, på hvilkas midt göres en skära, och därigenom drages den ena änden af kakan, så att det bildas en knut på midten. Istret påsättes tillika med en matsked brännvin och upphettas, hvarefter en rå potatisskifva ilägges. När potatisskifvan blir mörkbrun ilägges en ny. Klenäterna ilägges — ej för många på en gång — kokas ljusgula, upplägges på gråpapper att afrinna och fläktas öfver med en vinge.

PÄNGAR TILL SVERIGE
UNDER FULL GARANTI
Skrif efter kurslista.
Gus. Broberg & Co.
5314 N. Clark St., Chicago, Ill.

ELECTRO-THERAPEUTICS
Mrs. E. Coates-Coleman. Specialist — 17 års praktik i Winnipeg. Electricitet för borttagande af öfverflödigt hår, fläckar, vårtor och födelsemärken, static elektricitet för nervositet etc. Ansiktsmassage och behandling af hufvudsvålen. Efterskrif broschyr. Tel. Main 996. 224 Smith St.

DRICKER?
Keeley Treatment, ryktbart för nervsjukdomar och berusning, kan nu sändas till patienter privat, i hemmet eller sjukhuset, som vaits af patienten. Efterskrif fakta.
THE KEELEY INSTITUTE OF WINNIPEG
676 Jessie Ave.

Lungsot.
Vår broschyr innehållande edsvurna uppgifter från pålitligt folk, som användt NATURES CREATION för sådana förhållanden, som leda till tuberkulos — lungsjukdomar — bronchitis — astma — hosta — förkylning — svettning under natten — kraftlöshet.
Sändes fritt till hvilken adress som hälst
NATURES CREATION COMPANY
Suite 14 Cosgrave Bldg., TORONTO.

Svenska Böcker
såsom biblar, testamenten, psalm- och sångböcker, dagbetraktelser och andra uppbyggelseböcker samt läroböcker, såsom A-B-C-böcker, läseböcker, katekeser och bibliska historien m. fl.
Beställningar mottagas från hvilken plats som hälst i Canada.
Genom att sända edra orders till oss, sparar ni express- eller postafgiften.
Canada Härold Bokhandel
282 STANLEY STREET,
(Hörnet af Logan Ave.)
WINNIPEG, MANITOBA.

DEN GAMLA, BERÖMDA LÄKAREANSTALTEN,

N. ROSENBERG CO.,

Dr. P. W. ROSENBERG, Med. Dep't.

BEHANDLAR MED STOR FRAMGÅNG

Privata och nervösa sjukdomar,

förorsakade af ungdoms-dårskaper, **osanitära vanor**, med alla deras förfärliga följder, såsom **förslappning, förlust af lifskraft, opassighet för affärslifvet, njur- och blås sjukdomar, svag rygg** o. s. v., behandlas snabbt, omsorgsfullt, billigt och i djupaste hemlighet med säkra och pålitliga **mediciner.**

"LIFVETS HEMLIGHETER"

en af oss utgifven bok på 48 sidor, omhandlande **lifvets hemligheter, äktenskapet, många slags sjukdomar, deras följder o. s. v.; den borde läsas af hvarje ung man. Sändes fritt förseglad omslag till** hvar och en som på ett postkort eller i bref inskickar sin adress till

ROSENBERG CO., 180 No. Derborn St., Chicago, Ill., U. S. A

Män önskas.

Att lära automobil-, gas-tractoryrket, i Canadas ledande gas-maskinskola. Tager endast några få veckor att lära. Våra studenter lärus noga att operera och reparera automobiler, lastautomobiler, gas-tractors, stationära och marinmaskiner. Vår egen fria arbetsbyrå hjälper eder att välja arbete, för $50 till $125 per månad, som chaufförer, jitneychaufförer, tractormaskinister eller mekaniker. Besök, eller efterskrif fri katalog. **Hemphills Motor School,** 643 Main st., Winnipeg.

Att lära Barberaryrket. Goda löner betalas medan ni lär. Fria verktyg. Endast några få veckor för att lära. Platser skaffas efter afslutad kurs, för från $15 till $30 per vecka. Eller välja vi starta eder egen affär på lätta månatliga betalningar. Hundratals goda platser, där barberare önskas. Besök Canadas äldsta och största barberarskola. Akta eder för egentuella imitatörer. Efterskrif vacker fri katalog. **Hemphill's Barber College,** Hörnet **King st. & Pacific ave.,** Winnipeg, eller 1709 Broad st., Regina, Sask.

Fisk. Fisk. Fisk.

Frisk hvitling och lax direkt från våra nät till konsumenten. Vi önska, att alla farmare i västra Canada skola erhålla vår prislista, hvilken omtalar just hvad fisken kostar, levererad till eder station.

DAVIS PRODUCE CO.

P. O. Box 203, THE PAS, MAN.

MADE IN CANADA — CONTAINS NO ALUM

MAGIC BAKING POWDER

DET ENDA VÄLKÄNDA BAKPULVER TILL MODERAT PRIS, TILLVERKADT I CANADA, SOM ICKE INNEHÅLLER ALUN, OCH SOM HAR ALLA SINA INGREDIENSER TYDLIGT ANGIFNA PÅ ETIKETTEN.

E.W. GILLETT COMPANY LIMITED

TORONTO, ONT.

WINNIPEG MONTREAL

Världskriget.

Onsdagen den 8 december.

Den ryska duman har uppskjutits på obestämd tid, emedan budgetkomitén icke ännu fullbordat förberedelserna till budgeten.

Från Berlin meddelas, att tyskarna tagit 250 meter franska löpgrafvar i Champagne, öster om Auberive.

Från Buenos Aires meddelas, att en brittisk kryssare tillfångatagit ångaren Winnebago. Det rapporteras äfven, att en brittisk kryssare på öppna hafvet tagit tillfånga en tysk officer ombord på ångaren Vauban, som uppgifves ha varit inblandad i vissa affärer i Förenta Staterna.

Från Wien meddelas, att den franska submarinen Fresnel och ett halft dussin andra faryg sänkts af österrikarna i Adriatiska hafvet nära den albaniska kusten. Alla fartygen voro lastade med krigsmaterial, som de försökte landsätta på den albaniska kusten.

Från Washington meddelas, att statssekreterar Lansing meddelat tyska regeringen anledningen till Förenta Staternas anhållan om de tyska militärattachéerna kapten Boy-Eds och kapten von Papens återkallande. I meddelandet säges, att attachéernas militära aktivitet var hufvudorsaken till denna anhållan.

Den amerikanska oljeångaren Communipaw har blifvit sänkt i Medelhafvet af en undervattensbåt nära Tobruk, Tripoli. Inga meddelanden föreligga angående besättningen och submarinens nationalitet. Senare meddelas, att något misstag sannolikt föreligger, och att fartyget befinner sig i säkerhet.

Viktiga drabbningar hafva börjats eller hålla på att sätta i gång i Mesopotamien, där den tyske fältmarskalken, baron von der Goltz, tagit befälet öfver de turkiska trupperna och ämnar anfalla britterna vid Kut-El-Amara; i sydöstra Serbien, där bulgarerna redan anfallit de engelsk-franska positionerna och blifvit tillbakaslagna; på Gallipoli, där enligt turkiska uppgifter, de allierade tagit till offensiven och i Belgien och Frankrike, där tyskarna koncentrerat stora truppmassor.

Fort Cognelee, en af de viktigaste försvaren af Namur, Belgien, har förstörts af en explosion. 80 tyska soldater dödades.

Premierminister Asquith sade i dag i underhuset, att om fredsförslag af allvarlig karaktär framkomma från de fiendtliga regeringarna, skola de blifva diskuterade af de allierade regeringarna. Det brittiska parlamentet skall genast få underrättelse om dylika förslag framkomma.

Från New York meddelas, att Förenta Staternas regering är i besittning af bevis på att Tyskland genom sin hemliga agent Franz von Rintelen utgifvit en massa pängar för att söka uppväcka oenighet mellan Förenta Staterna och Mexico. Därigenom skulle Förenta Staterna blifvit urståndsatta att exportera ammunition till de allierade, då det själf skulle behöfva sådan.

Torsdagen den 9 december.

Från London meddelas, att tyskar och bulgarer nått Kenali på den grekiska gränsen, tio mil söder om Monastir, och hota därigenom att flankera de engelsk-franska trupperna. Bulgarerna ha äfven anfallit de allierades yttersta högra flygel nära Strumitza. Fransmännen ha i anledning häraf dragit sig tillbaka från Krivolak och hafva tagit upp en position vid Demikapon, 20 mil från den grekiska fronten. Här ha de anfallit bulgarerna och slagit dem tillbaka.

Från Washington meddelas, att Förenta Staterna sändt en not till den österrikisk-ungerska regeringen, hvari begäres att den skall desavuera submarinanfallet på den italienska ångaren Ancona, ersätta amerikanska lif och försäkra, att det skedda icke kommer att upprepas.

Rekryteringen har under de senaste dagarna tagit synnerligen stor fart i England.

Från Rom meddelas, att Tyskland uppgifvit tanken på att eröfra Egypten, men att det med tillhjälp af turkiska trupper ämnar vända sig emot Indien.

Från Berlin meddelas, att dr. von Bethmann-Hollweg, den tyske rikskanslären, i riksdagen som svar på en socialistisk interpellation uppgifvit, att Tyskland är villigt att diskuera fred, om dess fiender framkomma med fredsförslag, som äro förenade med Tysklands värdighet och säkerhet. Han ansåg det vara en dårskap af Tyskland att själft föreslå fred.

Från Washington meddelas, att Storbritannien gifvit vika för Förenta Staternas protest mot rekvisitionerna af fartyg af American Trans-Atlantic company. De fartyg, som tagas, komma att ställas inför prisdomstol, och inga andra fartyg af denna linje komma att tillfångatagas.

Från Turkiet meddelas officiellt att turkarna avancera mot Aden i södra Arabien.

Sir Edward Grey och Earl Kitchener afreste i går till Paris för att där öfverlägga med den franska regeringen.

Fredagen den 10 december.

Från Teheran meddelas, att ryska trupper besatt Sultan Bulak Pass, där upproriska gendarmer och tyskar under de två senaste veckorna försvarat sig under tyskt och turkiskt kommando. Vägen till Hamadan är nu öppen.

Fransmän och engelsmän retirera på Balkan för bulgarerna, som erhållit förstärkning från tyskarna. Britterna hafva två gånger retirerat, nämligen den 7 dec. och den 8 december.

Sårade canadensiska soldater komma hädanefter att underkastas undersökning i Liverpool och icke i Quebec, som hittills varit fallet.

Från Athen meddelas, att ententemakternas diplomater försöka få den grekiska regeringen att fatta beslut angående situationen med de allierades trupper i Grekland. Händelserna i Macedonien ha visat, at det är nödvändigt att dessa få röra sig fritt i Grekland.

Enligt meddelande från Schweiz Den rysk-rumäniska gränsstationen Ungeni och Renis hamn hafva stängts, skola våldsamma fredsdemonstrationer åter ha förekommit i Berlin.

Tusentals ryska trupper anlända till gränsstäderna. Ryssarna utveckla den största aktivitet i Bessarabien.

I Champagne ha fransmännen drifvit tyskarna tillbaka bakom bergsryggen söder om Saint Souplet.

Från Geneve meddelas, att Ungern beslutat att utan samtycke af Tyskland och österrike sluta fred.

Lördagen den 11 december.

De franska och engelska trupperna hafva börjat en allmän retirering från södra Serbien, och de sträfva nu mot Saloniki. De ha bildat en ny front vid floden Bogmia och anfallas häftigt af bulgarerna.

Förhållandet mellan Förenta Staterna och österrike lär vara mycket spändt, och man fruktar, att de diplomatiska förbindelserna skola afbrytas på grund af underhandlingarna angående sänkandet af Ancona, hvarvid amerikaner omkommo.

Kejsar Wilhelm har personligen återkallat de tyska militärattachéerna i Washington, som af Förenta Staterna ansetts vara persona non grata. Kejsaren har bedt Förenta Staterna att söka utverka säker öfverfart för dessa attachéer och deras efterträdare.

Den belgiska regeringens ammunitionsfabriker hafva idag blifvit förstörda af en explosion. Stor skada anställdes och många personer blefvo skadade.

Från Petrograd meddelas, att österrikarna och tyskarna utrymt Lemberg, Galiziens hufvudstad.

Frankrike och Storbritannien kommo i dag öfverens om att fortsätta kampanjen på Balkan och vidtaga åtgärder för att skydda de trupper, som landsättas i Saloniki.

Från Athén meddelas, att den grekiska regeringen gjort arrangeamnger för att demobilisera armén.

Måndagen den 13 december.

Värneplikt synes man icke ännu behöfva tillgripa i England. Ett ovanligt stort antal volontärer ha nämligen under de senaste veckorna anmält sig och rusningen till fanorna pågår oafbrutet.

Från Petrograd meddelas, att tyskarna draga sin center tillbaka till Bug-linjen, som på många platser dock ligger betydligt nordost om floden Bug.

Det brittiska krigsdepartementet har förnekat att två divisioner brittiska trupper nedgjorts, då de reterierade från serbiskt område, såsom tyskarna uppgifvit. Reträtten företogs i god ordning och förlusten var ringa.

Det turkiska transportfartyget Rechid Pasha har blifvit sänkt i Marmorasjön af en fransk submarin. Den mätte 8,000 ton.

Tyska och österrikisk-ungerska submariner hafva till dato sänkt 508 fartyg. Deras tonnage uppgick till 917,819.

Tisdagen den 14 december.

Från London meddelas, att turkiska anfall på den brittiska armén i Mesopotamien vid Kut-el-Amara tillbakaslagits. Britterna erhålla förstärkningar.

De brittiska och franska trupperna hafva med framgång utfört reträtten från Serbien öfver den grekiska gränsen, meddelas från London, och genom arrangemang med den grekiska regeringen har öppen väg lämnats dem att falla tillbaka på Saloniki, som organiserats som en bas.

Ryskt artilleri förstörde d. 5 dec. en zeppelinare nära Kalkun på Libau-Rominbanan. Besättningen omkom.

Meddelanden från och om de skandinaviska länderna.

Per telegraf.

London, d. 10 december. — Den norska ångaren Ingstad, 780 ton, har sänkts. En man drunknade.

*

Från Köpenhamn meddelades i onsdags att telegrafförbindelsen mellan Sverige och Ryssland varit afbruten i flera dagar. Anledningen därtill har ej kunnat utrönas. Förbindelsen mellan Danmark och Ryssland är som vanligt.

*

Från Köpenhamn meddelades i fredags å. d.: Den tyska bogserbåten Moltke löpte i går kväll in i Halmstads hamn samt sökte i skydd af dimman att bogsera ut den amerikanska barken Andrew Welch.

Svenska lotsar upptäckte hvad som var å färde samt signalerade till en svensk torpedbåt, hvilken i sin tur signalerade Andrew Welch och tvingade detta fartyg att återvända. Farcygets last, hvilken består af bönor, kommer antagligen att säljas på offentlig auktion.

(Den amerikanska barken Andrew Wiech afseglade från San Francisco för Halmstad den 19 sistlidne Augusti med last af bönor. Fartyget gick ej genom Panama-kanalen utan via Magellans sund samt kom 1 november upp till Nordsjön. Här kapades det af en brittisk örlogsman, och en brittisk prisbesättning sattes ombord.

Kaptenen fick order att begifva sig med fartyget till Lerwick, Skottland, men på grund af svår storm lät sig detta icke göra, och barken inbogserades slutligen af en passagerareångare till Kristianstad, Norge, med en brittisk löjtnant och en prisbesättning af fem man ombord. Dessa internerades af de norska myndigheterna, men frigåfvos snart och återvände till England.

Barken fortsatte därefter till Halmstad. Vid dess ankomst dit befanns det, att ingen gjorde anspråk på lasten, hvilken värderades till $150,000 förrän nu den tyska bogserbåten sökte komma åt barken.)

FRITT.

Alla kristna borde läsa dessa pamfletter:

"Hvar äro de döda?" "Efter kriget — hvad?" "Det himmelska Jerusalem". "Glada kristna".

Förklarade enligt Skriften och sända fritt på begäran.

Eller vi vilja sända de fyra pamfletterna här ofvan och en speciell broschyr "Hvad säger Skriften om Helvetet?" (78 sidor) med postporto för 10c.

BIBLE STUDY CLUB.

59 Alloway Ave. Winnipeg.

ALLT ARBETE GARANTERAS.

Elektriska uppsättningar och ledningar

af alla slag; äfven laddning af storage batteri och reparation; villkor moderata.

Vi hafva den senaste och bästa elektriska apparat för varmt vatten öfver hela huset, när som hälst, på mycket kort tid. Låga afgifter. Snabbt insätta. Fullständiga upplysningar sändas med nöje samt prisuppgifter.

TAYLOR ELECTRICAL COMPANY,

311 Carlton St. Phone Main 5445

Midt emot Free Press.

Kostar en smula mer än 'annat slag" af mjöl, men gifver bättre kvalitet och större kvantitet med bröd, då ni bakar med

PURITY FLOUR

More Bread and Better Bread

SKOFÖRSÄLJNING TILL JUL

Nu är det edert tillfälle att skaffa vinterskor för hela familjen till mycket låga priser. Skaffa nu säkert edert behof för helgdagarna, då lagret icke kommer att vara länge till dessa låga priser.

LÄGG MÄRKE TILL NÄGRA AF PRISERNA HÄRNEDAN.

KVINNORS FILTTOFFLOR

I detta lager finnes Julliets, päls- eller bandkantade, lädervända sulor, höga och låga klackar. Alla färger och stilar. $1.50 valuta. Försäljningspris ..... **98c.**

$4.00 DAMSKOR

I patent knäppstil, klädes eller kid topp, äfven vici kid och gunmetal läder. Ett stort urval att välja från. Försäljningspris **$2.48**

$5.00 KVINNORS SKOR

I Patent Gun metal eller Dull Kid läder, med svart, fawn, grå eller brun klädestopp. Snör- och knäppstil. Försäljningspris **$2.98**

BARNS SKOR AF HEL FILT

Lädertopp, knäpp- och snörstil. Elmiratillverkning. Storlekar 1 till 7. Försäljningspris ..... **59c.**

MÄNS SKOR AF HEL FILT.

Förstklassig Elmira. $2.50 valuta **$1.69**

MÄNS VICI BLUCHER SKOR.

Filtfodrade, elksula och gummiklack. En god, vacker, klädsam sko, som gifver komfort. $5.00 valuta **$3.48**

Barns och småbarns höga top filtskor.

Tillverkade af första kvalitet Elmira och Great West filt. Öfverläder och uppslag. I brunt och rödt. Småbarns storlek 3 till 7 ..... **$1.39**

Barns storlekar, 8 till 10 ..... **$1.69**

MOCKASINER OCH GALOSCHER TILL FÖRSÄLJNINGSPRISER.

UNGA DAMERS BRUNA KIDD SKODON.

Filtfodrade med filtsulor och klackar. Förstklassig kvalitet. $2.50 valuta. Försäljningspris **$1.69**

BARNS FILTTOFFLOR.

Gjorda af första klassens filt — lädersula; pälskantade Julliets, strupptofflor. Såld upp till $1.00. Försäljningspris ..... **69c.**

$4.00 MÄNS LÄDERFODRADE SKOR $2.48

KVINNORS $6.00 SKOR

I patent, militär, hög topp, knäpp och snörstil med svart eller färgad topp. Ett stort urval att välja från. Alla storlekar. Försäljningspris **$3.98**

SMÅBARNS SKOR

Gjorda i assorterade färgade fina filtslag. Mjuk sula. Säljes upp till 50c. Försäljningspris ..... **19c.**

Äfven ett stort lager af fina skor till detta pris. Box calf och velour calf. En af de stora sensationella valutorna vid denna försäljning..... **$2.48**

QUEBEC SHOE STORE LIMITED

639 MAIN STREET, BON ACCORD BLK. Alla vagnar passera dörren.

POSTORDERS UPPMÄRKSAMMAS SPECIELLT.

Några specialiteter för kontant betalning.

Sänd in pängarna och vi vilja packa och skeppa

Denna surface ek byrå med två lådor och stor Chival spegel, en vacker byrå för **$11.50**

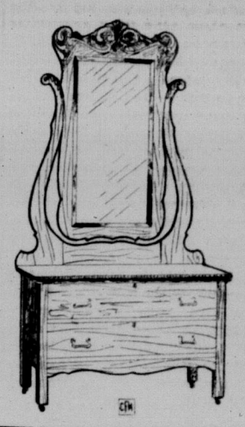

Två lådor och stort förvaringsrum i botten. Surface ek. Stort utrymme för porslin och har glasdörrar. Endast **$15.00**

Trägungstol för barn. Just hvad flickan och gossen önskar **85c**

PARLOR MÖBLEMANG

i tre stycken i mahogny finish. Vackert stoppad, i vackert sammetsöfverdrag.

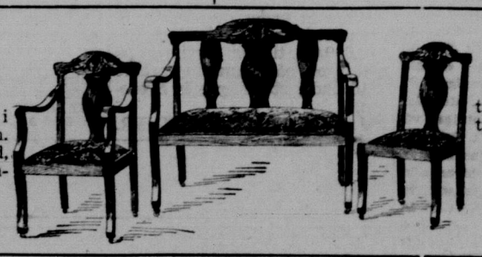

Mycket solidt träarbete och väl tillverkadt. Endast **$22.50**

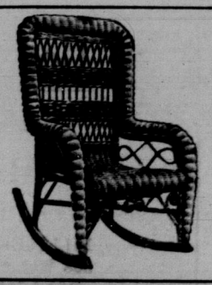

Stor, rumlig Rattan gungstol. Mycket bekväm. Ni erhåller den i ljus och brun afputsning för endast. **$5.00**

OVER-LAND HOUSE FURNISHING CO LIMITED

580 MAIN STREET. WINNIPEG, MAN.

SvenskaCanadaTidningen
Utgifven hvarje onsdag af
CANADA WEEKLY PRINTING CO., LTD.
725 Logan Avenue. Winnipeg, Man.
Telefon Garry 3174.

P. M. DAHL, Manager. NILS P:SON BROWN, Redaktör.

Onsdagen d. 15 December, 1915.

Jul.

En andra krigsjul upplefva vi i år. Förliden jul stodo vi vid jättekampens början. För dem, som noga studerat förhållandena, stod det kanske då klart, att den krigsjulen icke skulle bli den sista, men litet hvar önskade nog innerst i sitt hjärta, att fred skulle härska i världen vid nästa jul, och man försökte nog söka undertrycka tviflan och inställa hoppet i den riktningen.

Men önskningarna uppfylldes icke, förhoppningarna slogo fel. Ett nytt krigsår följde med oerhörda lidanden för miljoner människor, med förstörelse af mänskliga arbetsresultat, med nedrifvande af internationella och kulturella förbindelser, med uppeggande af lidelser och hat. Och dock, när vi blicka tillbaka på det gångna året, från jul till jul, måste vi erkänna, att, ehuru kampen utvidgats och flera nationer indragits i krigets hetsande hvirfvel, så står det dock kvar som ett obestridligt faktum, att synen på kriget i allmänhet undergått en stor förändring, att människorna, både de stridande och neutrala, fått en annan syn på saken, och att — det bästa af allt — fredstanken trots allt fått insteg i allt fleras hjärtan.

Förra julen stodo vi, som sagdt, i början af kampen. Hatet mot fienden hade då just uppflammat, stod i sin bästa låga och tog sig de mäst vidriga uttryck. Någon gräns fanns knappast för öfverorden — på båda sidor. Motståndaren skulle med lätthet krossas och utrotas från jorden. Motståndaren var ju alltid den ende felande, den ende som orsakat eländet — därom var man på båda sidor fullt öfvertygad, och det straff som därför skulle utmätas, var sannerligen hvarken lindrigt eller mänskligt. Ytterst få voro de, som sågo kallt på saken, som förmådde något så när opartiskt döma, och som icke gripits af lidelse och förbittring. De voro så ytterst få, att deras röster drunknade i det vilda krigslarmet. Vid fronten hatade soldaterna fienden och förbannade och smädde något så när opartiskt döma, hela folk, uppfyllda af hat, stodo miljoner och åter miljoner, som smädade och hånade folket bakom den andra fronten.

Denna jul, den andra krigsjulen, äro förhållandena ganska olika. Man har, som sagdt, af den ena eller andra anledningen fått en annan syn på saken. Kriget börjar ingjuta förfäran och leda i människornas hjärtan. Vid närmare eftertanke och noggrann inre rannsakan ha många, många funnit, att man själf icke är så alldeles oskyldig, att fienden — folket bakom den andra fronten — har många förtjänster, att det egentligen icke borde vara ens fiende. Man börjar förfäras öfver krigets resultat, man börjar frukta för kulturens — den nationella, som internationella — och civilisationens framtid. Öfverord förekomma väl ännu, men de blifva allt mer sällsynta. Soldaterna vid fronten hata icke längre fienden i skyttegrafvarna midt emot. De uppskatta hans förtjänster och berömmets ord saknas icke häller. Folken bakom fronten se äfven nu mera kallt på saken, hafva sökt sätta sig in i motståndarens förhållanden och lif och funnit, att äfven han har stora förtjänster, att anledningen till hat egentligen icke är så stor, som man i början inbillade sig — eller lät inbilla sig. Det går som en längtan och trängtan — om också ännu trefvande och undertryckt — genom nationerna, en längtan att få utsträcka handen till försoning, att åter få upptaga den afbrutna förbindelsen, att få uppbygga det, som nedrifvits. Denna längtan förnimmes icke blott i de bredare folklagren, utan äfven på höjderna, bland de styrande börjar man öppet tala om möjligheter till fred. Allt högre och högre höras de klokes och stores röster, hvilka för ett år sedan drunknade i krigslarmet. Allt fastare förm ta deras tankar och kraf, och allt flera lyssna till deras ord. Den, som har öron till att höra, den, som besitter någon förmåga att aflyssna tidens röst, kan icke undgå att finna, att fredstanken gått framåt, att förhoppningar på fredsuppgörelse i en icke allt för aflägsen framtid föreligga.

De kanske banala orden, att julen är fridens stora högtid, motsägas väl äfven i år af det faktum, att världskriget ännu rasar med oförminskad styrka. Men af de skäl, vi härofvan sökt framlägga, synas vi denna jul stå närmare frid på jorden än förliden år. Vi kunna i år med fastare tro, med större förhoppning uttala önskningar om frid på jorden, och vi böra alla i våra julönskningar inflika den om en snar fred på rättfärdighetens grund.

Julfrid böra vi — trots larmet utom oss — kunna finna inom oss, hvar och en efter sin läggning. Och julfrid är det först och främst, som Svenska Canada-Tidningen julen 1915 vill önska sina många läsare och vänner, då den går att uttala sin sedvanliga önskan om

EN GOD JUL!

Svensk generalkonsul i Canada.

Sveriges förste civile krigsminister blir svensk generalkonsul i Canada.

KONSUL C. G. G. ANDERBERG TILL CHICAGO.

Från Stockholm telegraferades i söndags, att Dr. David K. Bergström, den förre krigsministern, blifvit utnämnd till svensk generalkonsul i Canada. Svenskt generalkonsulat har först nu blifvit upprättadt i Canada. Det kommer att förläggas till Montreal.

Dr. Bergström, som är 57 år gammal, är som bekant en af Sveriges mest kända liberala politiker. Han var Sveriges förste civile krigsminister i den andra Staaffska ministären 1911—1914. Under 1905—1906 var han minister utan portfölj. Efter Karl Staaffs död har flera gånger det ryktet lancerats, att han skulle efterträda denne som det liberala partiets ledare. Dr Bergström har äfven varit generalkonsul i Hälsingfors.

Sverige kunde säkerligen icke få en mera representativ man på denna post, och svenskarna i Canada skola säkerligen med glädje hälsa budskapet om, att denne framstående svensk, med den stora begåfningen och den demokratiska läggningen, blir Sveriges främste representant här i landet.

Den nuvarande konsuln i Montreal, herr C. G. G. Anderberg, har utnämnts till konsul i Chicago efter konsul C. G. Puke, som på grund af sjukdom blifvit återkallad. Herr Anderberg har varit på sin post i Montreal sedan början af 1914, då han närmast kom från konsulatet i New York. Under de snart två år, konsul Anderberg varit bosatt i Canada, har han gjort sig känd såsom en synnerligen duglig konsulatämbetsman, såsom mycket human och tjänstvillig mot landsmännen. Många äro också de svenskar, som af honom på ett eller annat sätt blifvit hjälpta. Mot Svenska Canada-Tidningen har konsul Anderberg alltid visat den största välvilja och gifvit den många loford. Tidningens redaktör har äfven mer än en gång korresponderat med honom. Det behöfver väl knappast sägas, att denna korrespondens varit uteslutande af det behagliga slaget.

Vi önska konsul Anderberg all möjlig lycka och framgång på det nya verksamhetsfältet på samma gång vi tacka honom för den tid, som gått.

Rösta på McARTHUR

för Seat

Reorganiserade Engineer's Department i samband med Quarry, Sewer end Plumbing Departments och totalt afskaffande af Construction departments, under mr J. W. Astley och E. F. Campbell. Inbesparande staden årligen onödiga utgifter på $46,675.95.

Bytte en förlust på 6.6 proc. på $734,686.00 offentligt arbete 1914, som under de senaste 10 åren borde uppgå till minst $5,000,000.00, till en förtjänst på 8.67 proc. på liknande arbete 1915 under stadsingeniör Brereton.

EN MAN, SOM NI KÄNNER.

Vi anhålla vördsamt om Eder röst och Edert inflytande för

Arni Eggertson

(Alderman ward 4 — 1907—1908)

Kandidat för Seat "C"
BOARD OF CONTROL, 1916

Program—Reviderad beskattning, ekonomi förenlig med duglighet.

Komitérum: 696 Sargent Ave.

Telefon Sher. 4376.

Controller Chas. Midwinter

(Pres. Army & Navy Veteran's in Canada.)

anhåller om eder röst och inflytande för återval.

Har tjänat allmänheten 21 år som följer:

12 år med municipalsamhällen.
6 år i stadsrådet.
3 år i board of control.
En medlem af Greater Winnipeg Water District board.

Brandkåren talar för sig själf, en af de mest modärna anläggningar i Norra Amerika.

Water Works dept. har reducerat en förlust till en förtjänst på $32,000 för de första sex månaderna 1915. Fördubbladt förråd, och trycket har stigit 45 lbs.

Street Commrs Dept. har reducerat utgifterna under det förflutna året med omkring $90,000 genom att introducera olja som dammpreventiv och genom att omorganisera departementet utan att reducera arbetarnes löner och utan förlust i effektivitet.

Som min tid är mycket upptagen med stadens affärer, Returned Soldiers' Association, rekrytering, och som kapten för No. 1 Co. i Winnipeg infantry M. R. är jag icke i stånd att besöka er personligen.

VALDAG: Fredagen den 17 december från 9 f.m. till 8 e.m.

för Seat "C"

EN GOD JUL
Önskas alla våra svenska kunder
BON ACCORD CLOTHING COMPANY,
Herrekipering och reseffekter.
BON ACCORD BLOCK,
Hörnet Logan E. och Main St.
WINNIPEG.
Postorders expedieras.

OBSERVERA!

På grund af bristande utrymme — en myckenhet annonser inströmmade i sista ögonblicket — måste vi tyvärr låta en del af "Kulturuppgifter", veckans nyheter både från Canada och annorstädes, redaktionsartiklar m. m. stå öfver till nästa nummer.

Fordsa fredsexpedition.

Ombord på Oscar II har, enligt trådlöst telegram, det Fordska fredssällskapet beslutat, att det skall stanna tre dagar i Kristiania. Norska, svenska och danska delegater skola här inbjudas, hvarefter färden ställes direkt till Haag. Holländska, spanska och schweiziska delegater skola här förena sig med sällskapet och en permanent fredsorganisation skall bildas.

KULTURUPPGIFTER.

(Forts. fr. sid. 1.)

rer, och de innehålla många vackra och värdefulla reproduktioner af svensk konst, som icke blott komme att bidraga att gifva en svensk prägel åt våra hem, utan också göra dem betydligt trefligare och intressantare både för oss själfva och våra engelska grannar, än de liflösa och intetsägande annonseringsalmanackerna förmå. En konstbilaga ur "Julstämning" t. ex. har mera prydnadsvärde än alla "Calenders" som utdelas öfver hela Canada. Dock anser man det vara för mycket att offra en dollar på "Julstämning". Man samlar i stället "calenders". Och följden blir, att man inte vet, hvem som bor i det där hemmet, och att det är lika enformigt och trefnadslöst som de öfriga.

(Forts. i nästa nr.)

EN HUSHÅLLSFRÅGA —
OCH ETT SJÄLFKLART SVAR.

Hvarför uppmärksamma de främsta inspektörer af födoämnen nästan lika mycket paketet som varan själf?
Emedan en fullkomlig produkt är snart en förstörd produkt, om den icke tillräckligt skyddas.
Ägarna af

Blue Ribbon Tea

ha länge sökt efter ett fullkomligt tepaket.
Nu hafva de funnit det. Det nya Blue Ribbon lufttäta, dammfria, luktfria och faktiskt oförstörbara paketen gifva fullkomligt skydd för ett fullkomligt te.

Såld med pänninggaranti.

Gör hemmet lyckligt
med en HOME MUSIC BOX. Det är det nyaste och mest storartade, billigaste och mest underbara musikinstrument för hemmet någonsin utbjudet. Det är mera njutning däri än en $100 Kammarorgel, emedan den alltid är redo och ingen behöfver tubbas till att spela. Ingen kännedom om musik behöfves för att kunna spela hvilken som hälst melodi. Så enkel, att ett barn kan sköta den. En hvar blir mycket öfverraskad och nöjd. Den spelar öfver 100 stycken, som visas af lista sänd med hvarje MUSIC BOX. Den kan användas i kyrkor, söndagsskolor, loger, sång- och andra föreningar att leda sången. Sparar kostnaden för en kväll genom att furnera musik för fest eller dans. Spelar alla kända hymner, dansmusik och populära sånger. Ni kan upprepa stycket eller spela ett annat stycke efter behag. Den kostar endast $6.00, i prydlig låda jämte musik. Vi skola sända den vid betalning af $2.00; ni betalar resten vid mottagandet. Agenter önskas. Sänd 2-cents frimärke för stor katalog.

STANDARD MFG. CO., 98 Park Place, New York, P. O. Box 1179; Dept. X 24.

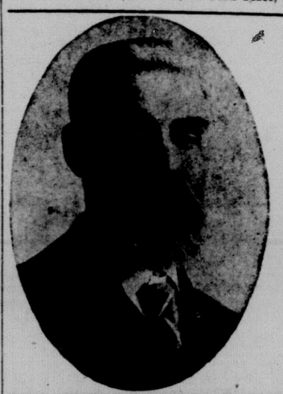

OM EDER RÖST OCH INFLYTANDE
anhålles vördsamt för återval
som
ALDERMAN FÖR WARD VII
för kommande år.

ALEX McLENNAN
Arbetarnes kandidat.

RÖSTA
på
ÅLDERMAN
J. J. Wallace
for Seat "C"
för Controller.

SEAT C.

Svensk-kalender och Års-bok - 1916

Pris, portofritt, endast 10 cents.

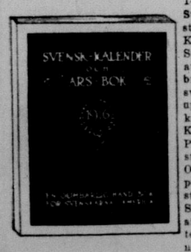

144 sidor. Största, innehållarikaste och värdefullaste Svenska Kalender i Amerika. Innehåller bland annat: Fullständig Almanacka för 1916, Förmörkelser, Zodiacs tecken, Konungahuset, Statistiska upplysningar om Förenta Staterna, Sverige, och alla andra länder. Svensk Brefställare: — Hur att skrifva Nyårs-, giftermåls- och födelsedagsgratulationsbref; rekommendations-, tröste- och inbjudningsbref med svar; kärleks- och affärsbref m. m., m. m. Svensk Kokbok: upptagande äkta svenska maträtter. Två glada visor: "På kaffebjudning" och "Tannvärk". Följande roliga historier: Klockarens galna käring. När Ola skulle fria, Sme'ens katt, På husförhör, Familjen Svensson, Då å katten, Underliga historier m. m. En svensk legend: "Katrineholms Herrgård". Orsakerna till det Europeiska kriget; Trippelalliansen; Tripelententen; De operativa enheternas styrka inom Europas stormaktsarméer; "The Monroe & Drago Doctrines". En Skatten. Lönetabell. När man skall så och plantera. Värde af sällsynta mynt. Postunderrättelser. Flera sidor af komiska teckningar och en massa af andra upplysningar som icke kunna specificeras.

Allra nyaste visbok Vizor och Sånger. Importerade direkt från Sverige och innehållande följande af våra mest sjungna och bäst kände Svenska Sånger: Fiskarvals från Bohuslän, Tre käringar i en backe, Nya friarevalsen, Tre trallande jäntor, Min Hulda, Spiskroksvalsen, Spinn! Spinn!, Finska Ryttleriets Marsch, Lill Anna Marie, Herrgårdsvalsen, Men det gjorde mamma, Den föräldskade skomakaren, Näktergalssång, La Paloma, Den blindes klagan, Kvässarvalsen, Ljungby Horn, Kungsholmsligans paradmarsch, Uch såna kvinnor det finns, Uch såna karlar det finns, Alpens ros, Mitt hem, Flickans förhoppningar, Kvässar Pas de Quatre, Storsjöodjuret, Skördeflickan, romans, Tiggarflickan, Lovisas, paraply, Hvad vill du, Efter balen, Hjalmar och Hulda, Kung Erik, Vingåkersrosen, Löjonbruden, En vacker visa om Herr Peder, En vinterafton, Petter Jönssons resa till Amerika.

64 sidor. — Nedsatt pris 25c. Till köpare af vår kalender för 1916 — 10c.

DE ÄLSKANDES UPPSLAGSBOK

Fem böcker i Ett Band: 1. Vägen till Flickornas Kärlek. 2. Kärlekens Lagbok. 3. Konsten att Bli Gift. 4. Hur Kvinnans Kärlek skall Eröfras. 5. Brefställare för Alskande af båda könen. En tillförlitlig vägvisare för unga män och kvinnor. Det vanliga priset å dessa böcker är omkring $1.25. Vårt pris är endast 25 cents. Till köpare af vår Kalender för 1916 — 15 cents.

Mamsell Arfvidssons Spåbok och Den underbara Drömtydaren.

Ett stort antal olika drömmars uttydning hämtade från åtskilliga spåmän och spåkvinnor, såsom den ryktbare Italienaren Thomas Thamponelli, Franske spåmannen Eteilla, samt vår svenska, under Gustaf III:s tid så ryktbara spåkvinna Mamsell Arvidsson. — SPÅKONSTENS HEMLIGHETER — Undervisning i flera olika spådomskonster med kort jämte ett förr okändt sätt att spå i Kaffe.

Nedsatt pris, 25c. Till köpare af vår Kalender för 1916 — 15 cents.

SVENSK SÅNGBOK OCH MUSIKALBUM FÖR 1916.

Tryckt å extra fint hvitt papper; storlek 7½ x 10 tum. Elegant omslag. Detta är det mest liberala erbjudande som någonsin förekommit å välkänd SVENSK MUSIK och som hvarje svensk hem borde äga. Innehåller ORD OCH MUSIK för piano: — KOSTERVALSEN, FINSKA VALSEN, I ROSENS DOFT, KUNG ERIK, ROSE MARIE, MIN LILLA VRÅ BLAND BERGEN, NÄR JAG BLEF 17 ÅR, RIDA RANKA, EBBA BRAHES KLAGAN, OLLES POLKA, KONGLIGA SKÅNSKA HUSARREGEMENTETS MARSCH och NAPOLEONS MARSCH ÖFVER ALPERNA. DET vanliga priset å dessa stycken ORD och MUSIK är $2.90. Vårt pris endast 25c; Men till köpare af vår Kalender för 1916 — 15 cents.

Ofvannämnda 5 böcker erhållas för 60 cents, portofritt.

JULSTÄMNINGS JUBILEUMSUPPLAGA — 1915.

Sveriges största och gedignaste Jultidning. Bästa och prydligaste som ännu utkommit. PRAKTUPPLAGAN $1.00. NATIONALUPPLAGAN 50c. ENGELSKA UPPLAGAN $1.50. Beställ innan lagret tager slut.

Insänd Money order eller kontanter. Canadensiska frimärken emottagas ej.

GUS. BROBERG & CO.
Dept. C., 5314 North Clark Street, Chicago, Illinois.
OBS.! — JULPÄNGAR TILL SVERIGE UNDER FULL GARANTI.

LÄKARE.

415—417 Pritchard Ave., Winnipeg.
Tel. St. John 474.
DR. B. GERZABEK
LÄKARE
som erhållit diplom i Österrike-Ungern, Tyskland, London, England, Canada etc. F. d. assisterande läkare vid de kungliga och kejserliga klinikerna i Wien, Krakau, Prag, Berlin, Paris och London, England.
SPECIALIST
för mag- och lunglidande, sjukdom i inälfvorna, köns- och fruntimmerssjukdomar, sår, förlossningar och operationer. Behandling i och utom hemmet, såväl som i mitt privatsjukhus. Besökande läkare å St. Boniface och General hospital.
Mottagningstid: 8—12 f.m., 2—6 e.m., 7—10 på kvällen.

Dr. C. E. Johnson,
Skandinavisk läkare.
KONTOR: DOMINION BANK,
678 Main Street (Alldeles bredvid Gordon-Mitchells apotek).
Kontorstelefon: Garry 4284.
Privattelefon: St. John 234.

DR. McFARLEN,
312 Nairn Ave., Tel. St. John 886.
Ofvanför Elmwood Drug Store.
KONTORSTID: 3—4 och 7—8 e. m.

Björnson & Brandson
LÄKARE.
Cor. William and Sherbrooke.
Mottagningstid: 2—3, 7—8 e.m.
Bostadstelefoner: Garry 321 — Garry 763.

J. A. McTAVISH, M. D.
LÄKARE OCH KIRURG.
Hörnet af Kelvin st. och Gordon ave., Elmwood, Winnipeg.
Kontorstimmar:
8—10 f. m., 12—2 och 6—7 e. m.
Tel. St. John 1047 eller St. John 187, dag eller natt.

DR. J. STEFANSSON
Isländsk specialist på ögats, örats, näsans och strupens sjukdomar.
401 BOYD BUILDING,
Hörnet af Portage ave. och Edmonton.
Tel. M. 4742 eller Garry 2315.

Dr. R. L. HURST
Medlem af Royal College of Surgeons, England. Licentiat af Royal College of Phisicians, London. Specialist: Bröst-, närv- och kvinnosjukdomar.
Kontor: 305 Kennedy Bldg, Portage Ave., midt emot Eatons. Telefon Main 814.
Kontorstid: 3—5 och 7—9.
Bostadstelefon Garry 1175.

SKANDINAVISK ADVOKAT.
Telefon: Kontor, Main 50 & 51. Residens, Sher. 4440.
A. M. DOYLE, L.L.B.
Advokat, juridiskt ombud, notarie, etc.
314 Sterling Bank Bldg., Winnipeg.

SKANDINAVISKA ADVOKATER
811 McArthur Bldg.
Telefoner: Main 4503 och 4504.
ROTHWELL, JOHNSON & BERGMAN.
P. O. Box 1656.
WINNIPEG, - - MANITOBA.

GEO. ST. JOHN VAN HALLEN
Advokat och Patent Solicitor
Farmers Building, Winnipeg, Man.
utförer alla slags juridiska uppdrag och skaffar patent på uppfinningar.
Telefon Main 5142. Privattelef. 2357.

C. H. DIXON, advokat, solicitor, notarius publicus, 265 Portage ave., Winnipeg. Kontorstelefon Main 1734. Residenstelefon Shrbk 4111. Lån, hyror, inkasseringar.

ECZEMA SPECIFIC
botar absolut Ekzema, Salt Rheum, Barber Itch, Black Head, Finnar, gamla sår, skaf, klåda, Itching Piles och många andra hudsjukdomar. Sänd per post $1.50. Skrif och förklara eder sjukdom. Mar hundratals goda råd.
S. ALMKLOV, apotekare,
Bx R. Cooperstown. N. Dak.

SIDENRESTER för edert syarbete till julen för 10c. per paket eller 3 för 25c. Hvarje paket innehåller ett stort urval af stycken af god storlek för allt slags lapparbete.
Brodersilke. Stor varietet af färger i hvarje paket. Stor valuta. Pris per paket 10c. eller 3 för 25c.
SPECIALTIES SALES CO.,
P. O. Box 1836 Winnipeg.

A. S. BARDAL
BEGRAFNINGSBYRA.
Begrafningar utföras skyndsamt och till moderat pris.
HYRKUSKVERK.
Första klassens droskor.
Kontorstelefon: Garry 300 och 375.
Bostadstelefon: Garry 2151.
BARDAL BLOCK,
843 Sherbrooke Str., Winnipeg.

CARBONPAPPER
för
Skrifmaskin — Blyerts — Stålpenna.
Skrifmaskinsband för alla slags skrifmaskiner.
G. R. BRADLEY & CO.,
304 Canada Bldg.,
Tel. G. 2899, WINNIPEG, MAN.

Tel. St. John 1517 Allt i den elektriska branschen
ELMWOOD ELECTRIC CO.
Elektriska kontraktörer.
A. SADDINGTON - MANAGER
Specielt uppmärksammas uppsättandet af Ledningar för Ljus och Lampor i färdigbygda hus. Lampor finnas.
188 TALBOT AVE. ELMWOOD.

God Jul och Godt Nytt År

tillönskas våra många gynnare och affärsvänner.

Hansen Grain Company, Ltd.
WINNIPEG

FILIALER:—
308 Walter Scott Blk., Moose Jaw, Sask.
1—4 Central Chambers Saskatoon.

Det betyder ett leende af tillfredsställelse på bakdagen. 18

PURITY FLOUR

"More Bread and Better Bread"

CANADA NYHETER

Dominionparlamentet öppnas den 12 januari utan några större ceremonier.

C. H. Swanson i Wetaskiwin har afgått från sin befattning som skogvaktare.

Saskatchewans legislatur kommer att sammanträda tisdagen den 18 januari. Detta blir den femte sessionen af tredje legislative assembly.

Manitobas legislatur sammanträder antagligen den 6 januari. Fort Churchill, Nelson och Grand Rapids komma sannolikt icke att blifva representerade i legislaturen.

Sjuk. Mr Chas. Bät i Hilltop, Man., blef svårt sjuk en dag i förra veckan, när han var ute i skogen på elgjakt. Han måste skjutsas hem och ligger f. n. i hemmet under läkarebehandling.

Nomination för reeve och councillors hölls i tisdags i Clanwilliam. Till reeve nominerades P. Christopherson (med acklamation), till councillors Eric Nyström, John Sundmark samt A. J. Gusdal för ward 4 med acklamation.

Afgår. John L. Nelson, förut bosatt i Winnipeg, som kom till British Columbia 1913 som superintendent för regeringens muddverk, har till department af public works insändt sin afskedsansökan. Nelson var inblandad i den famösa kolhistorien.

Benådade. Vid kabinettsmöte i Ottawa har beslutats, att mrs Elizabeth Coward, Fort James, B. C., som dömts till döden för mord på sin älskare, skall sona sitt brott med lifstids straffarbete, och att mrs Hawkes i Wetaskiwin, som äfven dömts att hängas, skall straffas med tio års fängelse. Generalguvernören måste dock underteckna dessa beslut, innan de träda i kraft.

Till ålderman i Wetaskiwin, Alta., för 1916 och 1917 valdes i måndags f. v. vår välkände landsman, fastighetsmäklaren J. P. Johnson. Han blef i likhet med C. E. Compton och S. Farnum vald med acklamation. Mr Johnson är välkänd icke blott bland svenskarna i Alberta utan äfven i så godt som hela det öfriga Canada. Sin popularitet vann han, då han som "Svenska Canada-Tidningens" "flygare" reste land och rike kring och besökte de svenska settlementen i väster och öster. Många äro nog de, som komma i håg "Canada-Johnson". I Wetaskiwin, där han nu verkat i flera år som vaken och driftig affärsman, har han äfven blifvit populär icke blott bland landsmännen utan äfven bland stadens och traktens öfriga befolkning. Detta bevisas ju också däraf, att han nu med acklamation blifvit vald till ålderman för staden. I detta sammanhang må påpekas, att nästa år två svenskar komma att sitta i statsrådet i Wetaskiwin, nämligen mr Johnson och dr N. A. Johnston, som f. n. är medlem af styrelsen. — Svenska Canada-Tidningen lyckönskar mr J. P. Johnson till hans val.

Dödsfall. Mrs. Julia Christina Nelson afled d. 3 december i Victoria, B. C. efter ett längre, tåligt buret lidande. Den aflidna var född i Dragsmark, Bohuslän, Sverige, d. 22 okt. 1845. Hon anlände till Winnipeg på våren 1887. De senaste tre åren har hon emellertid varit bosatt i Victoria, B. C. Hon sörjes närmast af make, mr Theodor B. Nelson, två söner, tre döttrar, barnbarn, öfriga släktingar och en stor vänkrets. En dotter, mrs O. Lindgren, är bosatt i Winnipeg (Norwood). Mrs Nelson tillhörde under sin långa vistelse i Winnipeg, hvarunder hon förvärfvade många sanna vänner, den svenska lutherska församlingen, för hvilken hon var synnerligen verksam. — S. C. T. beklagar sorgen.

Garanteradt BOTAR SNABBT Croto REGISTERED

Det finnes mera smärtstillande egenskaper i en ask med Croto Pain Balm än i ett dussin plåster och liniment eller gröt. Lägg just på det värkande stället, och smärtan går bort. Pris 25c. hos druggister eller per post.

THE CROTO DRUG CO., Winnipeg.

GEVÄRS- OCH VELOCIPED-REPARATORER.

The Northwest Cycle Co., 605 Logan ave. — Expert gevärssmed. Vi reparera och göra nya lager för alla slags fabrikat af gevär. Lås repareras, nycklar göras, ringar för barnvagnar påsättas.

Allt slags velociped och motorcykelarbete utföres.

PASSANDE JULPRESENTER

AKTA IMPORTERADE ESKILSTUNA FICKKNIFVAR.

No. 3B Hvita, finaste benskaft, finpolerade blad, smidd skruf $0.60

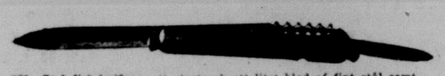

No. 7H Små fick-knifvar, ett stort och ett litet blad af fint stål samt korkskruf, Buffelhornskaft, 74 m.m., med nysilfverbeslag .. $0.75

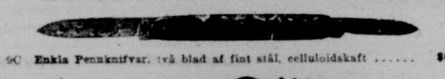

No. 9C Enkla Pennknifvar, två blad af fint stål, celluloidskaft $0.45

No. 14H Fina Fickknifvar, två blad af finaste stål, porterbrytare och korkskruf, Buffelhornskaft, äkta, 85 m.m., nysilfverbackar... $1.25

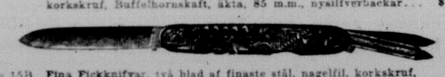

No. 15B Fina Fickknifvar, två blad af finaste stål, nagelfil, korkskruf, Buffelhornskaft, äkta, 75 m.m., med nysilfverbackar $1.50
(Ofvanstående afbildning visar samma knif, fast med stålskaft.)

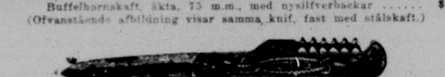

No. 16H Små Fickknifvar, två blad af fint stål och korkskruf, Buffelhornskaft, 80 m.m., med nysilfverbackar, finpolerade blad $1.00

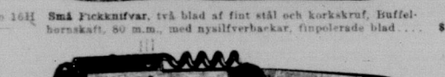

No. 38L Fin-fina Herrknifvar med 2 blad af finaste stål, porterkrok och kraftig korkskruf, som vid uppsättandet förlänges, skaft af äkta elfenben, 85 m.m., med kraftiga nysilfverbeslag $2.50

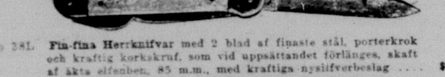

No. 41H Små svängda Pennknifvar, ett stort och ett litet blad af fint stål, Buffelhornskaft, 61 m.m. $0.50

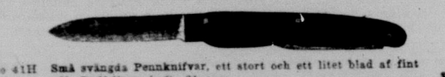

No. 47 CB Fickknifvar med två blad af fint stål och korkskruf, celluloidskaft, 90 m.m. $0.70

No. 165GB Herrknifvar, elegantaste med två blad af finaste stål och korkskruf, djupt etsadt stålskaft i guld och blått, 83 m.m. $2.50
(Ofvanstående afbildning visar samma knif fast med buffelhornskaft.)

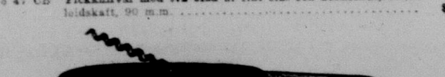

No. GB24 Små fina, tunna Damknifvar med 4 blad af finaste stål, nagelfil, djupt etsadt stålskaft, 85 m.m., i guld och blått.. $2.00

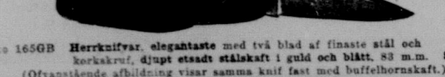

No. 3 Äkta svenska Konstknifvar, 3 tum långt blad $1.00
Dessa knifvar äro så välkända att beskrifning är öfverflödig. — Vid alla sorters arbeten, jakt, fiske m. m. äro de de mest praktiska och händiga verktyg, som finnas.

FINASTE SVENSKA RAKKNIFVAR
från Erik Anton Berg, Eskilstuna.

No. 11E Hel klinga, halt Konkavslipad, 14 m.m. Elfenbenskaft..... $3.00

No. 33. Helsmidd, Längdslipad, polerad klinga, 15 m.m., Ebonitskaft $2.00
No. 32AB Helsmidd, Längdslipad, etsad klinga, 75 m.m., Benskaft $2.00
Sänd in Eder order i tid så att presenten hinner fram i god tid före Jul.
Sänd genast till

THE SWEDISH CANADIAN SALES Ltd
208 LOGAN AVE. WINNIPEG, MAN.

SWEDE PETE'S JULOTTA.

(Forts. fr. sid. 1.)

långdragen skara. Det var knappast någon annan än de icke-svenska i lägret, som stannade kvar där, och dessa gjorde det af hänsyn till möjliga förvecklingar, som kunde vara obehagliga för en svagare part.

De, som ledde de sökande, fingo snart syn på rökpelaren i skogen, och då de gått ännu ett stycke i riktning mot denna, fingo de också höra sången — långt utdragna, något darrande, andaktsfulla toner som i en landtkyrka. Det föll tystnad öfver dem och det kom också en stämning, som hvar och en var fullt medveten om och ingen dristade sig att bryta. Ju närmare de kommo, desto försiktigare blefvo stegen och rörelserna, som om man var rädd för att störa andakten. Det var alldeles som att komma till kyrkan i julottan, sedan det redan blifvit börjadt och innan ingångspsalmen var utsjungen. Swede Pete vände hufvudet mot det håll, där den förste af dem uppenbarade sig mellan träden och stötte ned en hop lätt snö från en lågt hängande gren. Men efter att ha mött honom med en likgiltig, frånvarande blick, såg han åter i en liten bok, som han höll i handen, och fortfor att sjunga som förut utan att låta sig störas.

Den ene efter den andre kom fram, tyst och stilla, och satte sig på den stora, kullfallna trädstammen intill Swede Pete eller på andra trädstammar och stubbar däromkring. De buro sig åt precis som om de kommit i kyrkan, utom det att ingen tog af sig mössan, för köldens skull. De flästa hade också stickade strumpmössor.

Som de satte sig kring elden, hvilken nu flammade upp högre, sedan en af de närmaste med stor försiktighet lagt på mera orrkvistar, så att rökpelarens fot var som en eldstod, tog den ene efter den andre upp psalmen och stämde i med de öfriga. Många kunde orden ur minnet, de andra sjöngo ut ett par ord då och då efter de andra, nöjde sig för öfrigt med bara melodien och bildade ett slags brumkör, som något påminde om orgelbrus.

För allesammans var det allvar, ingen tog det som ett spektakel. Det kunde icke ha varit ordentligare, mera andäktigt och hänsynsfullt för helgd i en kyrka med alla ljusen tända, bänkarne fulla af folk i högtidsdräkt och psalmsången ledd af orgelns mäktiga ackompanjemang än härute under den höga vinterhimlen med tindrande stjärnor, en krets skogshuggare i brokiga dräkter omkring en lägereld, granar och grandoft rundtomkring, och psalmen ledd af den kämpalike, djuptonige Swede Pete.

När den var sjungen, blef det helt tyst ett ögonblick. Då var det någon som sade:

— Läs 'vangeliet, Pete.

Swede Pete bläddrade en stund i boken, nedhukad mot eldskenet, fast det nu var så ljust att man kunde se utan det. Därpå reste han sig sakta upp i sin fulla längd — och den var mera än sex fot. — hög och allvarlig, högre, tycktes det, än han i verkligheten var, och läste tydligt och klart om också något släpigt och entonigt, juldagens evangelium ur psalmboken. När detta var gjordt, lade han ihop boken, knäppte ihop händerna om den, så att den alldeles försvann inom de väldiga ramarne, och läste utantill fadervår och välsignelsen.

Vid de första orden hade åhörarne, som hittills suttit alldeles orörliga, böjdt sina hufvuden och reste dem ej, förrän Swede Pete sagt ett ljudligt "amen!"

Sedan skubbade man sig, reste på sig, såg ut som om man vaknat till ur ett hypnotiskt tillstånd. Några kastade snö på elden och stampade ut den, hvarefter kosan styrdes mot lägret. På vägen dit hördes frukostsignalen, ett hamrande på en bleckpanna, som hördes långa vägar. Det ljöd så futtigt, så trivialt och störde helt och hållet den andaktsfulla stämningen. Det hade också den verkan att stegen påskyndades.

När de sedan radade in i spishuset, möttes de af undrande och nyfikna blickar af de ijämförelsevis få, som redan sutto bänkade vid de långa, grofva borden. Hos en och annan syntes till och med en gapande förvåning i rent bokstaflig mening.

Men det var ingenting ovanligt med de sist komna. De voro sig lika som vanligt, buro sig åt som de brukade, visade ej minsta tecken till att de gjort, sagt eller ens tänkt någonting ovanligt. Swede Pete var intet undantag. Det såg nästan ut som om de nyfikna blifvit besvikna. I synnerhet var det fallet med en af de mest oförställdt undrande, som länge stirrat oafvändt på en af svenskarne framför sig, tills denne å sin sida spände ögonen i honom, så det riktigt gjorde ondt, och utbrast:

— Hva' glor du för, din fähund? Har du inte sett folk förr?

Någon "väckelse" blef det inte af i lägret, om det var hvad man förmenade. Allt var vid det gamla, och ingen som spelat kort om böner — som hade penningars värde på aflöningsdagen — vägrade att göra det därefter. Liksom förr smugglades in litet alkohol då och då, blandades med vatten och blef "bränvin". Swede Pete axlade ingen profets mantel, figurligt taladt, och försökte icke häller föregå med något anmärkningsvärdt godt exempel, utom när det var fråga om att göra kanucker och irländare till bättre människor, hvilket ju inte kunde ske utan handgriplighet.

Men ändå betraktades de icke alldeles på samma sätt som förut, och den gamla respekten för Swede Pete ökades tydligen med den vördnad, som gärna hyses för den eller det som man inte riktigt förstår.

Huruvida "basen", som var en infödd amerikanare, kunde anses som fullt kvalificerad att uttrycka den allmänna meningen, är kanske inte så alldeles säkert. Men en "auktoritet" var han ju ändå på sitt sätt. Och han fällde följande omdöme om sina svenskar i lägret, när det vid ett tillfälle blef tal om dem:

— Ja, goda arbetare äro de; det är inte alls tvifvel om den saken. Och jag tror att det är bra folk annars också, fast det inte alltid är så lätt att förstå sig på dem, när man inte känner till dem så väl som jag. De må supa som borstbindare och slåss som vildar och svärja som knektar, men i grund och botten äro de religiösa. Det vet jag.

Han hade förmodligen afseende på Swede Petes julotta, som han fått höra talas om.

Johnson & Stiller
BAGGAGE TRANSFER
FLYTTNING UTFÖRES.
Phone Garry 244.
294 Park Street.
WINNIPEG. MAN.

ELM SHEET METAL WORKS
Tel. St. John 632. 20 Levis Street, Elmwood, Winnipeg.
A. JOHNSTON, general manager.
Allting i plåtslageri och allmänt bleckslageri.
Plåt till automobiler och värmeledningar en specialitet.
Värmeledningsarbete.
Tillfredsställelse garanteras.
Den enda skandinaviska verkstaden i Winnipeg.

THE WINNIPEG DRAPERY WORKROOM
Specialister på tillverkning af gardiner, portierer, draperier, spetspaneler, lampskärmar af siden, lambrequins, etc.
Använder sitt eget eller edert material. Fackmannakunskap på området
ALEXANDER ROBERTS
(Förut anställd vid Leslie's och Hudson's Bay company)
605 Builders' Exchange, Portage Ave.
Telefon Main 875 Winnipeg.

SKRIF TILL OSS FÖR PRISER PÅ HÖNS — PÄLSVERK — HUDAR.
Det skall betala sig. Vi äro kända.
NORTH WEST HIDE & FUR COMPANY,
278 Rupert Street, Winnipeg, Man.

EKONOMI I SPECERIER
Splendida valutor, låga priser, fri frakt. Etablerad för öfver 10 år.
Furnerar hundratals i Alberta.
Postorderspecialister.
Efterskrif katalog.
S. G. FREEZE
P. O. BOX 449 CALGARY.

Pennsylvania Railroad System

Kort och direkt linje Chicago till New York, via Pittsburgh. Alla ståltåg. Bed biljettagenten att sända eder öfver Pennsylvania och erhålla den bästa vägen för eder resa till gamla landet.

W. E. BLACHLEY,
District Passenger Agent,
Winnipeg, Manitoba.

Rakhyfvelsblad slipade.

Om ni önskar blifva tillfredsställd, hafva vi en specialist på rakknifvar och saxar. Gillette safety återslipade och Duplex, 30c. dussin; enkla, 25c. pr dussin. Om edra rakknifsblad icke gifva fullkomlig tillfredsställelse, låt oss visa eder, hur lätt det är att raka sig efter det vi återslipat edra rakhyfvelsblad. Vanliga rakknifvar sättas äfven i det utmärktaste tillstånd samt saxar 10c. till 75c.

THE RAZOR AND SHEAR SHARPENING CO.,
614 Builders Exchange,
Grinding Dept. 3, 333½ Portage ave.
Winnipeg, Man.

Abingdon Hotel
7—9—11 Abingdon Square, New York, N. Y.
Ledande hotell för skandinaviska resanden med alla modärna förbättringar för andra och tredje klassens passagerare.
Rekommenderadt af de främsta ångbåtslinjerna.
Passagerare mötas på järnvägsstationen vid deras ankomst till New York.

Occidental Hotel.
D. & N. RIPSTEIN & CO
Förstklassiga rum och finaste matservering
Hör. af Main St. & Logan Ave
TELEFON 1688.

ROYAL OAK HOTEL
(Första klass hotell).
CHAS. GUSTAFSON, ägare & mgr.
281—283 Market Street, Winnipeg.
Phone Garry 2252.
AFGIFTER:—Per dag (en person) $1.50. Speciella afgifter för stadiga kunder. Måltider 35c. Rum och frukost $1.00.

WINNIPEG MENDING SHOP.
Föga använda dräkter förvandlas till det senaste modet eller till barndräkter; lagning och stoppning för ungkarlar en specialitet. 448 Alexander Avenue.

60 Man önskas
att lära barberareyrket. Endast två månaders lärotid. Fria verktyg, och lön betalas under lärotiden. Platser erhållas genast då kursen fullbordats med $15 till $20 lön i veckan. Vi ha hundratals platser där ni kan öppna egen affär.
Stor efterfrågan på barberare. Skrif efter fri katalog eller, ännu bättre, besök oss.
Om ni önskar blifva skicklig bör ni lära å
INTERNATIONAL BARBER COLLEGE,
Alexander Ave., Winnipeg. an 1 dörr väster om Main St.

Om eder röst och inflytande anhålles vördsamt för

DR. McFARLANE

som School Trustee i ward VII

Har undervisat i öffentliga skolor i 8 år. Har gått på Winnipeg colleger i 8 sessioner. Graduerat som Bachelor of Art och senare som doktor från Manitoba universitet. Har praktiserat och bott i Elmwood i 4½ år.

St. Louis Furs & Hide Co
UPPKÖPARE OCH EXPORTÖR.
736 Banning St. Winnipeg, Man.

Hvarför säljer ni PÄLSVERK och hudar hemma? Hvarför sänder ni dem icke till oss? Då ni dock i de flästa fall kan därigenom fördubbla edra pängar. Vi betala höga priser för goda skinn af desmansråtta, räf, varg, lynx, vässla etc. Vi betala frakten på pälsverk. Prompt betalning för sändningar. Förfrågningar efter priser och andra saker besvaras fort.
Var god och snart tillskrif oss för prislista.
Nämn Svenska Canada-Tidningen, när ni skrifver.

Fioltillverkare

Mästare i fioltillverkning.
Gör fioler och cellos på beställning. Artistisk reparation af gamla instrument en specialitet. Patroniserad och rekommenderad af ledande artister.
F. E. HANEL
302 Birks Bldg., Telefon Main 1848.

Winnipeg, Man.

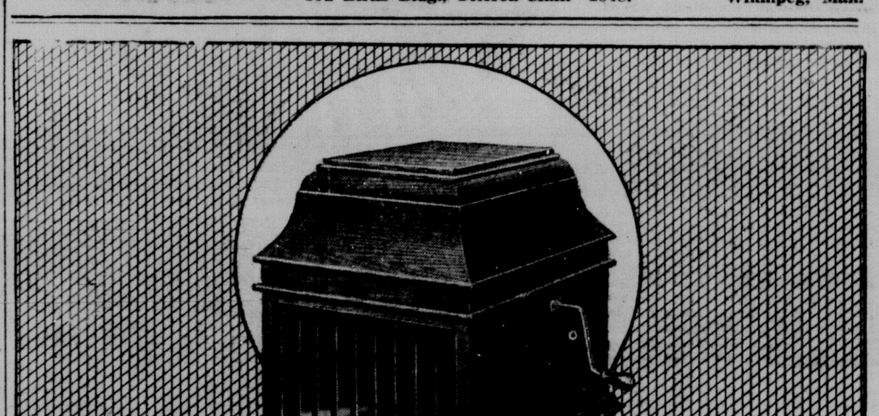

Mr. EDISON'S Vidunderliga Nya Instrument

NYTT! MASTER Instrument
[Mr. Edison's senaste Uppfinning.]

Århundradets fullkomnade musikaliska instrument. Och sändes som ett ovanligt speciellt erbjudande direkt från oss.

SKRIF idag efter en ny Edison katalog, som vill för eder omtala allt om den nya Edisonmodellen med mr Edisons nya diamond point reproducer. Den skall äfven omtala för eder vårt nya låneanbud.

HALLER GOSSARNA PÅ FARMEN.

Staden har ingen dragningskraft för de unga i farmarhemmet, där det finnes en ny Edison. Alla stadslifvets lockelser — det bästa som teatrar, operor, orkestrar kunna bjuda på — föres till eder i eder afkrok. Hemmet blir ett verkligt hem — icke bara en plats, där man kan sofva, när dagens arbete är slut — men en plats full af lif, verksamhet och trefnad. Och tänk på slåtterdansen i den stora ladan, när grödan är bergad. Den nya Edison vill sörja för musiken. Icke en skrikande fiol denna gång, men musik af stora musikkårer.

Nej, edra barn behöfva icke resa till staden för att roa sig, när de i hemmet ha en ny Edison att roa sig med. Den skall sörja för den underhållning och det nöje, de unga längta efter, och blir det samtidigt ett lif utan stadslifvets mycknа onda. I sanning, edert hem skall blifva ett ställe, där barnen vilja vistas, och dit edra grannars barn komma — om ni har en ny Edison.

Skrif idag efter en ny Edison-katalog, som skall för eder omtala allt om den nya Edisonmodellen med mr. Edisons nya diamond point reproducer. Den skall äfven omtala för eder vårt nya låneanbud.

Tillbudet: Vi vilja sända er vår nya modell Edison och edert eget utval af de allra nyaste rekord, som ett ABSOLUT FRITT LÅN. Hör alla valserna, two steps, vaudevillerna, minstrels, operor, kyrkmusik etc. af de största konstnärer. Underhåll er familj och edra vänner. Då ni är färdig och har pröfvat den, så sänd den tillbaka till oss på vår bekostnad.

Kom ihåg, icke en cent kontant — ingen deposition — ingen garanti — ingen C. O. D. till oss — ni behöfver icke häller köpa af oss, det är ett fullkomligt gratisprof i ert eget hem direkt från oss — direkt till er. Återsänd den till oss på vår bekostnad — eller betala den (om ni önskar behålla den) efter vårt låga pris.

Vår Orsak: Hvarför skulle vi göra ett dylikt ovanligt liberalt anbud? Nåväl. Vi skola omtala det här. Vi äro mycket stolta öfver detta nya instrument. När ni får det i eder stad, så veta vi, att alla möjliga komma att säga, att man icke hört någonting liknande, — så underbart, så härligt, en sådan kung bland underhållningar, så vi äro alldeles förvissade om att någon, om det icke blir ni själf, så en eller annan kommer att önska få köpa en af dessa ultramodärna Edisons, i synnerhet som de erbjudas eder nu till det mest förvånande godtköpspris och på lätta afbetalningsvillkor: några dollars i månaden. Men äfven om ingen köper, står ni icke under någon förbindelse, och vi äro lika glada ändå, att vi sändt eder den nya Edison på fritt försök; ty detta är vårt sätt att snabbt annonsera den nya Edisons underbara öfverlägsenhet öfver allt.

Vår NYA Edison katalog sändas FRITT

Edert namn och adress på ett brefkort eller i ett bref (eller också blott kupongen) är nog. Ivrag fördel af detta anbud — medan det varar.
Fyll ut kupongen i dag.

F. K. BABSON
Edison Phonograph Distributors.
Dept. 7498, - 355 Portage Ave., Winnipeg, - - Man.
U. S. kontor: Edison Block, Chicago.

To
F. K. BABSON
Edison Phonograph Distributors,
Dept. 7498, 355 Portage Ave., Winnipeg, Man.
Gentlemen:—Please send me your new Edison Catalog and full particulars of your free trial offer on the new model Edison Phonograph.
Name _____
Address _____

MANITOBA.

Den bästa delen af västra Canada för eder nya hemfarm -- Rikt land, nära marknadscentrum -- 160 acres fritt -- Många skandinaviska settlare ha vunnit oberoende -- Hvarför icke ni?

Den stora, rika provinsen Manitoba var den första delen af västra Canada, som lockade settlare. Det ligger väster om Great Lakes, och Winnipeg är dess hufvudstad.

Det finnes fyra stora provinser i västra Canada. Tre af dessa, Manitoba, Saskatchewan och Alberta, bilda det underbara canadensiska prärielandet, som ni hör så mycket om, ett af de största åkerbrukslanden i världen.

Emedan Manitoba var scenen för den tidigaste utveckling, har denna provins många fördelar att erbjuda den nye settlaren. Först och främst, marknadscentret för hela landet ligger här, och det är icke nödvändigt att påpeka den stora fördel, som detta innebär för farmare, som på så sätt bo nära marknad. Det betyder stor besparing i frak,t uppgående till $1.80 per år för hvarje acre farmaren äger. Staden Winnipeg är känd öfver allt som den största distribueringspunkten i hela landet. Det är den största primära spanmålsmarknaden i världen. Det är medelpunkten för fem järnvägar, tjugotå bibanor — sexton tusen mil dubbelspår och stora transporteringsfaciliteter.

Manitobas jord har blifvit ryktbar som en producent af världens bästa hvete. "Manitoba Number One Hard" är känd öfver hela världen som standardgrad. Men medan Manitobas spanmål har gifvit provinsen ett sådant rykte, kan man utan tvekan säga, att ingen annanstans finnes större möjligheter för producering af allehanda farmprodukter. Marknadsefterfrågan är så väldig och stadig, att mixed farming är mycket inkomstbringande.

Man måste komma i håg att detta land är mycket vidsträckt. Provinsen Manitoba ensam har en areal på 251,832 kvadratmil. Då man påminner sig att hela arealen, som gaf skörd i år, endast var 7,252,617 acres, inser man att Manitobas stora behof är folk, som bosätter sig på landet — familjefäder. Miljoner acres af den rikaste jord i världen är färdig i Manitoba för män att taga dem i besittning, och där har ni edert tillfälle. Ehuru Manitoba är den tidigast settlade provinsen i västra Canada med alla de fördelar, som detta försäkrar om, finnes ännu rum för ytterligare tusentals. Många välja fritt homestead, bestående af 160 acres hvardera, och belägna i distrikt, där det finnes fullt upp med träd och rinnande vatten för kreatur.

I denna artikel finnes icke utrymme att omtala allt om Manitoba, men vi hoppas, att ni skall läsa hvarje ord och efterskrifva närmare upplysningar, illustrerade broschyrer etc.

Hvete, hafre och korn.

De hufvudsakliga sädesslagen äro hvete, hafre och korn, ehuru allt mer lin äfven odlas för dess frön.

Odlingen af många varieteter hafre och korn liksom hvete har eliminerats genom talrika prof af experimentfarmarna, tills endast sådana varieteter, som producera det bästa resultatet kvarstå. Medan den bästa jorden och de bäst beredda fälten vanligen reserveras för odling af hvete, gifves afseevärd plats för hafre; faktiskt ägnas i somliga distrikt mera land åt denna säd än åt hvete. De bästa slagen af hafre användas för tillverkning af hafremjöl och de sämre för foder.

Korn användes mäst för foderändamål i Manitoba, i det mixed farming är det mäst vanliga här. Som efterfrågan efter malt är begränsad, är det endast få farmare, som göra sig besvär att bereda en skörd för det ändamålet. Kornet odlas vanligen som en rensare och gör slut på rotation.

I produceringen af hvete, hafre och korn står Manitoba öfver ledande sädesdistrikt i Förenta Staterna. Icke häller beror Manitobas öfverlägsenhet på det faktum, att landet är nytt och icke ännu berofvadt sin jungfrulighet. Manitobas skörd per acre blir för hvarje år större, i stället för att minskas. De första settlarna började utan kunskap om prärielandtbruk och hade svårigheter med redskap och hästar; idag sätta bättre maskiner, vetenskap och erfarenhet farmaren i stånd att bearbeta landet så att han får den största belöningen.

När spanmålen en gång är marknadsförd, är settlarens mest upptagna säsong öfver och han kan taga det lugnt under vintermånaderna. Uppfödande af kreatur, huggning och hemforsling af bränsle från skogen och beredning af utsädet för det följande

Boskap vid experimentalfarmen vid Brandon.

Det är intet tvifvel underkastadt, att mixed farming har framtiden för sig i västra Canada, och att Manitoba går i spetsen. Hvarje farmare borde ägna sig åt dylikt landtbruk.

Manitoba vinner.

Manitobas spannmål, kreatur och åkerbruksprodukter af alla slag äro af sådan öfverlägsen kvalitet, att de tilldelats de främsta pris öfver hela världen.

1885 Manitoba "Red Fife" hvete tilldelades medalj och diplom vid världsutställningen i Antwerpen, Belgien, och följande år vid Colonial och Indian Exhibition i London, England.

Det var emellertid vid International Millers' and Bakers' Exhibition 1892 i London, England, som Manitoba hvete tilldelades guldmedalj och erkändes som standard.

Vid Colonial och Indian Exhibition i London 1896 tog Manitoba tre diplomer för korn.

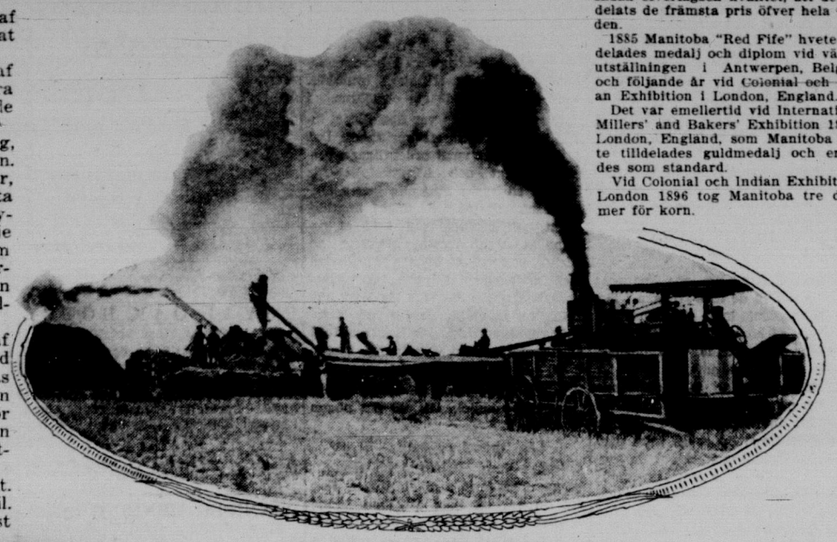

Det finnes öfver 4,000 tröskverk i provinsen.

Denna Dauphinutställning vann mer än 62 första pris och 21 andra pris.

nitobaskörden afgår först, då marknadspriset är högt. Farmaren blir äfven härigenom i stånd att göra en massa höstplöjning, innan den kalla väderleken kommer. Det är vanligen stubbland, som fordrar endast litet arbete, innan det besås följande vår.

Stor besparing i frakt.

Då man reser på expresståg tager det två nätter och tre dagar att komma till Vancouver från Winnipeg; afståndet tvärs öfver Canada är 1,483 mil.

När ni betänker detta stora afstånd, som säden måste fraktas för att nå Winnipeg, inser ni lätteligen en annan distinkt fördel Manitoba farmaren har, endast emedan hans farm är belägen i Manitoba, nämligen en stor besparing i fraktafgifter för hans skörd. I kalla pängar varierar detta från $1.20 till $1.80 per år för hvarje acre han äger. Han har icke blott den kortaste vägen utan äfven de lägsta afgifterna.

Och då det kommer till att skeppa kreatur eller andra produkter, som affekteras af lång befraktning, blir den närmaste marknaden något att taga med i beräkningen. I marknadsafseende har Manitoba farmaren det förträffligt i det han bor så nära hela landets centrum, Winnipeg.

Mixed farming.

Den kloke farmaren nu för tiden odlar icke uteslutande hvete, utan han ägnar sig äfven åt kreatursafvel och mäjeriskötsel. Detta benämnes "mixed farming". När farmaren ägnar sig åt denna, betyder det inte, att hvetet uppehör att vara den hufvudsakliga produkten. Det betyder endast, att

Foderskördar.

Goda foderanläggningar måste icke blott vara produktiva och väl odlade utan äfven smakliga och närande. Vår provins jord producerar i sitt jungfruliga tillstånd verkliga gräs af många slag äfvenzom rika legymer. Timotej, Western Rye Grass och Brome — alla ha de sina förtjänster.

Fodermajs är en annan utmärkt gröda, som med tillfredsställande resultat pröfvats öfver hela Manitoba.

Alfalfa är en annan värdefull gröda, som gått igenom experimentstadiet, och det finnes knappast något foder, som gifvit så godt resultat. Med alfalfa, hafre och korn är idealet nått. Manitobas viktiga segrar vid International Live Stock Show i Chicago har demonstrerat detta, då provinsen två gånger i följd tog första pris för fet boskap.

Mäjerirörelse lönande.

Mäjerirörelse förbättrar farmen och bibehåller jordens bördighet. Det kan därför vara af inträsse att höra, hvilka marknadstillfällen för mäjeriprodukter finnas. Manitobafarmaren kan stadigt sälja mjölk och grädde till mäjerier i Manitobas städer och förtjäna goda pängar därpå. Om farmaren endast säljer grädde, skall han få förtjänst från biprodukter, som gifvas svin och kalfvar etc.

I Wisconsin, Förenta Staterna, där mäjeridrift ger en god bärgning, är priset, som betalas för mjölk $1.39 till $1.80 per 100 pund. I Winnipeg betalas $1.60 till $2.50. Mäjerierna äro mer än villiga att uppgöra kontrakt för flera år.

För närvarande finnas i Manitoba 22 ostfabriker och trettiofem mäjerier.

Betalningen till farmarena är punktlig. Om t. ex. en farmare levererar på en måndag, erhåller han betalning då han på onsdag kommer in med en ny sändning jämte uppgift på vikt och prof.

Mäjeriprodukter.

En annan marknad öppen för farmaren är fjäderfäafvel och äggproducering. Fjäderfäafvein har stadigt gått framåt i provinsen, och 1914 sålde farmarena 185,000 kalkoner, 82,000 gäss och 816,000 höns. Manitoba är den främsta provinsen i Canada, då det gäller kalkonafvel.

Landthandlarna köpa alla ägg, farmarena kunna sälja. De sända i sin tur till grosshandlarna i staden. I många fall erhålles direkt lista på kunder i städerna af enskilda farmare, och ägg sändas månatligen i 12-dussins eller 32-dussins korgar, under det att slaktade fjäderfä år efter år skeppas till samma kunder.

Dessa grosshandelsfirmor, hotell och restauranter i Winnipeg och andra städer i Manitoba se sig alltid om efter dylika produkter och farmarena kunna erhålla höga pris.

Grönsaker af hög kvalitet.

Nästan alla slag af grönsaker odlas här med stor framgång. Marknaden är mycket stor och Winnipeg ensamt behöfver en massa grönsaker.

Mixed farmings framtid.

Mixed farmings framtid i Manitoba är mycket lofvande. De bästa åtgärder ha vidtagits för att uppmuntra dylikt landtbruk, och marknaden utvidgas för hvarje år.

Fält af fodermajs, åtta till elfva fot, är vanligt omkring Winnipeg. Detta foder växer öfver hela provinsen. Fot ografiet är taget nära Selkirk.

De åttio bushels af bästa hvete i landet kommo 1901 från Manitoba och tilldelades guldmedalj vid utställningen i Buffalo, N. Y.

1903 tilldelades åter de högsta pris vid världsutställningen i Osaka, Japan.

Vid många andra utställningar har Manitoba erhållit de främsta pris för sina åkerbruksprodukter, och är det-

Manitobas förhållanden äro utmärkta för kreatur af alla slag, i det djuren äro synnerligen fria från sjukdomar. Oxar gödas lätt af Manitobas fo der, som är ideellt. Denna boskap visades vid utställningen i Brandon i år.

Biskötsel är inkomstbringande i Man itoba, i det det torra, stadiga klimatet är synnerligen lämpligt för bina, som producera årligen 100 lbs honung per kolonl. Denna bild är tagen från tra kten af Brandon.

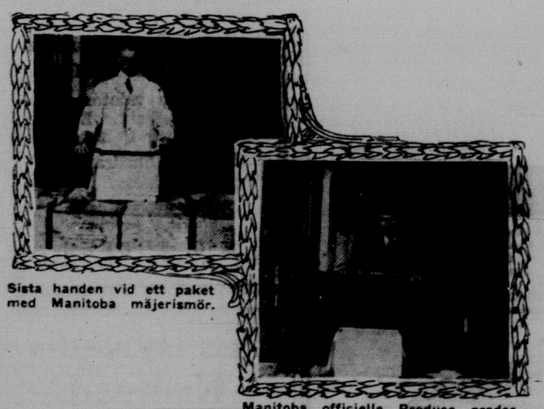

Sista handen vid ett paket med Manitoba mäjerismör.

Manitoba officielle Produce grader undersöker mäjerismör.

PUBLIKATIONER.

Åkerbruksdepartementet har utgifvit flera broschyrer, bulletiner och cirkulär.

Broschyrer.

Manitoba — The Home of Mixed Farming.

Manitoba — Own a Farm of Your Own.

Manitoba — True Stories of Success in Farming.

Opportunities in Manitoba.

Bulletiner.

1—Horses.
2.—Twelve Noklous Weeds.
3—Care of Milk and Cream.
4—Protection of Farm Buildings from Lightning.
5—The Farm Garden.
6—Farm Poultry in Manitoba.
7—Hog Raising in Manitoba.
8—Cow Testing.
9—Repairing Farm Equipment and Roads.
10—Plans for Farm Buildings.
11—Canning and Preserving.
12—The Farm Flock.
13—Barn Ventilation.
14—Care of Cream for Creameries.
15—Boys' and Girls' Clubs.
16—Hay and Pasture Crops in Manitoba.
17—Silo Construction and Ensilage Production.
18—Bee-Keeping in Manitoba.
19—Soil Drainage.
20—College Extension Service.

Cirkulär.

1—The Farmers' Beef Ring.
2—Some Facts About Sheep.
3—Manitoba's Hog Market.
4—Beef Cattle Situation.
5—A few Dairy Facts.
6—A Plea For Bird Houses.
7—Our Friends, the Birds.
8—Hints on Home Nursing.
9—Prictical Hints on Poultry.
10—Meat and Its Substitutes.
11—What Every Girl Should know.
12—Poison Ivy and Other Poisonous Plants.
13—Cream for Creameries.
14—Method in Dressmaking.
15—Fattening Chickens for Market.
16—Pork Making on the Farm.
17—Servants in the House.
18—Alfalfa in Manitoba.
19—Fodder Corn in Manitoba.
20—Alfalfa Inoculation.
21—Barley Growing.
22—Notes on Growing of Trees, Shrubs, etc.
23—Improving the Farm Egg.
24—Growing Plums in Manitoba.
25—Growing Cherries in Manitoba.
26—Control of Insect Pests.
27—Pruning Trees for a Cold Climate.
28—Spray Mixtures.
29—Tree Pests and Cutworms.
30—Treatment of Alkali Soils.
31—Rye as a Weed Eradicator.
32—Cultivation After Harvest for Weed control.

Dessa kunna erhållas i Publication Branch, 304 Boyd bldg., eller Extension Service, Manitoba Agricultural College eller Department of Agriculture, Parliament bldg.

25 proc. af tillgängligt land i Manitoba är uppmätt.

Dessa farmar äro enastående i jordens rikedom och produktivitet. De ligga i provinsen nära västra Canadas utskeppningspunkt, hvarigenom fraktafgifter inbesparas. De producera sin säd nio till 22 dagar tidigare än på andra ställen utan artificiella medel.

I korthet, Manitobas farmar äro ett godt affärsföretag för hvilken som hälst, som haft åkerbrukserfarenhet i annat land eller som vill lära sig att bli farmare.

KRIGET FÖRORSAKAR INGA SVÅRIGHETER FÖR EVENTUELLA SETTLARE.

Samma regler som förut — Ingen fruktan för värneplikt — Inga krigsskatter på farmare.

Många falska rykten cirkulera i Förenta Staterna angående de restriktioner som skulle ha blifvit gällande för settlare i Canada på grund af de existerande krigsförhållandena. Manitoba Department of Agriculture är i stånd att officiellt förneka dessa uppgifter på följande sätt:

Tillträdesregler — Krigsförhållandet har icke förorsakat någon förändring i reglerna för invandringen till detta land. **Samma regler** ha gällt de senaste åren. Det enda undantaget är, då en utländsk fiende till det brittiska kejsardömet söker inträde i Canada.

Skatter på farmare — Alla skatter, som tagas af den federala regeringen, tagas indirekt i form af tullacciaen och inland revenue afgifter. **Det är osannt,** att farmarena betala direkt krigsskatt och inga eventuella settlare behöfver tveka att på grund häraf komma till Canada.

Militärtjänst — Det finnes intet sådant som värneplikt i Canada. Det behöfves icke. I alla fall kan ingen lag antagas af dominionparlamentet, som kan ålägga värneplikt på folk, som icke äro medborgare här i landet, antingen genom börd eller naturalisering. Settlare från Förenta Staterna kunna icke bli naturaliserade brittiska medborgare, förrän de bott här i landet i tre år utan afbrott, och då **endast af fri vilja.**

Denna officiella dementi af immigrationskommissarien borde skingra alla tvifvel, som kommit eventuella settlare från Förenta Staterna att tveka att göra ett ombyte, så länge kriget varar. Sedan dessa missförståelser fullkomligt klarats, borde de närvarande krigsförhållandena uppmuntra till invandring till Manitoba då krigsprisen och stor efterfrågan efter alla slags farmprodukter erbjuda ett speciellt tillfälla att förtjäna pängar.

GIF AKT!

Märk denna artikel med ett stort X

Sänd sedan ett exemplar af tidningen till någon vän, som ämnar komma hit.

året uptpager hans tid; men han finner äfven tid för rekreation och umgänge.

Manitoba farmaren för ett mycket hälsosamt lif och är alltid säker på att hafva fullt upp för sig och sin familj.

Manitoba farmarens fördelar.

Det är vanligt att så mycket som möjligt söka undvika kvarhållandet af spanmål på farmen. De flästa farmare leverera sin säd till den närmaste järnvägselevatorn antingen på hösten eller på förvintern; förvaringskapaciteten på farmen är i allmänhet begränsad, och faramerna behöfva pängarna. Härigenom kastas en massa ut i marknaden samtidigt i Canada, hvarigenom priset sjunker.

Man inser tydligt, att Manitobafarmaren har en stor fördel i detta afseende, då man vet, att Manitobasäd af alla slag mognar tidigare än annorstädes i västern. Hvete är moget i Manitoba från aderton till tjugo dagar tidigare, hafre från nio till tjugo dagar tidigare, korn från elfva till tjugotvå dagar tidigare. Detta betyder, att mera hvete kan odlas genom bättre farmning på färre acres och till stor förtjänst per bushel, och att farmaren skaffar sig inkomster från annat håll.

I Manitoba beror det goda resultatet af kreatursafvel på att provinsen producerar sådant förstklassigt foder och gräs. Andra faktorer äro det hälsosamma klimatet och en god marknad inom räckhåll. Farmaren kan ägna sig åt afvel af hvilken sorts djur som hälst i Manitoba.

Fårafveln börjar tilldraga sig allt mer inträsse. 1911 funnos 37,227 får i Manitoba; 1912 42,085; 1913 52,142 och 1914 öfver 75,000; i år finnes säkerligen 76,577 får i provinsen.

Farmare, som ägna sig åt denna afvel, hafva i allmänhet de renaste och rikaste farmarna.

Svin hafva i åratal hållits i denna provins och dess säd lämpar sig synnerligen för denna afvel. Manitobas fläsk är på grund af det förträffliga fodret af mycket hög grad och mycket likt Storbritanniens.

Hon. Valentine Winkler

Minister of Agriculture and Immigration

Winnipeg

HEMLANDET.

ALLMÄNNA NYHETER.

Morgenstiernamålet fullföljes. Justitiekanslern har nu funnit sig föranåtten att fullfölja talan mot hofrättens utslag i målet mot ingenjör Morgenstierne samt ritaren Wilboldt.

Enligt ingången underrättelse ha tyska undervattensbåtar ånyo varit synliga i södra Kvarken, antagligen för att hota trafiken på Finland. I anledning häraf ha utklarerade fartyg stoppats i såväl finska som svenska hamnar.

Oljeoden i sjunkande. Enligt de uppgifter, som nu meddelats angående statsverkets inkomster, har maltskatten för oktober månad 1915 uppgått till i rundt tal 319,000 kronor. Motsvarande siffra för oktober månad i fjol var 292,000 kronor.

Hvad hästexporten inbringat. Statens hästexportkommission har framlagt en berättelse på regeringens bord angående dess verksamhet. Kommissionen meddelar, att sammanlagda nettoinkomsten för staten af försäljningen af de 10,600 hästarna uppgått till 517,660 kr. 55 öre.

Regeringsbeslutet i kontrolfrågan. Regeringen har nu fattat beslut i kontrolfrågan. Detta går ut på at k:t m:t ej fann skäl att göra ändring i kontrollsfyrelsens af aktiebolaget Göteborgssystemet öfverklagade föreskrifter om skriftlig rekvisition vid utminutering af sprithaltiga drycker.

Utförselförbud har utfärdats för följande varor: stenkolstjära, som vid intorkning förhåller sig som asfaltlack; tvål, parfymerad; stenskolstjära och annan ur fossila ämnen framställd tjära; stenkolstjära, medels tillsättning af kalk, kria, lera, asbest eller andra liknande mineraliska ämnen beredd till bestrykning af tak eller dylikt; bensololjor; kreosotolja; karbolineum och antracenolja.

Exporten af renar. I anledning af framställning från statens lifsmedelskommission och med hänsyn till det ur allmän synpunkt önskvärda i att den nuvarande renstocken minskas, har k. m:t bestämdt att utförsel må äga rum af ett visst antal renar. Antalet har satts till högst 3,500 från Jämtlands län samt högst 20,000 från hvartdera af Västerbottens och Norrbottens län, hvarvid märkes, att exporten från Norrbotten endast får afse skogsrenar.

De nya fänrikarna. I nu hållen konselj hafva 135 fanjunkare eller furier i olika regementens reserv konstituerats till fänrikar. Det är första gången efter den nya härordningens genomförande, som denna beställning tillsatts, hvarigenom den i äldre tider använda fänrikstiteln åter kommit till heders. De nya fänrikarna äro i alla afseenden likställda med underlöjtnanter utom däri att de endast fått konstitutorial på sin beställning och först efter 2 års proftjänstgöring få fullmakt som underlöjtnant.

STOCKHOLM.

Prins Max af Bayern som skall deltaga i Röda korsets konferens, anlände härom dagen till Stockholm och mottogs af konungen, kronprinsen samt hertigarna af Västergötland och Närke.

Den nya Vetenskapsakademien. Härom dagen höll Vetenskapsakademien sitt första sammanträde i sitt nya ståtliga hem vid Frescati, hvarvid en invigningshögtidlighet i närvaro af konungen och andra medlemmar af den kungliga familjen ägde rum.

Vegafinnarnas spioneri. De ansvarspåståenden under hvilka Stockholmspolisen utverkat häktning a de tre finnarna från motorslupen Vega I äro 8 kapitlet i strafflagen. Detta kapitel talar "Om förräderi; så ock om andra för rikets säkerhet menliga brott!"

Ny turkisk minister i Stockholm. Från Konstantinopel telegraferas genom Svenska telegrambyrån: Förra turkiska sändebudet i Belgrad Djevad bej har utnämnts till envoyé i Stockholm samt tillika till förste innehafvare af den nyinrättade turkiska beskickningen i Köpenhamn.

Stark snöstorm öfver Bottenhafvet. Enligt meddelande från Sundsvall har hårdt väder med snöstorm varit rådande i Bottenhafvet. Ett flertal ångare och segelfartyg, som lastat i Sundsvallsdistriktet och gått till sjöss, ha måst återvända och ankra på redden i afvaktan på bättre väder.

Planer äro redan nu å bane på ett särskildt sätt fira konungens 10-års regeringsjubileum år 1917. Detta skulle ske bl. a. genom utgifvande af en Bernadotteska ättens familje- och konungahistoria samt möjligen äfven genom åstadkommandet af en fond i välgörenhetssyfte, hvilken skulle bära konung Gustaf V:s och drottning Victorias namn.

Näpsta bondfångare. Stockholms rådhusrätt afkunnade härom dagen utslag i målet mot de båda yrkeskortspelarna Nilsson-Forsbring och Tholander, som häktats för att genom falskt spel ha lurat en svensk-amerikan på 200 kr. Nilsson-Forsbring dömdes till 3 års straffarbete och Tholander till 1 års straffarbete samt båda till 1 års vanfrejd.

Röda kors-konferens i Stockholm. Ehuru förhandlingarna därom ännu ej äro slutförda, kommer, enligt hvad Svenska telegrambyrån erfarit, med all sannolikhet en konferens att äga rum i Stockholm, emellan framstående representanter för Röda korsen i Ryssland, Tyskland och Österrike. Frågan lär hufvudsakligen gälla behandlingen af krigsfångar.

Ett blodedåd på Långholmen. Härom morgonen utspelades på Långholmen ett våldsdrama som så när kostat en af fängelsets konstaplar lifvet. Straffången A. Eklund öfverföll nämligen då vaktkonstapeln A. Hallgren och knifhögg honom svårt. Efter provisoriskt förbund på fängelsets sjukhus transporterades konstapel Hallgren till Maria sjukhus. Eklund är dömd till straffarbete under 2 år och 9 månader för ett flertal inbrottsstölder. Ett så allvarligt våldsdåd har ej förekommit på Långholmen under de senaste 17 åren.

Åreta kyrkomöte har nu afslutats. Af dess arbetsresultat äro några af stor betydelse. Ur viss synpunkt märkligast är antagande af bibelöversättningen, hvarigenom 1915 års kyrkomöte lagt slutstenen på en bygnad, som kräft halftannat århundrade för sin fullbordan. Det andra särdeles betydelsefulla positiva resultatet af detta års kyrkomötesarbete är godkännandet af den nya äktenskapslagen, genom hvilket beslut svenska kyrkans representation slagit fast, att hänsynen till en viss ämbets- och tjänstemannagrupps mer eller mindre berättigade samvetsbetänkligheter icke får gå före större och viktigare intressen.

Carnegiestiftelsens berättelse för 1914, dess tredje verksamhetsår, föreligger nu. Under året ha 30 nya namn införts i stiftelsens ruHa öfver hjältar och hjältinnor. De under året belönade bragderna hade i alla fall utom två varit drunkningsolyckor. Af de 30 hjältarna och hjältinnorna hade 8 omkommit under utförandet af sin bedrift. Bland andra kända bragder erinras om Ebba Larssons hjältemodiga försök att bringa sin husbonde hjälp vid mordet i Hammarby, arbetsförman Lindahls bragd att afvärja en explosion vid Sundsvalls cellulosafabrik och den svåra drunkningsolyckan vid Apelvikens kustsanatorium, då två sjuksköterskor och två vaktmästare omkommo under försök att rädda några minderåriga gossar från drunkning.

LANDSORTEN.

Mul- och klöfsjukan har åter utbrutit i Skåne, denna gång i närheten af Vollsjö station på Ystad—Eslöfsbanan.

Landshöfdingen i Västerås län Claes Wersäll, hvilken i dagarna fyller 67 år, har till k. m:t ingifvit sin afskedsansökan.

Drunkningsolycka. Från Visby telegraferades den 9 nov.: En 2-årig son till mejeristen Gislander i När föll i går i Närsån och drunknade.

En sorglig olycka inträffade härom natten i Domnarfvet, i det en 66-årig hyttarbetare Per Granlund ihjlåosades under sitt arbete i en af hytterna.

Till landshöfding i Hallands län efter landshöfding Asker som inom kort kommer att afgå, lär vara utsedd f. statsrådet, regeringsrådet C. F. W. Hederstierna.

Afliden 101-åring. Från Ystad telegraferas den 10 november: F. folkskolläraren Ola Nilsson i Nilstorp, Sjöbo, har i natt aflidit i den höga åldern af nära 101 år.

Ny järnväg. På extra bolagsstämma med Mellersta Blekinge järnvägsaktiebolag har beslutats att så fort koncession erhållits börja byggandet af järnvägen Listerhufvud—Hellevik.

Ett ödesdigert misstag. Inspektören Karl Cederberg å Oppeby i närheten af Nyköping intog härom natten enligt uppgift genom misstag, en sublimatkapsel och afled sedermera å därvarande lasarett.

Södra skånska infanteriregementets förläggningsfråga är nu definitivt afgjord i och med att k. m:t förklarat sig ej finna skäl till ändring af sitt beslut den 21 juni 1907 angående regementets förläggning till Lund.

Nervositetens offer. Redaktören och ansvarige utgifvaren af Skåningen Eslövs Tidning Uno Liljefors har beröfvat sig lifvet genom att skjuta sig i hjärtat. Anledningen tros vara höggradig nervositet. Han var född 1884.

Bränd till döds. Änkan Johanna Holm, hemmahörande i Hydinge, blef nyligen i Arvaby, Vintrosa, Närke, svårt bränd genom att hennes kläder antändes af ett ljus. Hon har nu afliddit af skadorna å Örebro länslasarett, 65 år gammal.

Ett märkligt fynd har gjorts vid grundgräfningarna vid hospitalsbygget på Frösön. Några där anträffade ben ha nämligen vid undersökning i Uppsala visat sig härröra från fossil mammut. Fyndet har införlifvats med universitetets samlingar.

Nedbrunnen landtgård. Eldsvåda utbröt härom dagen på egendomen Nygård i Träslöfs socken i Halland. Gården, som bestod af fyra uthuslängor samt mangårdsbygnad och som ägdes af landtbrukaren G. Larsson, nedbrann till grunden efter två timmar.

"Ville ej dräpa". För vägran att bära vapen har af krigsrätten vid Västernorrlands regemente värnpliktige E. W. Tornberg från Sköns socken dömts till två månaders fängelse. Den dömde, som är baptist, angaf såsom skäl för sin vägran att han ej ville dräpa.

Snickerifabriken i Hästveda nedbrunnen. Härom natten nedbrann snickerifabriken i Hästveda, hvilken under sommaren undergått en betydande utvidgning, jämte inneliggande färdiga arbeten, bl. a. en större kyrkoinredning. Äfven ett dithörande boningshus nedbrann.

Gåfvor af konungen. Konungen har som minne af framlidna Dalahertiginnan öfverlämnat ett belopp af 5,000 kronor till barnhemmet i Leksand samt 10,000 kr. till arbetsstugan i Hagalund, hvilka institutioner alltid varit föremål för hertiginnans intresse.

Ett olyckligt hopp från tåget. Från Norrköping telegraferas den 10 nov. Då en äldre fru vid namn Vilhelmina Svensson i Skärblacka i går följt sin dotter till tåget, skulle hon hoppa af tåget, sedan detta satt sig i gång. Hon råkade därvid falla baklänges och skadade sig så svårt i hufvudet, att hon senare afled på Norrköpings sjukhus.

Grufvornas offer. En svår olycka har inträffat vid Ivikens grufvor. En grufarbetare G. R. Karlsson var härom dagen, åkande på en malmtunna, på väg upp ur Ivikens grufva i Dalarne. Strax innan tunnan nått dagöppningen brast linan och arbetaren och tunnan störtade ned cirka 30 meter till grufvans botten. K. dödades ögonblickligen.

Hotande eldsvåda i Göteborg. Från Göteborg telegraferas den 15 november: Eldsvåda uthröt i går kväll vid 9-tiden i ett magasin vid Bohus' kväfvefabrik. Fabriken förfogar öfver utmärkta brandattiraljer och efter omkring en halftimmes arbete hade man lyckats begränsa elden. Denna hade emellertid då redan hunnit ödelägga förutom det nämnda magasinet äfven ett bredvidliggande upplagsskjul.

Dr Thorelius härstammar från heliga Birgitta. Dr Emil Thorelius har nu meddelat att han, för att kunna vinna utträde ur svenska statskyrkan, kommer att ansluta sig till katolska kyrkan. Han anser denna som den enda verkligt kristna, och som ett annat skäl för sin öfvergång till katolicismen anför han att den heliga Birgitta, ifrån hvilken doktorn härstammar, var katolik.

Tysk ångare förlist åtanför Karlskrona. Från Karlskrona telegraferades den 14 nov.: Ångaren Uranus från Hamburg, kapten C. Bähr, på resa från Hamburg till Stockholm med last af kol och maskindelar, grundstötte i går kväll vid Hasslö utanför Karlskrona. Under den hårda stormen i natt gick ångaren midt itu och blef totalt vrak. Den var på 648 ton. Besättningen har införts hit.

Volkoff öfverklagar domen. Som man erinrar sig, nämndes det härom dagen, att Volkoff förklarat sig nöjd med den dom på tio års strfafarbete för mordet på Greta Almkvist, som häradsrätten afkunnat. Denna uppgift torde bero på en missuppfattning af Volkoffs ryske advokat. Volkoff har nämligen tvärtom anmodat sitt svenska rättegångsbiträde, auditör Svensson, att öfverklaga domen i hofrätten.

Norsk kolångare strandad utanför Halmstad. Från Halmstad telegraferades den 14 nov.: Ångaren Auodor, kapten Schröder, hemmahörande i Skagerö i Norge, har i natt kl. 4.15 strandat på Tylörevet strax utanför Halmstad. Orsaken till strandningen torde vara dels det disiga vädret, dels att Tylö fyr är släckt. Ångaren är svårt läck och vattenfylld, och läget är kritiskt.

Spioner i Göteborg. Befälhafvare å i Göteborgs hamn liggande fartyg fästa uppmärksamheten på att spioner för krigförande makter besöka fartyg i hamnen och med löfte om god förtjänst söka förleda ombordsvarande att lämna upplysningar från sina resor om främmande makters militära förhållanden. De tillhandahålla till och med maskinskrifna formulär, afsedda för ändamålet.

Nytt efterspel till Östmarksmålet. Kronolänsman A. E. Johansson har häktat Oskar Hansson från Nedre Kapistorp såsom misstänkt, för medeed i Östmarksmålet. Oskar Hansson var af åklagaren inkallad som vittne vid rannsakningen i Torsby den 4 juni, och hans utsago var ägnad att reducera värdet af den berättelse om mordplanens aflyssnande som hufvudvittnet mot Axel Olsson, Hilmre Jakobsson, tidigare lämnat.

Dyrt slag. Af krigsrätten vid Hälsinge regemente har en värnpliktig V. Nyström från Valbo socken dömts till 10 månaders straffarbete för det han tilldelat en officersaspirant ett slag i ansiktet, då denne tillsade honom att hälsa. En annan värnpliktig, Bäckman, som vid samma tillfälle gaf officersaspiranten ett slag öfver axeln, dömdes äfven för någon tid sedan till 10 månaders straffarbete, men har af krigshofrätten fått straffet nedsatt till sex månaders straffarbete.

Guldmedaljen för tapperhet i fält har tilldelats bataljonsveterinären vid Smålands husarregemente E. K. N. Hill. Utmärkelsen har kommit bataljonsveterinär Hill till del för hans visade tapperhet i de vilda strider mot kurderna kapten Skjöldeblad hade att utkämpa för omkring ett år sedan Hill deltog i denna expedition som truppofficer.

Norrlands kolonisation. K. m:t har bemyndigat chefen för jordbruksdepartementet att tillkalla högst fem sakkunniga personer för biträde inom nämnda departement vid uppgörande af förslag till plan för en allmän undersökning rörande statens för kolonisationsändamål tillgängliga och därtill tjänliga marktillgångar inom de sex nordligaste länen med undantag af trakterna ofvan odlingsgränsen i Västerbottens och Norrbottens läns lappmarker. I anledning häraf har departementschefen tillkallat f. d. justitieråd frih. E. T. Marks von Würtemberg, fil. dr Paul Hellström, förste landtmätaren K. I. Grubbström, jägmästaren A. H. Holmgren och fil. dr Paul Hellström, jägmästaren A. H. Holmgren och fil. dr. Emil Haglund att såsom sakkunniga biträda i berörda hänseende.

Också ett miljonarf. I dagarna omtalas, att en smedsänka Karolina Nyberg i Göslunda i Lidköpingstrakten vändt sig till J. O. för att utfå ett arf på 4½ milj. kronor, som borde delvis tillfalla henne i hennes egenskap af dotter till en i Amerika afliden guldgräfvare. Enligt hvad man nu hos vederbörande myndigheter i änkan Nybergs hemtrakt inhämtat, synas alla skäl finnas för att dessa miljoner endast äro till i den påstådda arfvingens fantasi. J. O. har lämnat hennes inlaga utan afseende.

Rått öfverfall mot militärbil. Den 10 nov. häktades af kronolänsmannen Knut Jeanson i Norrtälje drängen Otto Efraim Eriksson och införpassades till kronohäktet därstädes. Han hade nämligen dagen förut på allmänna landsvägen mellan Norrtälje och Grisslehamn öfverfallit fyra officerare, hvilka passerade i en automobil och med tillhygge tilldelat två af dessa svåra blessyrer. De skadade äro kaptenen vid Svea Lifgarde J. E:son Toll och kaptenen vid Svea artilleriregemente grefve Adolf Hamilton.

Utländska lifsmedelsuppköpare operera i Tärnatrakten. Kronolänsmannen K. J. Lundberg i Tärna anmäler i skrifvelse till länsstyrelsen i Umeå, att utländska lifsmedelsuppköpare besökt Tärna och upphandlat omkring 400 nötkreatur och lika många får, hvilfka forslats nedåt landet och sedermera exporterats. För närvarande uppträda i Tärna tre renuppköpare, af hvilka en köpt 500 renar att slaktas i Tärna och ytterligare ett par hundra att slaktas längre ned vid järnvägen. Länsmännen påpekar befolkningens nödläge och hemställer om åtgärder från länsstyrelsens sida för att få exporten stäfjad.

"Fädernas kyrka", biskop J. A. Eklunds prägtige Hymne, som er blevet ungdomens kristne kampsang i Sverige, om som Danske ogsaa bör kende" — för att citera Berlingske Tidende — har genom Oskar Mellanders i Lund tonsättning af samma sång äfven blifvit känd i Tyskland, där den sjunges i en af R. von Harling gjord täxtöfversättning. Hr M:s musik, som fått väckert erkännande från olika håll och af "Leipziger Zeitungs" musikkritiker bl. a. karaktäriseras som 'das schlichte, echt empfundene Lied', är intagen i den på C. W. K. Gleerups förlag utgifna 'Kyrkklockan'. Herr Mellander är bror till mr Axel Mellander i Pembroke, Ont.

Hemsk grufolycka. En hemsk olyckshändelse har inträffat vid Vartorps grufvor å Vikbolandet. En vid grufvan nyligen anställd träarbetare vid namn Fredrik Andersson skulle tillsammans med en kamrat begifva sig ned till en arbetsplats å 270 meters djup, belägen omedelbart öfver vattnet på schaktets botten. Då hissen hunnit till 160 meters djup och A. såg vattnet blänka i mörkret under sig, trodde han, att man redan var nere vid arbetsplatsen, men att något fel uppstått på hissen, så att denna ej kunde stannas. Gripen af förskräckelse kastade han sig därför ut ur hissen i afsikt att hoppa till en vid sidan befintlig brygga. Han störtade emellertid ned i schaktet och ljöt en ögonblicklig död.

En uppseendeväckande kontrovers mellan en svensk torpedbåt och en tysk jagare inträffade tisdagen d. 16 nov. i farvattnen söder om Landskrona och omnämndes i korthet i gårdagens middagsupplaga. Tisdag morgon utgick svenska torpedbåten Pollux för att enligt order medfölja engelska ångaren Thelma, hvilken sedan krigsutbrottet legat i Trälleborg och nu var på resa till Göteborg för att där intagas i docka. Thelma fördes af svensk lots och hade engelska flaggan hissad. För att förhindra några obehagliga händelser i svenskt territorium hade vederbörande myndigheter medsändt den svenska torpedbåten, som mötte engelsmannen på svenskt vatten, i närheten af det tyska minfältet, hvarpå de två fartygen med en fart af omkring 6 knop fortsatte upp genom sundet, så nära kusten som möjligt. Allt gick väl till dess man kommit upp på en linje mellan Barsebäck och Landskrona och där fortfarande befann sig på svenskt vatten. Då dök plötsligt på afstånd söder ut en tysk jagare upp. Med en fart af ungefär 26 knop höll han ned på de båda fartygen. Han var beteckned med W. 132. Fortfarande med samma höga fart passerade han tremilsgränsen och närmade sig hastigt. Från Pollux iakttogs nu med stor förvåning, att tysken hade hissat den internationella signalen: "Stoppa ögonblickligen, annars skjuter jag", en signal, som var adresserad till engelsmannen. Båda fartygen fortsatte emellertid ända till dess tysken, som saktat farten, kommit fram på 100 meters afstånd från Pollux, som i sin tur låg omkring 100 meter från engelsmannen. Chefen på Pollux, löjtnant K. Rudberg, lät nu blåsa ställning vid kanonerna. Den svenska servisen intog ögonblickligen sina platser. Allt var klart för att möta hvarje eventualitet. Äfven tysken hade sitt folk vid pjäserna. Han signalerade till engelsmannen att ankra, en order, som den efter meddelande från Pollux ej åtlydde. Klockan avr nu 3.30. De båda örlogsfartygen hade så småningom kommit hvarandra så nära, att man kunde i megafon meddela sig med hvarandra. Från Pollux, som lagt sig mellan tysken och engelsmannen, ropade chefen på tyska i megafonen till den tyske befälhafvaren, att man nu befann sig på svenskt territorium och att från den svenska torpedbåtens sida alla medel skulle användas för att hindra uppbringning. Efter mottagandet af detta klara besked nedhalade tysken sina signaler och blef liggande på platsen i omkring 10 minuter med kanonerna riktade mot Pollux. Under tiden hade från Pollux åt engelsmannen gifvits order att fortsätta, hvarpå Thelma åter ångade i väg uppåt sundet. Slutligen omkring kl. 3.45 afgick den tyske jagaren söderut utan att dess befäl lämnade någon som helst förklaring eller ursäkt. För att exakt kunna konstatera platsens karaktär af svenskt territorium hade Pollux kvarblifvit och låtit Thelma ensam fortsätta. Ytterligare två svenska torpedbåtar, nämligen Perseus och Vesta, som tillkallats, kommo efter en stund till platsen. De af de svenska örlogsfartygen gemensamt utförda observationerna ådagalägga med all klarhet, att platsen befinner sig på svenskt vatten. Det passerade har inrapporterats till sjöförsvarsdepartementet.

NORGE.

Norskt exportförbud på sill. Genom resolution har nu bestämts, att utförsel från Norge af salt sill, alltså ej blott fetsill, tills vidare skall vara förbjuden. Utförsel häraf kan dock äga rum, om vederbörande exportör vid utförsel inbetalar till tullmyndigheterna en viss afgift. Bestämmelsen har redan trädt i kraft. Man har i Norge äfven till behandling frågan om utförselförbud för färsk sill.

FINLAND.

Mystiskt anhållande. Föreståndaren Bäckström för speditionsfirman Viktor Ek i Torneå, har anhållits af gendarmer och bortförts, obekant hvarthän. Anledningen uppges vara, att han skickat rapskakor till Tyskland. Visitation har anställts i Bäckströms bostad.

Svenska skonare strandad. Skonertskeppet Lydia, hemmahörande i Sölvesborg, på resa från Rönne och Kalmar till Mäntyluoto, har strandat vid Torngrunds båk utanför Kristinestad i Finland. Besättningen är bärgad. Fartyget blir sannolikt vrak. Närmare underrättelser saknas.

Nordbor i Förenta Staterna.

Vansinnig. Mrs Anna Carlson i Grover, Wis., har blifvit vansinnig och afförts till dårhuset i Oshkosh.

Guldbröllop har i dagarne firats af mr och mrs Chas Bowgren i Geneva, Ill., och mr och mrs Anders Wicklund i Easton, Cal.

Nordquist tog priset. Vid den "corn contest" som nyligen hölls af Iowa Equal Suffarge association tillerkändes första priset J. E. Nordquist i Des Moines.

50-årsdagen af sitt bröllop firade mr och mrs Lars Moline i Willmar, Minn., den 19 nov. Många gäster hade infunnit sig, och de gamla fingo mottaga vackra presenter.

Sitt 30-årsjubileum firade den 2—5 dennes svenska lutherska Elimsförsamlingen i Pullman, Ill., och höllos med anledning häraf en rad stora möten i den vid Forest ave. och 113th st. belägna kyrkan.

Nytt bolag. Scandinavian Industrial Company i Chicago har i dagarne af A. R. Grosstephan, George E. Q. Johnson och Maurice Kozyns inkorporerats under statens lagar med ett grundkapital af $2,500.

I ett gasfylldt rum i huset 5534 Briadway, Chicago, där han hade sitt kontor, påträffades 37-årige fastighetsmäklaren Otto Jacobson härom dagen död. Eftersänd läkare kunde endast konstatera dödsfallet.

Valdemar Skoglund, som sedan närmare tre år tillbaka varit medarbetare i Svenska Tribunen-Nyheter, frånträdde nyligen sin plats för att ingå i Förbundets Veckotidnings redaktion. Nils G. Peterson har inträdt i denna tidnings redaktion för att fylla ledigheten efter Skoglund.

En vacker donation till Rockfords (Ill.) blifvande naturhistoriska museum har gjorts af mr och mrs Peter Paulsen, 827 Maple st. De ha nämligen till museet ifråga donerat en utsökt samling geologiska fynd, snäckor och fåglar, hvilken samling de själfva gjort ute på Stilla hafskusten.

Ett mystiskt dödsfall inträffade nyligen i norra delen af Chicago. Daniel Olson, som hade sitt hem i 830 Diversey Parkway, afled nämligen härom natten helt hastigt under symtom som tydde på förgiftning, och fann sig den eftersände läkaren af den anledningen föranlåten att underrätta coronern, hvilken äfven senare bestämde att en undersökning skall hållas den 15 dec. O:s moder är öfvertygad om att det var förgiftning som förorsakade dödsfallet.

En ny Edison. En af eleverna vid North High school i Worcester, Mass., David N. Hedlund har redan, fastän blott 15 år gammal, väckt berättigad uppmärksamhet genom sina experiment med trådlös elefonering. Han har sedan en längre tid tillbaka varit sysselsatt både tidigt och sent med att studera gnisttelegrafi. Då han kommit på det klara med de principer, som ligga till grund för denna uppfinning, beslöto han och hans kamrat Oliver Granquist att taga upp saken. Det var ej en leksak, och gossarna ansågo det ej häller vara en lek. De arbetade med fullaste allvar och resultatet blef att de härom dagen kunde, med tillhjälp af sina uppfinningar för en kort tid sedan kunde samtala med hvarandra på ett afstånd af 300 fot. Nu ha de kommit så långt att de utan svårighet kunna samtala på mer än en mils afstånd. De ha, sporrade af sina redan gjorda framgångar, ganska stora förhoppningar. Dessa svenska gossar torde med tiden komma att göra sig ett stort namn på detta område.

Prof. Birger Sandzén i Lindsborg, Kans., är medlem af en komité, bestående af fem Kansasartister, för utarbetandet af förslag till stadgar för en blifvande konstförening i Kansas.

Ett bloddrama utspelades nyligen i Los Angeles, Cal., i det att målaren Thomas Gardner, 38 år gammal, med en knif stack ihjäl sin hustru Tilda Lindquist-Gardner. Osämja har en längre tid rådt mellan makarna, och på mordkvällen hade mannen kommit hem och funnit hustrun ute och kvällsmaten inte färdig. Häröfver blef han uppbragt, och gräl uppstod senare som slutade med att mannen fick tag i en stor slaktarknif, och med denna tillfogade han husrun så svåra sår att hon däraf senare afled.

Ett hemlighetsfullt mord. I Portland, Ore., anträffades härom kvällen en koffert som kastats i Willamettefloden, liket af en man, hvilken af alla tecken att döma mördats. I fodret på den mördades rock fanns namnet John Lind, och pastor John Ovall anmälde sedan för polisen att han kunde identifiera den mördade såsom en svensk skräddare från Boston, Mass., hvilken söndagen förut besökt hans kyrka och efter gudstjänsten presenterat sig själf som John Lind och då uppgifvit att han kommit till Oregon för att köpa en farm. En viss George Bartholomew, kock och kypare, hvilken haft anställning i Seattle, Portland och San Francisco, eftersökes nu af polisen som misstänkt för mordet. Han lär under flera veckor före mordet träget ha umgåtts med den sedan mördade och skall äfven ha varit dennes rumskamrat i det rum, där mordet begåtts och liket stoppats i kofferten. Lind anses ha medfört en större penningsumma för inköp af en farm, och begäret efter dessa pengar har troligen varit driffjädern till mordet. Något som ännu mera invecklar saken, är ett telegram från polisen i Boston, att en John Lind, förman i en lådfabrik i Boston, Mass., på beskrifningen igenkänt den omtalade med namnet John Lind märkta rocken såsom en, hvilken för sex månader sedan stulits från honom af en luffare. Möjlighet föreligger således att edn mördade endast är en bedragare, som utgifvit sig vara Lind.

Take The Soo Line To Sunny Los Angeles or Florida

Leave WINNIPEG 5 P.M. Ar. Minneapolis 7:15 A.M. Ar. St. Paul 7:55 A.M.

Through Cars From Twin Cities

Safety & Courtesy All-ways

J. C. PETERSON Gen. Agt. 222 Bannatyne Ave.

A. G. Richardson, City Passgr. Agt. Main & Portage. A. Calder & Son, 663 Main St.

GET YOUR RESERVATIONS EARLY

SOO LINE

CANADIAN NORTHERN RAILWAY

Genomgående passagerartåg

TILL

CANADIAN NORTHERN

VANCOUVER

börjar den 21 November

Standard elektriskt belysta tåg.

Lämnar WINNIPEG, Söndag, Onsdag och Fredag kl. 10.30 e. m.
Lämnar PORTAGE LA PRAIRIE, Måndag, Torsdag och lördag kl. 12.23 f. m.
Lämnar DAUPHIN, Måndag, Onsdag och Lördag kl. 4.45 f. m.
Lämnar SASKATOON, Måndag, Onsdag och Lördag kl. 3.28 e. m.
Lämnar EDMONTON, Tisdag, Fredag och Söndag kl. 8.00 f. m.

Den närvarande förstklassiga trafiken till Toronto och östra Canada uppehålles.

Biljetter, sofplatsbeställningar och fullständiga upplysningar af alla Canadian Northern agenter.

Six Splendid Routes Home For Christmas to Eastern Canada and United States Low Fares

Ask The Agent For Special Literature

J. C. PETERSON - General Agent - WINNIPEG

J. R. GEHREV, Dist. Passgr. Agt. WINNIPEG — A. CALDER & SON, 663 Main St. WINNIPEG — H. T. DUFFY, District Passgr. Agt. MOOSE JAW — J. E. DOHERTY, Traveling Agt. WINNIPEG — W. R. SHELDON, District Freight and Passgr. Agt. CALGARY — J. H. MURTAUGH, Traveling Agt. EDMONTON

SOO LINE

CANADIAN NORTHERN RAILWAY

December Exkursioner

1915

Östra Canada

DAGLIGEN, DEC. 1 till 31.

Liberala uppehåll. Första klass biljetter. Val af route. Tre månaders gräns.

MYCKET LÅGA RETURPRISER TILL ATLANTHAMNAR

i samband med ångbåtsbiljetter med alla linjer till

GAMLA LANDET

DAGLIGEN, DEN 15 NOVEMBER TILL DEN 31 DECEMBER.

FEM MÅNADERS GRÄNS.

Ny Canadensisk Route

MELLAN

WINNIPEG OCH TORONTO

Standard elektriskt belysta tåg. Alla modärna bekvämligheter.

Upplysningar och biljetter från CANADIAN NORTHERN AGENTER.

R. CREELMAN,
General Passenger Agent, Winnipeg.

BILJETT-KONTOR I ALLA STÖRRE STÄDER.

REGINA—Eleventh Ave., midt emot Post Office, Phone 1942
SASKATOON—Hörnet 2nd Ave. och 22nd St., Phone 2455
W. M. Stapleton, District Passenger Agent
EDMONTON—McLead Bldg., midt emot Post Office Phone 1712
PRINCE ALBERT—Canadian Northern Station
BRANDON—Station Building, intill Prince Edward Hotel
WINNIPEG—N.W. Hörn. Main & Portage, Phone Main 1066
CALGARY—218 Eight Avenue West

Skärgårdsoriginal

af Albert Engström.

Den styfvaste hundoljekokare Roslagen ägt i mannaminne är Erik Österman på Rönnskär. Gammalt folk påstår det med bestämdhet och begagnar sig af hans kunnighet, ty ingenting i hela världen tätar stöflar så bra som hundolja, människor må nu prata om stenkolstjära eller talg och sältran och vax så mycket de vill. Stenkolstjära äter på lädret och tranen går tvärs igenom de gröfsta sulor och klibbar på insidan. Vax är bra — visst är det bra, men det håller sig på utsidan och nöts bort. Och det är väl inte meningen med skosmörja.

Han börjar bli gammal nu, Erik Österman, men han kan inte se en hund utan att säga för sig själf: — Där springer en stop hundolja! Och kan han komma öfver någon hund, så lägger han strandvrak under gryan och sätter fyr och lagar i ordning grejorna och laddar sin gamla omborrade Remington och sätter ett skott räfhagel i skallen på hunden. Sedan är det bara att koka och skumma flott alldeles som när man kokar ejder eller skrak, fast för den här mixturen behöfs inga lagerbärsblad. Den klarar sig ändå fast den blir gyttjig.

Erik Österman är jägare också, som man måste bli i skärgården. Alltså har han hund, men den låter han sällsynt, innan han gör hundolja af honom. Han har ett särskildt hundslag. Röda som räfvar äro hans hundar sedan minst 50 år tillbaka, och för dem skjuter han fågel. Hvar skärgårdsbo vet att fågeln slår för röda hundar. Har man vätter ute, behöfver man ingen skäre. Man sitter lugn emot berget, medan hunden luskar fram och tillbaka i stranden. Det slår aldrig fel, att fågel icke fäller. Sjöfågel måtte ha någon särskild kommunikation eller som släktskap med onda rackor. Och när den förbjudna tiden kommer — så'nt tokeri folk hittar på! — och ejdern kallas säckfågel, då kan man ofta få se Erik Österman med säck på ryggen knalla upp från bryggan med kurs på kyrkhyn. Ty skolläraren och bagaren äro fasare och äro så vidskepliga, att de tro ejdern kunna förbjudas. Det går inte att förbjuda ejdern på Rönnskär, så länge Erik Österman vill ha något färskt att bryta af med emot saltströmmingen. Men att han säljer tjufskjuten fågel åt sommargästerna i Kyrkbyn på Lagaron, det kan icke läsaren förlåta honom.

Österman äger Rönnskar och kan lefva på fisket. Han har 30 siknät, i hvilka äfven aborre kan fångas, och han är mannen att sköta fiskbragderna. Han kan lägga ut ensam och ta opp i hög sjö, men då måste han ha tänderna till hjälp, och han har 32 sådana — eller kanske 64 — afnötta till andkötter, men friska och starka, hvilket är snusets förtjänst.

Men han äger också Finnskäret — så kalladt emedan hans farfar hittade en död finngubbe där infrusen i ett iskäl en vår efter säljakten. Finnskäret är ett högt skär med ljung och mossar utan ett träd. Men där växer hjortron. Och hvar man vet, att det är liksom en strid mellan hjortron och ljung. Får ljungen öfverhand, eller porsen eller andra växter, så kvafvas hjortronen. Därför bör man, när vinden är lämplig och torka råder, bränna af skäret. Man tänder lovart på några ställen och låter det brinna. Då brinner det odugliga bort och nästa år få hjortronen öfverhand, ty hjortron äro starkare och fastare i jorden än någon annan växt. Men det måste blåsa bra och länge.

När hjortrontiden kommer, seglar Österman i sin sump till Möja och hämtar sin syster, som är änka efter fullvaktmästare Bogren, och f. d. båtsman Däfvert, som är enögd och har fattigunderstöd. Dessa båda gamlingar plocka på två eller tre dagar af hjortronen, hvilka Österman skickar in till fru Hagberg på Munkbron. Förtjänsten blir afsevärd, ty hjortronsylt är herrskapsmat, och finnskärshjortronen kunna jämföras med de bästa småländska eller norrländska. Dessutom har i en längesen svunnen tid ett kärleksförhållande varit rådande mellan änkan Bogren och båtsman Däfvert. Af denna ännu ej mögliga sympati begagnar sig Erik Österman, ty båda äro villiga och lifvet i fiskarstugan på Finnskäret varder dem ett efterlängtat kajas med kärlek som underlag och sik som materiell föda. Ej ens aanan sup saknas icke. Ej häller det lifgifvande kaffet med inmängt äkta stockholmsbrännvin. Och hampar det sig väl, kommer Österman in om morgnarna med en ejder eller ett par alfågiar. Då står röken tjock ur fiskarstugan och en lukt af färskt utbreder sig öfver ängden och de sorlande vikarna.

Erik Österman har en fru. En gång för länge sedan kom han på henne med rackartyg och kärleken dog. Den sprattlade litet som en abborre gör, då man gallspränger honom, men sedan blef det slut. Och nu gå Österman och Lotta och titta på hvarandra som ett par galärslafvar, som bära hvar sin ända af samma boja och hata hvarandra. Ibland ser man mord i ögonen på dem båda, men hvar och en gör sin plikt och uppfyller sina skyldigheter. Lotta sköter laxnotens ena tåg och hoppar på klipporna som en ekorre, fast hon är nära ätti år. Hennes ansikte är brunt som ett huggormskinn och näsan gör en gest ut åt fjärdarna som när man kastar en sten. Inga tänder har hon kvar, men den kokta strömmingen benar en roslagskäring med tungan, så hvad näringen beträffar, reder hon sig. Men hennes bruna ögon stirra ut mot något som kunde ha händt en gång för länge sedan, och rynkorna kring munnen tala ett språk, som man knapt kan ta fel på.

Nu har jag föreställt alla de handlande personerna i denna enkla skärgårdsberättelse, utom en.

Underlig är hela naturen och oklanderlig i anseende till byggnaden. Åtminstone få vi väl hoppas det senare. Men underligast är kvinnan i sina sympatier. Åtminstone ha vi män icke fått tillräcklig begåfning att förstå lagarna, efter hvilka hon inriktar sin kurs genom lifvet.

Nedåt Husaröleden bodde skomakar Carlsson, en framstående man i sin egenart. Hans skor och stöflar voro berömda för täthet och i öfrigt godt arbete. Han gjorde också helgdagsstöflar och förstod att lägga i knarrläder bättre än någon annan mellan Landsort och Söderarm. Han var välkänd i hela skärgården och när han seglade förbi i sin grönmålade finnbåt, sade till och med barnen: — Titta där kommer skomakarn!

Men alla undrade öfver att Carlsson kunde reda sig själf, ty han hade ett svårt lyte. Han hade en gång i sin ungdom tröttnat på skomakeriet och tagit hyra på ett skonertskepp från Väddön. En stormnatt rakade en rå ned och krossade hans högra ben. Han kom på lasarett i Riga och ville icke låta amputera benet. Nu gick han med krycka under högra armen, med resterna af benet slingrade om kryckan, och med käpp i vänster hand. Men han hoppade omkring som en tätting, särskildt då han fått några glas i pälsen, gick i båt och ur båt som hvilken jungman som hälst och seglade som om han varit barnfödd med rorkult i näfven.

Det var icke nog med att han var skomakare och seglare. Han var uppfinnare också, och den egenskapen hade han ärft efter sin far, som varit skeppstimmerman och användt sina sista 20 år på att uppfinna ett perpetuum mobile. Nu är det vanligt, att i aflägsna trakter af skärgården likaväl som inne i landet ensamma fördettingar syssla med detta problem, hvilket med all säkerhet kräfver en ovanlig energi, klar hjärna och jämnmod inför de svårigheter, som nödvändigtvis måste uppresa sig för forskaren under arbetets fortgång. Emellertid hade Carlssons fader aflidit utan att ha nått målet. Hans maskin gick knappast om man vefvade på den, trots blytyngder och öfverfall och listigt smorda hjul. Nu stod evighetsmaskinen i Carlssons sjöbod som ett skelett och talade högljudt om människoandens begränsning.

Men Carlssons faders själ fortlefde i Carlson, och redan som skomakarelärling började han syssla med mekaniken. Som modernare människa sökte han likväl icke högre dimensioner än våra vanliga borgerliga tre, och resultatet af denna praktiska läggning vart icke dumt. Han gjorde en ångmaskin, byggde en kvarn, bättrade på tröskverk och hamnade slutligen på äldre dagar i elektricitetens armar. Han var en praktiskt anlagd man och medförde på sina skomakarexkursioner en af honom själf förfärdigar elektricitetsmaskin, som ofelbart botade gikt och hufvudvärk hos kvinnor i den farliga åldern. Ty äfven i skärgården komma de utpinade, utarbetade stackars hustrurna till en skiljeväg, som de icke få välja själfva. Så hårdt och obevekligt är lifvet.

När motorerna började användas, förfärdigade Carlsson ett par vattenskidor, som framdrefvos med fotogen — plats för 4 personer och ett bord. Denna farkost kapsejsade en gång, då ett gladt sällskap på 9 personer hade plockat sig in i rummet för fyra. Alla räddades utom vehikeln, hvilkens ihåliga träskidor sprungit läck. Den ligger på många famnars vatten någonstans mellan Trekanten och Marön, om läsaren till äfventyrs vill återupptaga driften.

Emellertid insåg skomakaren, att han passade bättre på realitetens fasta mark än i spekulationernas blåa rymder. Nu var han, gråhårig och bitter af halfsulning och missräkningar, ägare till en fotogenmotor af det minsta slaget, inmonterad i den grönmålade finnbåten. Han reste som hvilken grossnandlare som hälst, när det var vackert väder, men när det blåste storm fick han krypa under land. Han insåg sin egen och motorbåtarnas begränsning, men apparatens smattrande eggade honom och liksom höjde honom socialt.

Nu kommer jag snart till intrigen i denna historia. Icke ens den intelligentaste af mina läsare torde ha genomskådat, att skomakar Carlsson just var den, som en gång i tidernas begynnelse trängt sig emellan Erik österman och Lotta. Han var mycket yngre än hon, men sådant hindrar ju icke. Och kanske var det hennes moderliga instinkter, som kommo henne att ägna sig mer än tillbörligt åt krymplingen. Hvad vet jag? Men äfven ute i hafsbandet glöder hösten och vårblomster ränna upp nära nog ur hårda graniten.

Erik Österman hade en gång på Mässingstången i Stockholm lofvat att skjuta skomakaren vid första bästa tillfälle — — —

Men så var det en svart natt på Rönnskär. Det blåste som om alla vindar kommit öfverens om att enas om en enda sak — att skjutsa stugan ut och bort från skäret. Erik Österman hade samma dag kommit hem från Finnskäret med hjortronen och syster sin och båtsman Däfvert, och Lotta höll just på att halstra sik på spisgloden.

Då hördes plötsligt slag på förstudörren. Erik Österman gick ut.

Något svart och kvidande kröp på bron.

— Hvar ä ja' nånstans? sade en röst.

— Å fan, ä dä skomakarn! Hva har du å göra här?

— Jag såg ljuset å styrde rakt på 'et, å nu ligger båten å hugger nere i stenarna. Hvar ä ja?

— Jo, du skobekare, nu ä du just hos ärkefienden, sade österman, å vill du träffa käringen, så locka på 'na. Men här har du inget kvarter, så mycke du vet dä!

— Å kära hjärtanes, ä dä österman, kära söta! Men ja tappa krycka när ja steg i land å ja kan rakt inte reda mej utan den. Aj, sån en storm, å inte sir en två um ifrån ögona. Men österman, kan han inte hjälpa mej å bärga båten — han ska välan va människa! Kan ja hjälpa att det finns tokiga fruntimmer, å för räxten ha ja inte sett 'na på 30 år. Han ska välan ha barmhärtighet, österman lille söte goe!

Österman tog sig en funderare.

Nu kunde jag ge dej ett tjyfnyp, skobekare, å sänka dej å låta båten drifva, men ja ä en kristen människa. Däfvert! — skrek han, to stormlyktan å kom ut å rädda en skobekare! Nu tror du, du får ilgga på kammaren, skobekare, men i vebon ska du ligga —

— Ja jösses hvar som hälst, snälla söta, men bärga båten, människer!

Däfvert kom ut med lyktan.

— Ta å ro skobekarns båt ner i lä ve sjöboden å förtöj i ringen ve gistgården å lägg en akterända om järnsprinten i berget midt emot å si ätter om du sir nån skobekarekrycka i drift — — —

— Tack, kära söta — — —

— Å kryp in nu, skobekare! Stark ä du i armarna, så du kan komma in som herrskap te käringen. Titta, Lotta, han kommer in rakt som en gråsäl på framskräflingarna. Titta tocken fästeman du har, käring!

Carlsson kom verkligen in som en gråsäl.

— Gokväll, kära söta, å förlåt mej, men stormen rår en inte på. Ja va rakt nära på å bli borta, men jag såg då lyste å ja styrde rakt på land — gokväll Lotta å gokväll Fia Bogren — ja då ä ett väder — han såg ut som han skulle svänga på sydosten, annars skulle ja inte gett mej ut, men

(Forts. å sid. 11.)

Så går det till.

Så här går det till på vår syndiga jord:
En massa pratar fåvitska ord
och en massa pratar kloka
så det låter som tryckt i boka.
Och de fåvitska säga: vi ha rätt!
Och de kloka: Hvad är nu det för sätt!
Och därmed råkar de fåvitskes ätt
i luften på ätten af kloka,
tills bägge sjoka och ojämt och moka
gräl på hvar sitt trefliga sätt.

Och vill du ha kung och annan republik,
och ingen vill va fattig men mången rik.
Och somliga vill pråla och vara för mer
och säga: Vi styr för er! —
Och somliga vill nog ha för hustru och barn,
men så säges: stopp! Sätt bojor på karn,
och trilskas han med oss kommer faen och tar'n! —
Och somliga vill dansa och somliga le...
Men då kommer något som kallas kommitté
och tittar på sne.
Och somliga vill ta sig en sup till maten —
men ve den krabaten,
tredubbelt ve! —
för då kommer lagen och staten
och kloka och vattenklara nökterheta, se! —
Men en del vill åtminstone tänka i fred
och tycka sitt eget tycke för sig,
— i helsefyr! Då blir det krig!
Och kloka och tokar ställa upp på led
och slåss med käftar och fraser
om förbud, förnuft och ukaser.

Ja, så går det till på vår syndiga jord
som hela rulljangsen var oljad och smord,
tills ändtligen Dön en vacker dag
förnuftig och kall gör i saken slag
och tar sin kvast och sopar ihop
hela det larmande gänget och vräker
allt i hög i sin grop.

Hjalmar Wallander.

Den kloke amerikanen.

Af Hasse Z.

En dag sade min hustru:

— Det har flyttat in en ny familj i våningen inunder.

— Ser ut? sade jag.

— Ingenting vidare. Hon fet, han banal.

— Piano?

— Ja.

— Grammofon?

— Ja.

— Lägg dubbla mattor i mitt rum och låt genom pigan förstå att vi kunna Bullerlagens alla paragrafer utantill.

Familjen i våningen inunder störde mig inte mycket. De spelade piano, då och då, för att jag skulle få höra att de hade råd att ha piano. Grammofonen föreföll hes. Frun var verkligen rätt fet, men såg hygglig ut. Mannen var grosshandlare och kom sent hem om nätterna. Då gnatade de. Men så är det ju i alla familjer. Jag hörde allt, hvad de sade hvarandra, och konversationen afvek högst obetydligt från hvad jag hört af föregående familjer i samma våning.

Men en natt hände något. Jag hade gått till sängs tidigt, som jag brukar, då jag väcktes af ett buller. Någon knackade någonstans. Jag sprang upp och öppnade dörren. Nej, det var icke där. Jag lyssnade. Knackningen började på nytt. Den kom från våningen inunder. Man knackade i taket upp till mig.

Jag blef road och intresserad och följande ögonblickets instinkt knackade jag tillbaka i mitt golf. Då hörde jag en kvinnoröst som tydligt sade:

— Var god och kom ned till mig!

Jag stod midt på golfvet, lätt klädd, som man är då man stiger direkt ur sängen. Jag frös om benen och började klåda mig. Huset var tyst. Min familj sof. Då jag var färdigklädd, knackade det på nytt, och då jag besvarat knackningen, sade rösten:

— När kommer ni?

— Strax, svarade jag, och så smög jag mig ut i tamburen, öppnade dörren och gick ned till våningen inunder.

Frun som knackat stod i sin tamburdörr. Vi sade ingenting till hvarandra. Tyst gick jag in i våningen.

Elektriska ljuset var tändt i en sal, som låg under min. Damen som var fullt klädd, hon tycktes icke legat denna natt, bad mig sitta ned. Jag gjorde så i det jag sade:

— Jag måste medge att detta är en nog så ovanlig händelse i mitt lif. Hvarmed kan jag stå till er tjänst?

— Ni skall vänta här, tills min man kommer hem. Jag törs inte vara ensam. Jag har väntat på honom i 4 timmar, och jag står inte ut med detta att sitta uppe och vänta hvar natt!

— Er man är kanske upptagen af viktiga göromål, som hindra honom att komma hem, sade jag. Sådant händer äfven mig någon gång.

— Jag känner de göromålen, sade damen. Var så god, här har ni tidning att läsa. Behagar ni lägga patience så finns det kort eller vill ni dricka en whisky?

— Min fru, sade jag, jag vill gå och lägga mig. Jag är van att sofva så här dags. Det är orätt af er att väcka mig — jag går upp till mig.

— Ni kan väl icke lämna en dam ensam midt i natten?

— Jag måste tyvärr göra så med många ensamma damer. Min hustru är också ensam. —

— Hon sofver.

— Jag vill hoppas det.

I detsamma hörde vi en nyckel sättas i tamburdörren. Försiktigt och stilla som en gift man gör det, då han kommer hem om natten.

Det dröjde några ögonblick, han tog af sig hatt och rock, men så stod han i dörröppningen till salen. Ögonen blinkade mot ljuset, och han andades litet tungt efter de två trapporna. Han var röd i ansiktet och hela hans uppsyn uttryckte en djup och stor förvåning. Slutligen sade han:

— Hvad gör den här karn här midt i natten, Jula?

— Låt mig förklara, sade jag.

— Jag har icke talat vid er, sade mannen och höll sig i dörrposten. Min hustru skall svara!

— Gustaf, sade Julia, jag var så ensam, jag väntade på dig i 4 timmar, jag blef så orolig att något händt dig, jag visste inte hvad jag tog mig till, så knackade jag i taket och bad honom komma ned. Jag kunde inte vara ensam. Jag tänkte just bjuda på en whisky, då du kom.

Gustaf tog ett steg fram på golfvet och sade:

— Du — bjuder — främmande — personer — på — whisky — då — jag — är — borta!

— Låt mig gå upp och lägga mig, sade jag, jag är så sömnig.

— Var så god! sade Gustaf, utan den artighet i tonen som man är van vid hos en värd.

Jag gick upp, smög mig in, klädde af mig och gick till sängs.

Hvad han sörjde öfver?

Gamle Olle Björkqvist ligger för döden. Doktorn har sagt honom, att han kan inte lefva mer än en dag till. Mor Brita sitter vid sängen och ser lessen ut.

"Ä' du nöjder å få dö, Olle?"

"Töst, käring! Ho kan va' nöjder när en vet att där ä' minst en kanna kvar på kuttingen som ja' tog hem en vecka för' detta eländet började."

Jag låg länge och lyssnade, men jag hörde intet från våningen inunder. Allt var tyst och stilla.

Hvilken slug liten kvinna, tänkte jag, — hon tvingar mannen att komma hem i tid om nätterna. Hädanefter blir han en dygdig äkta man.

Säkert! Och därtill har jag varit henne behjälplig. Jag har varit en dålig kamrat — jag ångrar att jag gått ned. Så föll jag i sömn.

Gustaf kom hem ordentligt hvarje kväll en lång tid. Jag hörde huru de pratade och skämtade innan de gingo till sängs.

— De äro lyckliga tänkte jag, och det är din förtjänst!

Men en natt — vid tretiden — väcktes jag på nytt af ett buller. Jag satte mig upp i sängen. Det knackade i golfvet. Jag knackade tillbaka och så lyssnade jag. Om ett ögonblick hörde jag Julias röst:

— Var god och kom ned till mig!

Jag lade mig på golfvet och svarade:

— Jag kan inte komma ned, jag har vrickat min fot. Kom upp till mig i stället!

Det blef tyst, så svarade Julia:

— Jag kommer!

Först tände jag elektriska ljuset och klädde mig. Så smög jag ut i tamburen, öppnade och släppte in min granne.

— Gå tyst, sade jag, min hustru sofver.

Julia gick in och vi sutto midt emot hvarandra alldeles som nere hos henne.

— Är han ute i natt igen, sade jag.

— Ja, han har börjat igen! Han måste ha en läxa!

— Fru Julia, sade jag, jag skall berätta er en liten historia. Jag hoppas att jag hinner den innan er man kommer hem och min hustru vaknar. Jag måste berätta er denna historia, för att vi fullt skola förstå hvarandra. Hör nu på:

I Amerika stod en man inför rätta anklagad för otrohet mot sin hustru. Bevisen voro öfverväldigande och juryn som skulle döma mannen — de voro alla gifta karlar — var färdig att sammanträda, då mannen anhöll att privat få göra hvarje juryman ett meddelande, som var af stor vikt för målets afgörande.

Domaren gaf mannen denna rätt och den anklagade hviskade helt hastigt något i örat på hvarje juryman.

Juryn sammanträdde och efter en kort öfverläggning frikändes mannen.

— Hvad hviskade den uslingen?! sade Julia, som hört min berättelse med starkt intresse.

— Inte nu, sade jag, vill jag säga Er det, åt er man skall jag säga det — jag hör hans steg i trappan!

Julia hade rest sig och tagit ett steg mot dörren.

— Kom, sade jag, låt oss möta honom!

Jag tog henne vid armen och förde henne ut genom tamburen och ned för trappan. Trappljuset brann och i förstugan stod Gustaf med hatten på nacken och tamburnyckeln i sin hand. Högst förvånad såg han på sin hustru som stod där stödd mot ledstången.

— Nu fru Julia, sade jag, kan ni få veta hvad amerikanen sade till sina jurymän: We married men stand together!*) sade han. God natt!

Dagen därpå mötte jag Gustaf på gatan. Han hälsade mycket vänligt och vi smålogo mot hvarandra som fordom augurerna, som nu de äkta männen.

Julia var rätt fet.

*) Vi gifta karlar hålla ihop! (Öfversättning för den icke språkkunnige läsaren.)

Svenska folket och svampen.

I Stockholms Dagblad berättar signaturen Waldeck:

Jag var en gång ute på fotvandring i Värmland.

Gick på natten genom en skog och plockade härlig Karl Johanssopp. Kom nästa dag till en stuga, bad få låna eld och stekte svampen. Mumms.

Husfolket satt och såg på. Ingen hade hindrat mig att begå vanvettet. Men familjen och tjänarna sutto i en krets när jag åt. Färdiga att skicka efter präst och länsman.

Jag lefde emellertid. Och sökte göra propaganda för svampen som näringsmedel. Men det lax inte. Inte en bit ville någon smaka.

— De kan la löckas en gång! — utlät sig husfadern.

Och en af drängarna, som inte trodde sina ögon, uttalade allas mening med orden:

— De va en fasen te va fresk!

Dyrare att lefva.

Fru Johanson: "Ja, si, de' blir allt dyrare å dyrare å hva' som inte bler dyrare, de' blir mindre å mindre. För exempel di franska bröan, di blir mindre för hvar da' å snart får man väl bara ett kvitto på att man lämnat pängarna."

COPENHAGEN

Garanterad absolut ren och den bästa tuggtobak i världen.

Behaglig och varaktig, emedan den är tillverkad af den bästa, rika, saftiga bladtobak.

TUGGTOBAK

SKÄRGÅRDSORIGINAL.

(Forts. fr. sid. 9.)

han gick galen väg — hjälp mej opp i sollan, Fla Bogren! Ja å rakt som lite matt — bara nu Däfvert klarar båten — han skulle ösas, för ja fick in svå bra sjöar just som ja tappa fyren under Utterkobben — —

— Ös själf, skobekare! inflikade Österman.

— Jösses, kära söta, ja ger mej i väg i dagningen, ifall han bedarrar. Men ja fryser — —

Skomakarn darrade af kyla.

— Du vill tigga sprit må, din kröppling, sade Österman. Om du inte vore så klen, skulle ja värma dej må farfarskäppen, men du ska slippa, din dåre — ja titta på fästemannen, du Lotta — tycker du inte då å en karl å va gift må?

En glimt, en farlig blixt af hat glödde en bråkdel af en sekund i Lottas gamla ögon. Och så sade hon: — I karltosingar blir aldrig bättre, om I så blir hundra år!

— Blir I bättre då, käringar? Naij, I har samma sinnelag! Hva säjer du Fla, så syster min du ä?

— Ja säjer, att I ä ena ledingar, I karar! å kan du inte ge Carlsson en sup, när du sir att han har nära på lunginflammation, sir du inte att han skälfver som ett löf?

— Naij, så jäven ja ger skobekarn nån sup! Men sjöpälsen kan han ju få låna, för ja vill ingen syndares död. Riv å öej lumpen, skobekare, å sitt inte å glo på Lotta, för då ska du få för gammal ost!

Skomakaren skakade. — Har du inte ett par byxor åt me' — å ett par pjäxer? För ja tror att ja blir sjuk — —

— Då å faen, va en ska ha besvär för tockna där! sade österman, reste sig säfligt och gick ut i förstun. Där svor han en stund för sig själf innan han gick uppför vindstrappan för att hämta persedlarna.

Plötsligt — snabbt som en ung flicka — sprang Lotta fram till matskåpet och tog fram ett lerkrus.

— Si här, Carlsson, ta sej en ordentlig å ta en till ofvanpå! Men jestanes anåda den som säjer nå't åt österman!

— Skål å tack Lotta, sade Carlsson. — Då här är just som lifräddning!

Och han kolkade några djupa tag.

— Då va mat för en sjuk — å tänk att ja skulle stöta på just här, då ä just som Guds finger. Men österman ä förbannad på mej — å då undrar ja inte på — å tänk, ja trodde att ja var midt för Skälharan när ja fick sista blinket ifrån Högarne å ja styrde sydost men sen vet ja inte mer förrän ja fick då här ljuset bakom mej — å tänk, Lotta, då ä mer än tretti år sen — ja tänk va tiden går — —

Däfvert steg in och glodde ilsket med sitt enda öga på Carlsson.

— Här har han krycka, Carlsson! Så nu kan han börja på å hoppa tosig igån. Ho va i drift norrut med strömmen. Då va rakt som en händelse att ja fick tag i'na. Å nu ligger båten klar — han borde betala mej för besväret — åja, göm inte flaskan, Lotta — ja kan behöfva mej en geting må, för ja ä våt som en nors — tack har vari gift!

Österman kom in med sjöpäls, byxor och sälskinnspjäxor.

— Icke vill jag förarga någon af dessa små, citerade han. — Nu får du kläder, skobekare, å sik ska du få, å potatis, men supen ä då ja å Däfvert som tar. Där får du sukta, skobekare, å femti öre ska du ge Däfvert. Den som åker i motorbåt som en grosshandlare, han skall ock betala lika såsom att en grosshandlare, står då i Mosebok. Fram må maten, käring — va faen — står du inte å lipar? Nä hör nu, då va vårt en fjärding strömming! Grätet har du inte gjort sen du rev pepparrot sist, å då va på vårat bröllop. Ta på dej varmt nu, skobekare, å krycka dej fram te bordet — ja vill ingen syndares död!

Carlsson vrängde af sig sin dyvåta rock och lät byxorna falla på golfvet. Hans krossade högra fot hängde snedvriden och oformlig bredvid det friska benet. Och när han dragit på sig österman blaggarnsbyxor och trädt vänstra foten i sälskinnspjäxan, hoppade han fram till fällbordet, där österman just slog i en sup åt Däfvert.

— En får välan inte leka må, frågade han medan tänderna skallrade i hans mun.

— Ja, just därför att du ä en sån ussling, ska du välan få dej en sup, stackare där! Men styr inte på då här fönstret mer för då kan då hända att ja gör dej te ålmat. Så du minns då!

— — — — — — — — — — — — — —

— Å på kammarn kan du välan få ligga därför att du fryser, din kröppling, men då får du också ta må dej ett par stöflar te halfsulning. Lottas skor halfsular du välan gratist, kan ja tro! För då ä då välan värdt — —

— — — — — — — — — — — — — —

— Å en kall sik å en bröknosing kan du få må dej, för ja har kristligt Lotta — ställ in'na för nu hör ja österman hasa ner för trappan! Äktenskapet, äktenskapet, sa' amiral Uggla! Då begriper ja, fast ja aldri tålamod. Men ge dej i väg i dagningen, innan ja ilsknar te! För ja ä sträng, skobekare!

— — — — — — — — — — — — — —

På morgonen gick han på syden. Solen sken och hafvet lyste af allsköns fägring. Dyningen gick hög, men blank. Rönnarna på skäret skreko af färg.

Och skomakare Carlsson, uppfinnaren och krymplingen, satte sin motorbåt i gång, beskådad från bryggan af Däfvert och Fla Bogren, österman och Lotta. När han kommit ett par famnar utanför stenkistan vände han sig om.

— Hör du österman, skrek han, tack ska du ha för husrummet! Å tack ska du ha, Lotta, för supen som ja feck, mens österman var oppe på vinden!

Österman sprang omkring och sökte efter sten. Men krymplingen var redan för långt ute. I väster log fastlandet solbelyst och svenskt och bedårande.

DEN OSKRIFNA LAGEN.

(Forts. fr. sid. 2.)

ken. Mannen hade skjutsat henne till stationen, och utan ett afskedets ord eller en handtryckning hade de skilts åt. Men vid den första stationen hade hon stigit af och tagit nästa tåg tillbaka. Den flera mil långa vägen hem till farmen hade hon vandrat i tryckande hetta och pinande solsken.

Det var som om en inre makt drifvit henne tillbaka. Hvarför visste hon knappast. Tillbaka, tillbaka, manade det inom henne. Gör ett slut på eländet!

När hon nådde hemmet, stod detta öde och tomt. Mannen var hos sin käresta förstås, tänkte hon med bitterhet.

Ett jaktgevär hängde på väggen. Hon hade aldrig tänkt på det förut. Nu drogos hennes blickar till det. Hon visste, att det var ett gammalt pålitligt vapen, att vildmarkens djur föllo säkert för dess skott. Mannen hade fällt månget villebråd med det, och själf hade hon en och annan gång prófvat det.

Hon tog ned det från väggen och undersökte det noga. Det var laddadt! Anna drog en lättnadens suck. Hon kastade en hastig blick ut genom fönstret. Nej, ingen syntes till. Med snabba steg gick hon ut, bärande bössan i handen. Hon valde ett gömställe i diket vid vägen, där hon kröp ned.

Anna förstod, ja, hon visste, att mannen och grannhustrun skulle begagna sig af hennes bortovaro för att i hennes eget hem fira sin förbjudna kärleks fäst. Hon såg på geväret, när hon tänkte: "Nu måste de komma, när som hälst." Hon undersökte åter och åter laddningen. Det var endast ett skott i patronköket. Hon skulle hälst velat ha två. Men det kunde nu icke hjälpas.

Tyst! Borta på vägen hördes röster. En manlig, låg och varlig, och en kvinlig, mera högljudd och glädtig.

Anna kröp ihop nere i diket och förde geväret upp mot hakan. Hennes hjärta slog hastigt, och hon kände, hur händerna darrade.

De två på vägen kommo närmare. Månen kastade ett obarmhärtigt klart sken öfver dem, där de vandrade, han med armen kring hennes midja och hon med hufvudet lutadt mot hans axel.

Vid den synen blef Anna kall och stel. All nervositet hade flytt som i ett slag, och med säker hand siktade hon mot kvinnans hufvud, då paret passerat hennes gömställe.

Ett skott bröt nattens tystnad. Det ljöd hemskt och ihåligt i den stora ödsligheten. Och ännu hemskare ljöd det hjärtskärande skri, som den träffade kvinnan utstötte.

Man och hustru stodo likbleka midt emot hvarandra på vägen. Mellan dem låg en död kvinna med ett blodigt sår i hufvudet. Under minuter stodo de tysta och borrade blickarna i hvarandra. De syntes båda vilja utforska, hvad detta hemska egentligen betydde.

"Hvad har du gjort?" bröt mannen till sist tystnaden med hes och osäker röst. "Är du galen?"

"Nej", svarade Anna med förunderligt lugn röst — hon mindes att det var de första ord, hon på många dagar yttrat till honom. "Nej, jag är icke galen. Detta var endast det ounda vikliga".

"Tag reda på henne där", tillade hon med en gest mot den döda, och spänn sedan för hästen. Jag skall resa till staden och anmäla mig för polisen."

Mannen lydde, men när allt var redo till affärd försökte han med en röst, som vittnade om, att den gamla kärleken till hustrun åter börjat vakna till lif, öfvertala henne att icke fara. De skulle försöka ordna saken, så att allt såg ut som en olyckshändelse och hon skulle gå fri, menade han. Men hon förblef obeveklig och hennes svar på hans enträgna böner blef endast:

"Har jag begått ett brott, är jag äfven redo att lida mitt straff därför, om detta också blir döden."

Icke ens till staden fick han följa henne. Ensam ville hon resa, ensam ville hon lida. Lugn och blek steg hon upp på tåget, och hon hörde som i en dröm mannens: "Förlåt!" Hon kände dock, att en brännande het tår föll på hennes hand, då mannen tryckte den till afsked.

Men när tåget rullade ut från stationen, böjde hon hufvudet ned i händerna och grät bitterligen.

•

Allt var Anna som en dröm. Likgiltig syntes hon för allt, som hände henne. Fängelsets ensamhet kunde icke skrämma henne. Hon var ju så van vid ensamheten. Icke häller bekom henne mycket de långa förhören inför domstolen och alla de nyfikna, medlidsamma blickarna. Med entonig och låg, men fullkomligt säker röst besvarade hon de många frågorna, berättade hon om sitt lif och om mordet — det var ju så de kallade det. Nog tyckte hon, att allt detta var ganska onödigt. För henne var saken så enkel och klar, att alla dessa frågor och redogörelser syntes henne öfverflödiga.

Hon hörde, hur försvarsadvokaten i ett långt och vältaligt anförande bad om en mild dom. Hvad han sade, visste hon knappast, inträsserade henne för öfrigt icke. Och när juryn till sist sammanträdde, drog hon en lättnadens suck. Nu var det då ändtligen slut på komedien. Nu skulle hon få vara i fred och hvila, tills slutet kom...

Juryns utslag blef efter timslång öfverläggning friande. Anna kunde knappast fatta, hvad detta innebar. Hon hörde något om "den oskrifna lagen", men icke förrän fångvaktaren varligt lade handen på hennes axel och sade: "Ni är fri", började hon fatta, att hon skulle gå tillbaka till lifvet, som hon trott, att hon för alltid lämnat.

Detta syntes henne bittrare än allt annat, och därför grät hon...

•

Det var en nästan hemsk resa, de båda makarna företogo till hemmet. Anna satt tyst och stirrade frånvarande framför sig. Mannen ville tydligen tala, men han tordes icke störa henne. Det syntes honom taga en evighet att nå hemmet.

Han ledde hustrun uppför trappan, öppnade dörren och förde henne in i hvardagsrummet. Där stodo de båda makarna, som åter efter oerhörda lidande funnit hvarandra. Ty båda kände de instinktivt, att så skett. Snyftande tog mannen Anna i sina armar och med bruten röst upprepade han åter och åter:

"Jag fattig, syndig människa."

Anna kysste hans panna, hans mun. "Lifvet är hårdt och kärft", sade hon till sist. "Men vi måste söka lefva det så godt vi kunna."

"Och vi ha ju hvarandra igen", tillade hon med ett matt leende.

Bawlf Cartage and Transfer

"WE MAKE THINGS MOVE"

Telef: Garry 1444—1445. — Telef: St. John 698—2521

Stadskontor: Elmwood kontor:

BERÄKNINGAR GIFVAS.

Grädde önskas.

Albertafarmare, sänden eder grädde till **Hay's Dairy, Calgary.** Vi betala utgifterna och sända remissa medels express money order hvarje vecka. Pålitlig pröfning utlofvas. Efterskrif upplysningar till

Hay's Dairy,

CALGARY, ALTA.

Skandinavisk Tandläkare

Aluminium- och guldplattor för proportionsvis låga priser

TÄNDER SMÄRTFRITT UTDRAGNA.
FRI UNDERSÖKNING.

Dr. Philip A. Eckman,

105 CARLTON BLDG.

Ett block ofvanför Eatons. Telefon Main 2622.

KONTORSTID:—9 f. m. till 8 e. m.

Symaskiner och fonografer säljas eller uthyras. — Delar till alla sortens maskiner. Använda maskiner till godtköpspris. Nya Singers — kontant eller lätta villkor.

J. E. BRYANS,
531 Sargent ave. Winnipeg

SKAFFA EDER EGEN FARM.

Tager 20 år att betala den

om ni önskar. Landet skall underhålla eder och betala för sig själft. En väldig areal af det mest fruktbara land i västra Canada till salu till låga priser och på lätta villkor, från $11 till $30 för farmland med lämpliga regn — bevattnadt land från $35. Villkor: En tjugondedel kontant, resten på tjugo år. I bevattningsdistrikt, lån för farmbygnader etc. upp till $2,000, äfven betalbart på tjugo år — räntan endast 6 proc. Här är edert tillfälle att öka edert farmland genom att erhålla angränsande land eller skaffa edra vänner som grannar. För litteratur och närmare upplysningar tillskrif

F. W. RUSSELL, Land Agent,
Dept. of Natural Resources, C.P.R.,
Desk 31, C. P. R. DEPOT, WINNIPEG.

Private Weather Bureau

IN EVERY HOME

Enables you to PREDICT THE WEATHER YOURSELF.

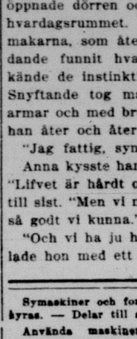

A reliable Barometer
An Accurate Thermometer
Actual Size 13" High

Indispensable to the farmer, business man, professional man, automobilist, in fact, to everybody who should know in advance what the weather will be. Will save you money nd time.

Forecasts Weather

WEATHERO-METER

Hours in Advance.

$2.00 Only

Reduced from $3.00.

Send us no money. Mail your order today and Weatherometer will be sent to you C. O. D. (10c. extra). If you prefer you may enclose $2.00 bill or money order with order. Satisfaction guaranteed.

ALVIN SALES CO.,
903 Main St., P. O. Box 56
Winnipeg, Man.

Uppfinnare.

Det europeiska kriget har förorsakat, att Förenta Staterna och Canada äro afhängiga af deras egen fabrikat; skrif idag efter min FRIA BOK öfver patent samt listan öfver de mäst efterfrågade uppfinningar Patent förskaffa förmögenhet.

H. J. Sanders,
Patentadvokat,
106 Webster Building, La Salle & Van Buren Sts., Chicago, Ill.

ALBERTA.

FRITT LAND FÖR SETTLAREN.

Utmärkta tillfällen för hemsökaren.

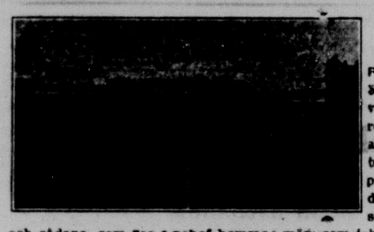

EN KALLELSE FÖR MÄN.

Provinsen Alberta önskar män att taga värfning i landtbrukskrytornas armé för att uppodla jorden. Den behöfver män att öka produktionen af dess födoämnen för att föda soldaterna vid fronten och sådana, som äro i behof hemma; män, som icke äro rädda att arbeta och finansiellt i stånd att väl bruka de många acres, som vänta på utveckling i vår stora provins. Då våra soldater kallas att kämpa hemma eller utomlands, måste de födas, och deras föda måste komma från jorden.

CHARLES S. HOTCHKISS,
Chief Publicity Commissioner
DEPARTMENT OF AGRICULTURE,
EDMONTON, ALBERTA.

Reservera eder julfonograf fort

Detta kanske är edert allra sista tillfälle att finna den modell, ni önskar. Ni skall med säkerhet på ingen annan plats finna sådan kvalitet och varietet i maskiner som hos oss. Ni får det instrument som ni hälst vill ha — nu. Priser och villkor äro speciella för jul, och vi ha öppet hvarje kväll denna vecka och nästa.

Apropos, har ni sett Stanwood Piano ännu? Våra vänner säga oss, att vi ha ett af de bästa instrument, de någonsin sett. Priset är äfven det rätta.

VITANOLA

En ny maskin, men afsedd att bli en världsmästare. Spelar alla slags rekord, omfattande Edison, och spelar alla bättre. Vitanola är en stor maskin, ungefär lika stor som $200 storleken, men tack vare vår speciella öfverenskommelse med fabriken kunna vi till julen sälja den för endast $125. De taga snart slut, så kom genast.

Detta instrument i mahogni eller ek, två storlekar $20.00 och $25.00 Köp de rekord ni vill och betala edert instrument med en dollar i veckan. Ingen ränta.

Detta instrument i ek eller mahogni, 3 storlekar, $78.00, $85.00 och $100.00. Köp de rekord, ni önskar och betala för edert instrument med $1.50 per vecka. Ingen ränta.

Phone Main 7530

Stanwood's Limited

390 Portage Ave. WINNIPEG

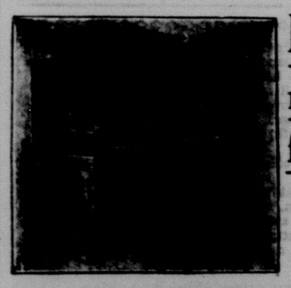

Pianon som motstå klimatförändringar . .

Karn eller Morris pianon äro speciellt tillverkade för att motstå vårt hårda klimat i västern — tillverkade af fackmän, som förstå att bevara tonen i trots af het juli och kall januari. Det är orsaken till att vi gifva en

OBEGRÄNSAD GARANTI med hvarje instrument.

Vårt vackra Stil A piano $350.00

eller

Självspelande piano $650.00

på afbetalning. Liberal rabatt vid kontant betalning.

Då ni köper en **Karn Upright, Grand eller självspelande piano eller Morris Upright eller självspelande piano** :.: :.: :.:

Erhåller ni det bästa material och arbete, plus år af erfarenhet i pianotillverkning. Fullkomlighet i ton, mönster och utsmyckning finnas i dessa mästerinstrument.

Besök vår butik, se öfver vårt lager och se, huru vår metod att sälja direkt från fabriken till hemmet sätter oss istånd att köpa de bästa pianon och självspelande pianon till mycket moderata priser.

Om ni icke kan besöka oss, efterskrif vår katalog — vi skola med största nöje sända eder ett exemplar.

KARN-MORRIS PIANO & ORGAN CO.

282 GRAHAM AVE. WINNIPEG.

E. J. Merrell, Western Manager.

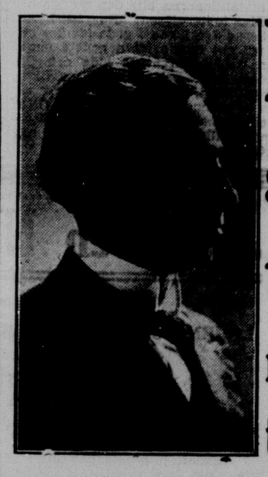

Hur står det till med edra tänder?

OCH HVEM ÄR EDER TANDLÄKARE?

Edra tänder måste hållas i godt skick, om ni önskar hafva god hälsa. För att efterse edra tänder, välj en tandläkare, som ni vet, att ni kan lita på.

Detta är ett noggrannt fotografi af en tandgård, taget med den senaste X-strålemetoden för att upptäcka angripna tänder utan smärta för patienten.

Uppskjut icke till imorgon hvad ni kan göra idag. Uppskjutande är roten till ..... ondt. Om ni har en angripen tand, bör ni genast sköta om den. Kom och besök mig, då ni är i staden.

Särskild uppmärksamhet ägnas farmare och deras familjer.

TÄNDER UNDERSÖKAS FRITT.

Eftersänd beskrifvande Broschyr och råd angående tänder, den erhålles Fritt på begäran, och jag önskar, att ni erhåller en. Språk, som talas:—engelska, franska, tyska, danska, norska, svenska, polska. — Besök kunna öfverenskommas om per post. — Jag anhåller vördsamt om ert stöd. Allt arbete garanteras.

Dr. T. G. Moxnes

L.D.S., D.D.S., D.M.T.

Den ende i Canada som tagit Världs-guldmedaljer och Diplomer.

620½ Main St. (Ingång Logan Ave.) WINNIPEG, MAN.

Sjukhjälpsföreningen Norden
möter 2:a onsdagen i hvarje månad på Scott Memorial Hall,

Finanssekr.: J. A. Gustafson, 298 Logan Ave., Tel. Garry 117. Sjukkommitténs ordförande: Axel Troskback, 296 Logan ave., Telefon Garry 3196.

STRINDBERG No. 259 V. O. of A.
Logen No. 259 Strindberg V. O. of A. möter 1:a och 3:e fredagen i hvarje månad å Scots Memorial Hall, kl. 8.15 e.m. — Sekreterare John R. Lidholm, 1004 Union Trust Bldg., Phone Main 2874. Fin.-sekr.: Emil Björberg, 476 Jasper ave., Elmwood.

Skandinaviska Socialdemokratiska Föreningen i Winnipeg
möter hvarannan söndag kl. 3 e.m., å Mr. Emil Boströms lokal, 452 Talbot ave., Elmwood. Politiskt inträsserade personer vinna inträde.

WINNIPEG.

Till borgmästare i St. Boniface valdes i tisdags f. v. dr J. P. Howden med acklamation.

Skolbarnens julferier taga i Winnipeg sin början torsdagen den 23 ds. och räcka i tio dagar.

Mgr. Sinnot har utnämnts till romersk katolsk ärkebiskop för Winnipeg och Right Rev. Olivier Elzear Mathieu till ärkebiskop för St. Boniface.

Transcona verkstäder, där ammunition tillverkas, har af dominionregeringen uthyrts till en privat firma, Transcona Munitions company. Detta har väckt ovilja i vida kretsar.

En stark karl. En ung man vid namn George Youngblad, som tydligen fått allt för mycket "i hatten", blef härom dagen arresterad af polisen, men det tog två starka karlar för att få bukt med honom.

Hon. T. H. Johnson, minister of public works, afreste i torsdags till Victoria, B. C., där han skall deltaga i en konferens mellan ministrar och legislaturmedlemmar från de västliga provinserna för ordnande af vissa offentliga institutioner.

Mr M. J. Lee, äfven känd inom den svenska kolonien i Winnipeg, har i dagarna startat en fiskaffär "Norway Fish Co.," i Seattle, Wash., i kompanjonskap med H. Kjeldesen. I "Svenska Pacific Tribunen" rekommenderas af fären på det varmaste.

Eld härjade i måndags kväll ett af St. Boniface viktigaste affärshus i hörnet af Provencher och Tache. Elden anställde en skada på $50,000, innan man kunde släcka den. Brandschefen John Mella blef skadad. Elden uppstod i köket till en restaurant.

"Reception" gafs af mr och mrs J. Esterberg i deras hem, 37 Hart ave., onsdagen den 8 dec. med anledning af dottern Emmas nyligen ingångna äktenskap med Elgie Wallström. Brudparets närmaste släktingar och vänner voro inbjudna, och omkring 40 personer hade infunnit sig. Sång, musik, samtal och förfriskningar gjorde aftonen mycket angenäm. Mediorande många dyrbara bröllopspresenter och hjärtliga välonskningar resa nu mr och mrs Wallström under veckan till Skandinavia, där de komma att bosätta sig.

Nominationer ägde i tisdags f. v. rum i Winnipeg för municipalvalen. Mot mayour R. D. Waugh, som sökte omval, hade ingen kandidat blifvit uppställd, och blef han alltså vald till **stadens borgmästare för 1916 med acklamation.** Detta torde hälsas med tillfredsställelse af stadens befolkning, hvilken lärt sig att högt skatta mayor Waughs personlighet och framstående egenskaper. Nominationslistan tedde sig f. ö. som följer: Controllers: Division A—J. W. Cockburn, acklamation; Division B—Ribert J. Shore, Robert Snook; Division C—Charles Midwinter, Arni Eggertson, Ald. J. J. Wallace; Division D—F. J. G. McArthur, John W. Astley. — Aldermen: Ward 1—Isaac Cockburn, James M. Suttie; Ward 2—Frank O. Fowler, acklamation; Ward 3—A. A. Heaps, W. T. Edgecombe; Ward 4—Ald. F. H. Davidson (acklamation); Ward 5—George Halford, H. Queen; Ward 6—Richard Kingscote, Ald. W. B. Simpson; Ward 7—Ald. Alex. McLennan, George Simmers, James Worswick, W. H. Lucas, J. L. Wiginton. School Trustees: Alla med acklamation, utom Ward 7, där kandidaterna äro: George William Cooper och Dr. H. A. McFarlen. Valet äger rum fredagen den 17 ds.

KYRKOSAMFUND.

Svenska luth. kyrkan, hörnet af Logan Ave. & Fountain St., V. J. Tengwald, pastor; bostad 372 Logan ave. Predikan nästa söndag f. m. kl. 11 öfver ämnet: "En rätt julberedelse"; på kvällen kl. 7 öfver ämnet: "Fröjden eder i Herren!" — Om lördag nästa vecka, då juldagen infaller, firas högtidlig julotta kl. 6.30 på julmorgonen. På juldagskvällen kl. 7 hålles en väl förberedd och tilldragande söndagsskolfäst. Kyrkan kommer att blifva rikt prydd med granar och julbelysning, och god sång uttöres vid båda dessa högtidliga tillfällen, till hvilka den svenska allmänheten på det hjärtligaste inbjudes. — Onsdag e. m. denna vecka håller kvinnoföreningen möte hos mrs Schroeder, 341 Jarvis ave. Vid ungdomsmötet om torsdag afton förekommer bl. a. en debatt öfver ämnet: "Framtiden af den jordiska tillvaron är för mänskligheten och den enskilde af större betydelse, än den tid som gått." Efter programmet serveras förfriskningar. Fritt inträde.

Baptistkyrkan. Insamlingen för missionen i söndags inbrakte $33.70. Inalles har församlingen under året trots dåliga tider, insamlat $80.00 för detta ändamål. Mr Stovel och mr Sayer höllo intressanta tal om missionen i Canada. — Torsdag kl. 7 öfning med barnen; kl. 8 bönemöte. — Pastor Zetterwall predikar nästa söndag. Ämne vid ungdomsmötet: "Hvarför jag tillhör en ungdomsförening".

Skand. frälsningsarmén, Logan ave. K. Larson, adjutant; bostad 284 Isabel str. Brödernas fest i lördags lyckades väl. Norska sångkören deltog på ett förtjänstfullt sätt. Löjtnant Rem som i dagarna anländt från Danmark var äfven med och deltog med solosång och ett kort tal. Vi hälsa henne välkommen till västra Canada. Veckans möten äro: tisdag, kl. 7, öfning med hornmusiken; torsdag, kl. 8, sång- och musikmöte; lördag, kl. 8, ett stort möte af särskildt intresse för våra norska vänner. Kapten Leksen leder. Norsk sång, bl. a. på landsmål. Hornmusiken blåser. Alla skandinaver välkomna. — K. L.

FRÅN FÖRENINGSVÄRLDEN.

Stor julfäst afhåller sjukhjälpsföreningen Norden onsdagen den 29 december kl. 8 e. m. å Scott Memorial hall. Det synnerligen rikhaltiga och präktiga programmet borgar för en mycket angenäm afton. Fästtalet hålles af den kände vältalaren, mr Jens Jacobsen. Sång utföres af Svenska Sångarbröderna och solosång af välkända svenska solister. Musiken, som utföres af Skandia stråkorkester, förtjänar äfven särskildt omnämnande. Denna orkester är sju man stark och ledes af mr Westin. Den förtjänar all möjlig uppmuntran, och det är att hoppas, att svenskarna hafva den i godt minne. För öfrigt blir det deklamation, violinsolo, humoresker (af mr Bruzell) med mera sådant, som hör till ett godt program. Godt kaffe och förfriskningar serveras efter programmet, och jullekar utföras kring en vackert dekorerad julgran. Allt detta fås får en ringa afgift af 50c. för äldre och 25c. för barn. Ingen bör försumma att besöka Nordens julfäst, hvilken i år blir kanske bättre än någonsin förut. Programmet ter sig i sin helhet sålunda:

PROGRAM:

1. Musik ..... Orkestern.
2. Hälsningsanförande.
3. Sång .... Svenska Sångarbröderna
4. Dialog: "Niagara" Messrs. Lidholm och Bruzell.
5. Bondvisor ..... L. Oberg
7. Fästtal .... Hon. Thos. H. Johnson
8. Sång .... Svenska Sångarbröderna
9. Folkdanser.
10. Kupiettsång ..... L. Oberg
11. Musik ..... Orkestern
12. "Ett rum att hyra" — Lustspel med sång i en akt. Personer: Fru Rosamunda Solman, förmögen änka; Rosa, hennes brorsdotter; Roth, provisor; Lina, piga hos fru Solman. Utföres af Vasa Dramatiska Klubb.

Förfriskningar. Dans kring julgran m. m. Nyårstablå. — Komit.rade.

Sjukhjälpsföreningen "Norden" håller i kväll, onsdag, sitt ordinarie månadsmöte å Scott Memorial hall. Vid mötet företages val af styrelse för 1916 och uppmanas föreningens medlemmar att infinna sig så talrikt som möjligt.

Logen Strindberg af Vasa orden håller sitt ordinarie möte nästa fredags afton, den 17 dennes, i Scott Memorial hall, lilla salen. Vid detta möte förekommer intagning af nya medlemmar, val af tjänstemän för stundande termin, föredragande af komité-rapporter och andra viktiga förhandlingar och därför anmodas såväl tjänstemän som logens öfriga medlemmar att i god tid infinna sig. — Sekr.

Dansk Brodersamfund afhåller en julfäst nyårsafton d. 31 december kl. ½8 e. m. i Stones Hall, hörnet af Main st. north och Atlantic ave. Dans kring julgran och goda förfriskningar utlofvas. Till sist hålles bal. Inträde $1.00 per par, barn under 12 år fritt och för barn mellan 12 och 14 år 25 cents. Biljetter säljas hos skräddarmästar M. Jörgensen, 398 Logan ave.

ÖNSKAS.

En skandinavisk kvinna som hushållerska för en skandinavisk änkeman. Hänvändelse till 705 Dufferin ave., efter kl. 6 e. m.

ÖNSKAS.

God tjänsteflicka (general servant). Sök hos mrs Carstens, 605 Stadbrook Place. Tel. Ft. Rouge 195.

FARMPRODUKTER ÖNSKAS.

Vi handla med allt, farmarena hafva. Lefvande och slaktadt fjäderfä, smör, ägg, kalf, slaktade svin. Högsta marknadspris betalas. Skaffa våra priser.

C. A. DICKERSON,
185 Isabel St. Winnipeg.

Telefon St. John 2518.

J. JOHNSON

Kol och Ved

Hörnet Talbot & Wolf Street.
ALLA SORTERS VED, KOL OCH KOKS.

Jul-Kort

Fin-fina pressade med svensk text. Hvarje kort inlagdt i kuvär. Priser från 15 till 30 cents. Sänd in eder order genast för Jul- och Nyårskort till

THE SWEDISH CANADIAN SALES, LIMITED.
208 Logan Ave., Winnipeg.
Telefon Garry 117.

Att Gud behagat hädankalla min ömt älskade maka

Julia Kristina Nelson,

född Abrahamsdotter,

som efter en långvarig sjukdom fridfullt afsomnade i tron på sin Frälsare, i sitt hem i Victoria, fredagen den 3 december, 1915, har jag den smärtsamma plikten tillkännagifva. Hon var född å Dragsmark i Bohuslän, Sverige, den 22 oktober 1845.

Teodor Bernhard Nelson,
Nikolaus Nelson,
Hjalmar Nelson,
Maria Lindgren,
Ida Olson,
Bertha Fagerberg.

TEATER OCH MUSIK.

Walker teater. "The White Feather" spelas på Walker teater från och med juldagen med matiné denna dag. Denna stora success från Storbritannien, Amerika och Australien gifves däreftter hela följande vecka med matinéer på onsdag och nyårsdagen, och den sista föreställningen gifves denna dags kväll. Under femton månader har denna pjäs gifvits med den allra största framgång i London, ett år i New York och sex månader i Australien. Stycket håller på att öfversättas till många utländska språk, och det kommer snart att spelas i de mest olika länder i världen, t. o. m. i Japan. Det handlar om det tyska spionerisystemet och är synnerligen spännande.

Dominion teater. Under julveckan uppföres på Dominion teater det gamla välkända stycket "Uncle Tom's Cabin". Denna gamla klassiska pjäs, som vi alla minnas från barndomen, behöfver ingen närmare rekommendation. "Onkel Toms stuga", som den ju heter på svenska, får af det stående sällskapet på Dominion det bästa utförande. Matinéer som vanligt.

Orpheum teater. Programmet under julveckan blir roande och intressant, såsom det den veckan bör vara. En liten operett, "The Bachelor Dinner", är en nyhet för Winnipeg, som gifves som hufvudnummer. A. Seymour Brown är kompositör och författare till detta stycke. Mr Joseph Roberts spelar hufvudrollen. Tretton personer utgöra hans sällskap, och bland dem märkas Jack Henry och Rose Gardner. Frank Milton och Delong Sisters gifva en järnvägsepisod, benämd "The Terminal". Detta stycke är mycket roligt, och ingen kan undgå ett godt skratt, som ser det. Chic Sale, en ungdomlig aktör, härmar en massa personer, som uppträda på ett program vid en underhållning i en skola på landet. Harry och Eva Puck, förut kända som "Two Pucks", gifva ett godt bidrag till programmet. Miss Leitzel, luftens under, utför flera halsbrytande trapezkonster. Marie Bishop är en ung violinist med stor begåfning, som antagligen har en lysande framtid framför sig. Hon har förut spelat i en symfoniorkester, där hon var en af de bästa förmågorna. Tuscanoböröderna, klädda som gladiatorer, utföra till sist en massa djärfva konster med yxor.

Pantages teater. Programmet under julveckan är ett af de bästa för denna säsong. Främst märkes "The Cannibal Maids", en synnerligen roande pjäs, i hvilken icke mindre än tio kvicka flickor uppträda. Varieténumren äro som vanligt förstklassiga och filmerna storartade.

Förtvifla icke, när ni är sjuk, äfven om det ser mörkt ut. Uppbjud hela er energi till en ansträngning att bli frisk och sätt er lit till Dr. Peters Kuriko. Icke en apoteksmedicin. Tillhandahålles af specialagenter. Skrif till Dr. Peter Fahrney & Sons Co., 19—25 So. Hoyne Ave., Chicago, Ill.

Härmed fästes våra läsarés uppmärksamhet på, att Dr. Peters Kuriko numera levereras i Canada fri från alla tullafgifter. Detta betyder en stor inbesparing i kostnaden.

Sjukhjälpsföreningen
"NORDEN"
afhåller
Onsdagen d. 29 december 1915, Kl. 8 e. m.
SIN SEDVANLIGA
Stora Julfäst
Å SCOTT MEMORIAL HALL, Hörnet af Princess och Rupert.

Ett rikhaltigt och intressant program utföres.

Tal af mr Jens Jacobsen. Sång af Sångarbröderna. Musik, Deklamation, Solosång m.m., m.m.

Förfriskningar. Julgran.
Inträde: 50 cents.
Barn, 25 cents.

JUL- och Nyårshelgen

EN OCH EN TREDJEDELS ENKELBILJETT
FÖR TUR OCH RETUR
mellan alla stationer, Port Arthur väster och bibanor.
BILJETTPRISER FRÅN WINNIPEG TILL

Port Arthur	16.95	MooseJaw	16.00
Ft. William	16.80	Regina	14.20
Brandon	5.35	Saskatoon	19.30

Afgångsdagar
Dec. 22 till 25—Dec. 29 till Jan. 1
Slutlig returgräns Jan. 4
För vidare upplysningar hänvänd till alla Canadian Pacific Agents eller till

Winnipeg Biljett-Kontor
City Ticket Office: Cor Main & Portage. Phone Main 370-1.
Depot Ticket Office: Phone Main 5500. 663 Main Street. Phone Main 3260.

A. G. SHAW, General Passenger Agent, Winnipeg.

GOD JUL
och
GODT NYTT ÅR
Tillönskas kunder och vänner af
C. H. NILSON
Dam- och herrskräddare.
208 LOGAN AVE., WINNIPEG.

JUL- och NYÅRSFÄST
Anordnar
LOGEN NO. 259 STRINDBERG, Vasa Orden af Amerika.
i den
ISLÄNDSKA GOODTEMPLAR HALLEN,
Hörnet af Sargent och McGee Sts.
FREDAGEN (Nyårsafton) DEN 31 JANUARI, 1915. Kl. 8.15 e. m.
Rikhaltigt program. Fästtal af Hon. Thos. H. Johnson. Roande teaterpjäs och Nyårstablå. Förfriskningar och dans kring julgranen m. m., m. m.
Inträde: 50c. för äldre, 25c. för barn.

Skandinavisk Groceryaffär

Då ni önskar julvaror i år, telefonera till den välkända, skandinaviska kolonialbutiken vid

409 DUFFERIN AVE., TELEFON ST. JOHN 119.

Hos mig får ni de bästa delikatesser från gamla landet, såsom: Fiskbullar, sardiner, ansjovis, knäckebröd, korf, mesost etc. etc.

Alla slags kolonialvaror. Endast första klassens varor.
Beställningar utom staden expedieras omsorgsfullt.

P. NELSON
409 DUFFERIN AVENUE, WINNIPEG, MAN.

RECORD CREAMSEPARATOR
RECORD är icke blott billigare i pris
RECORD renskummar skarpare o. ger mera smör.
RECORD är lättare att arbeta.
RECORD är enklare o. händigare.
RECORD är solidare, af bästa svenska material.
RECORD har större kapacitet än någon annan maskin i förhållande till sin storlek.
RECORD är stor nog för från **2 till 8 kor.**

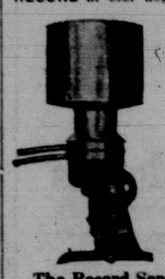

Hvarför betala hundratals dollars för en separator när arbetet göres lika fort och lika godt med en **RECORD** som fås för en tredjedel. Skrif efter våra särdeles liberala vilkor.
The Record Separator Co.
208 Logan Ave. Winnipeg, Can.

Lazarol	per flaska	**75c**
Lazarin	per burk	**75c**
Cod Liver Oil	(Borthens) ½ pt. bottles	**50c**
Cod Liver Oil	(Borthens) 1 pint bottles	**$1**

Swedish Importing & Grocery Co. Ltd.
406 Logan Avenue, Telefon Garry 3250. Winnipeg.

Den Norska Amerika Linien
uppehåller reguljär och direkt förbindelse mellan New York och Sverige, och antingen ni själf ämnar resa hem, eller skicka biljett till någon annan därhemma, se till att den gäller med en af våra nya och moderna ångare **"Kristianiafjord" eller "Bergensfjord".**

Turlista från New York:

"BERGENSFJORD"	den 8	Januari.
"KRISTIANIAFJORD"	" 29	"
"BERGENSFJORD"	" 19	Februari.
"KRISTIANIAFJORD"	" 11	Mars.
"BERGENSFJORD"	" 1	April
"KRISTIANIAFJORD"	" 22	"
"BERGENSFJORD"	" 13	Maj.
"KRISTIANIAFJORD"	" 3	Juni.

För prisuppgifter jämte andra upplysningar var god och tillskrif

HOBE & CO. G.N.W.A.
123 So. 3rd Street, Minneapolis, Minn.
— eller —
P. M. DAHL S/S AGENCY, 325 Logan Ave., Winnipeg.

CANADIAN PACIFIC **CANADIAN PACIFIC**
EXKURSIONER
TILL

Östra Canada
Reducerade första klassens tur- och returbiljetter. Gällande d. 1 dec. till d. 31 från
Winnipeg
till

Toronto	$40.00
Montreal	45.00
St. John	59.30
Halifax	63.45

Motsvarande reducerade biljetter från andra punkter till alla stationer i ONTARIO, QUEBEC och MARITIME PROVINSERNA. Uppehåll, öster om Fort William, inom transitgränser. Returtid tre månader. Utsträckning af tiden vid extra afgift.

Pacifikusten
BILJETTER TILL SALU
Jan 11, 12, 13, 14; Febr. 8, 9, 10, 11
Första klassens tur- och returbiljetter:
från

Fort William	$52.00
Port Arthur	52.00
Winnipeg	50.00
Portage la Prairie	50.00
Brandon	50.00

Till
VANCOUVER, VICTORIA, WESTMINSTER
Motsvarande biljettpriser från andra punkter.
Transitgräns 15 dagar.
Returgräns april 30 1916
Uppehåll inom transitgränser

STANDARDSOFVAGNAR OCH TURISTSOFVAGNAR OCH RESTAURANTVAGNAR PÅ ALLA TÅG.

2 expresståg dagligen

För vidare upplysningar, biljetter, sofvagnsbeställningar, hänvänd till alla Canadian Pacific Ticket agents eller till

WINNIPEG BILJETT KONTOR
Stadens biljettkontor, hörnet af Main och Portage. Telefon Main 307-1.
Stationsbiljettkontoret, Tel. Main 5500
663 Main St., Tel. Main 3260.

A. C. SHAW, General Passenger Agent. Winnipeg.

LICENSED BONDED
Simpson-Hepworth Co., Limited
446 GRAIN EXCHANGE.
WINNIPEG.
Goda försäljningsagenter för farmare.
Det kommer att blifva stor skillnad i hvetepriserna, och en kommissionsfirma kan hjälpa eder.
VI HA STÄTT TIDENS PROF.

SCANDINAVIAN-AMERICAN LINE

Scandinavian-American linien populär
Scandinavian-American linjens popularitet visar sig bäst af det stora antal passagerare, den fört sedan krigets utbrott. De skandinaviska folken förstå nu mer än någonsin vikten af en direkt linje till de skandinaviska länderna. Om denna direkta linje icke funnes, skulle skandinaver i år icke kunna besöka sina respektive hemländer. Scandinavian-American linjen, som är pionjären, bör högligen prisas för att vara den första, som började en dylik direkt förbindelse.

De flesta, som resa hem nu, återvända i vår, och om ni önskar eftersända vänner och släktingar och försäkra dem om godt sällskap med återvändande amerikanare, skaffa deras biljetter nu. Scandinavian American linjen har icke mindre än elfva turer från Kristiaina mellan d. 7 februari och d. 26 maj. Edra passagerare behöfva därför icke länge vänta på båt.

Skrif genast till General Agent eller utgifvaren af denna tidning, som är bemyndigad agent för denna linje.

A. E. JOHNSON & CO., General Agent.
236 Nicollet Ave., Minneapolis, Minn.
P. M. DAHL, Agent, 325 Logan Ave., Winnipeg, Man.

McBEAN BROS Sänd eder spannmål till den äldsta spannmålsfirma i västra Canada, hvilken främst tänker på farmarenas inträsse. Om ni icke redan gjort affärer med oss, försök oss. Skrif till oss för upplysningar om marknaden. Vår specialitet är höga priser och snabb betalning.

Sälj icke till gatu- eller spårpriser. Skeppa i vagnslaster. Vänta sedan på antingen inspektion eller afkastning, innan ni säljer. Detta betyder pängar för skepparen.

Håll edert linfrö hemma i spannmålsboden. Frukta icke låga priser denna säsong.

Om eder vagn redan är lastad och ni är på C. P. R. eller G. T. P. utskrif fraktsedeln till Fort William, Ont., och om på C. N. R. till Port Arthur, Ont., och var säker om att märka på fraktsedeln "Advice McBean Bros., Winnipeg, Man." Detta sätter oss i stånd att checka upp graderingen och vägningen utan möjlighet att förbise det. Den 1 oktober.

McBEAN BROS., Grain Exchange, Winnipeg, Man.

:-: Spannmålsskeppning :-:

Intelligenta farmare, som studera marknadsförhållandena, inse det faktum, att det betalar sig att skeppa egen spanmål "incare of" en pålitlig commissionsfirma, som står i närma förbindelse med marknaden och kan gifva dem fackmannaråd angående bästa tiden att sälja och skaffa dem högsta marknadspris vid alla tillfällen. Genom noggranna uppgifter på dockafgifter, gradering och vikt är skepparen säker om att erhålla full valuta för sin gröda utan afdrag.

Bartlett & Langille,
510 Grain Exchange, Winnipeg,

bygga upp en stor affär genom att gifva tillfredsställande betjäning till sina kunder i dessa afseenden.

Absolut pålitlig och snabb betjäning garanteras. Liberala förskott gifvas vid mottagandet af skeppningen. Efterskrif marknadsbref och upplysningar angående spanmål.

Billen göres "Notify Bertelett & Langille".

SVENSKA FARMARE!

I dessa oroliga krigstider, då spannmålspriserna växla i hög grad, är det af stor vikt att genom en pålitlig grainfirma erhålla råd och upplysningar, innan ni skeppar eder grain.

Tillskrif oss med första, och vi skola gärna lämna alla önskade upplysningar.

Vi gifva liberala förskott, öfvervaka personligen graderingen och tillvarataga i öfrigt våra kunders intressen på allra bästa sätt.

HANSEN GRAIN CO.
(Licensed och bonded af regeringen)
745—757 Grain Exchange, Winnipeg, Man.
Filialer:
308 Walter Scott Block, Regina, Sask.
1—4 Central Chambers, Saskatoon, Sask.